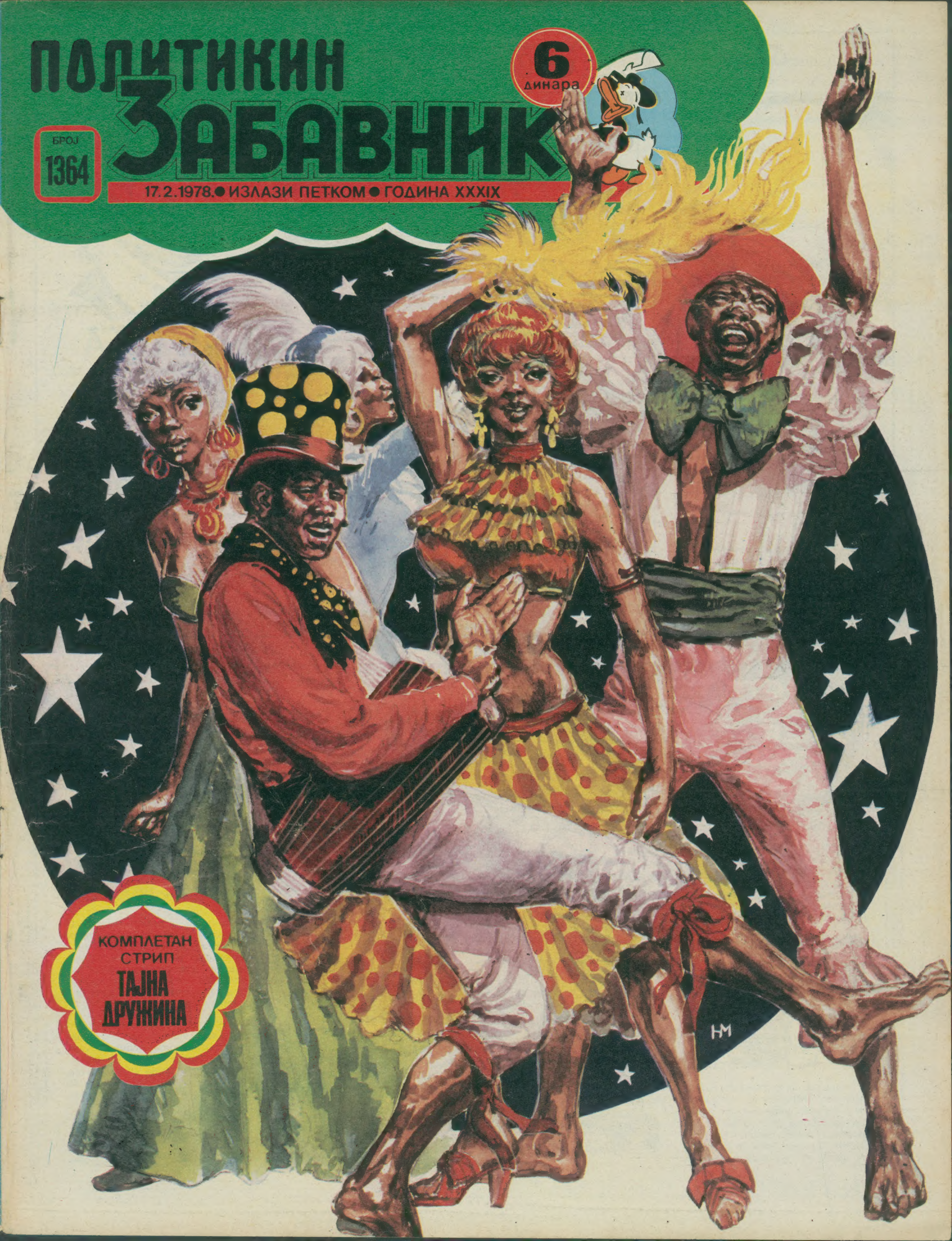

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
6 динара
БРОЈ 1364
17.2.1978. ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ГОДИНА XXXIX
КОМПЛЕТАН СТРИП
ТАЈНА ДРУЖИНА
НМ

Ripley

Веровали или не!

ГЛУМАЦ

СЕМ ЏЕФ

ИМАО ЈЕ 38 ГОДИНА КАДА ЈЕ, 1937, У ФИЛМУ „ИЗГУБЉЕНИ ХОРИЗОНТ" ИГРАО ДВЕСТАГОДИШЊЕГ ЛАМУ, И ТО ПОШТО СУ ДВА МНОГО СТАРИЈА ГЛУМЦА, УЗЕТА У ОБЗИР ЗА ОВУ УЛОГУ, УМРЛА.

У КРИМСКОМ РАТУ

ВОЂЕНОМ ОД 1853. ДО 1856. ГОДИНЕ ИЗМЕЂУ РУСИЈЕ, С ЈЕДНЕ СТРАНЕ, И ТУРСКЕ, ЕНГЛЕСКЕ, ФРАНЦУСКЕ, И САРДИНИЈЕ С ДРУГЕ, ПРВИ ПУТ ЈЕ ОРГАНИЗОВАНА МОДЕРНА САНИТЕТСКА СЛУЖБА, ПРВИ ПУТ СУ КОРИШЋЕНЕ ТЕЛЕГРАФСКЕ ВЕЗЕ С БОРБЕНИМ ЛИНИЈАМА И ФИЛМСКЕ КАМЕРЕ.

АМЕРИЧКА

РОВЧИЦА

ДУГАЧКА СВЕГА 5 САНТИМЕТАРА, ИМА ЈЕДНУ ЖЛЕЗДУ КОЈА ПРОИЗВОДИ ТОЛИКО ОТРОВА ДА БИ СЕ ЊИМЕ МОГЛО УНИШТИТИ 200 МИШЕВА.

11-20

ТОЛИЈА

ШЕШИР КОЈИ СУ НОСИЛЕ ЖЕНЕ СТАРЕ ГРЧКЕ ПОДСЕЋА НА „ЛЕТЕЋИ ТАЊИР"

КАНТАТА

КОЈУ ЈЕ БЕТОВЕН КОМПОНОВАО 1790. ГОДИНЕ ПОВОДОМ СМРТИ АУСТРИЈСКОГ ЦАРА ЈОЗЕФА II, ИЗВЕДЕНА ЈЕ ПРВИ ПУТ ТЕК ПОСЛЕ 94 ГОДИНЕ.

БРОД-ИГРАЧКА

УПОТРЕБЉАВАН У СТАРОЈ МЕСОПОТАМИЈИ У 9. ВЕКУ ПРЕ НАШЕ ЕРЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● у једној недавно подигнутој двадесет петоспратници у центру Чикага посађено је више од 1600 биљака које служе као прегради зидови међу собама службеника.

● афрички ловачки пас (Lycaon) има најчудније крзно од свих сисара: шара је слична корњачиној кори. А боја му је мешавина црног, белог и наранџастог. Ликаон има само четири прста на предњим и задњим шапама. Дугачак је око метар и по, од чега око 30 сантиметара отпада на реп, који има белу, опуштену звонасту кићанку. Ликаони се удружују у ве-

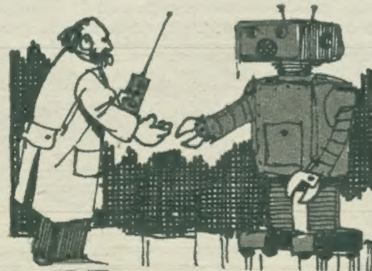
лике чопоре и могу да гоне и савладају највећу дивљач, па чак и старе лавове, неуморно их гонећи. Пас на челу чопора повлачи се када се умори и уступа место одморнијем.

● кров храма Таризи на Тибету направљен је од златних плочица непроцењиве вредности.

● извесни биволи избачени из својих стада почињу да воде живот усамљеника-бунтовника и постају права опасност за остале животиње у џунгли, чак и лавове.

● реч робот, којом се данас у целом свету означавају механички људи, узета је из драме Карела Чапека „Р. У. Р.".

● снежни покривач висок 25 сантиметара одговара по влажности кишном стубу од 2,5 сантиметра.

● у археолошком музеју у Алма-Ати (главни град ССР Казахстана) изложено је златно одело начињено пре око 2500 године. Одело се састоји од дугог горњег капута, панталона налик на шалваре, ципела и капе, украшених са четири хиљаде златних плочица и фигурама

различитих животиња. Како научници претпостављају, одело је припадало младом ратнику а пронађено је приликом археолошких ископавања старог насеља на северним огранцима Тјеншана, планинског система у средњој Азији.

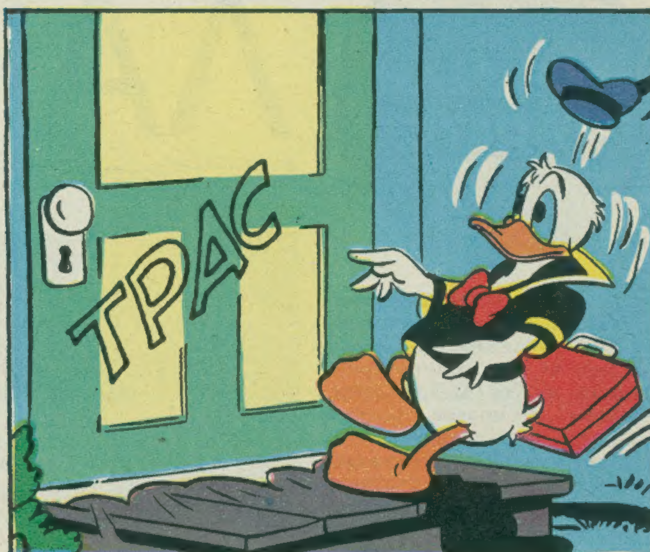
● некад су у Кини као нарочит гурмански специјалитет сматрани пијани морски ракови. Живи ракови стављани су у чинију пуну млаког вина и мало соје. Пошто би се „опили", ракови би постајали жути. Пијани ракови јели су се живи.

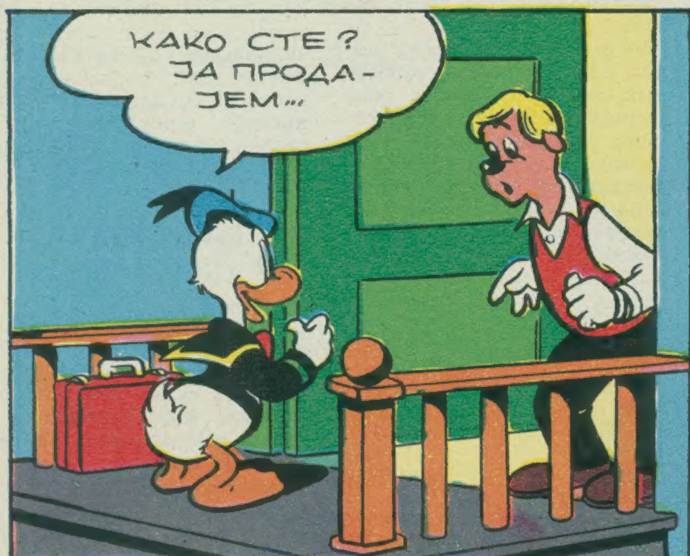

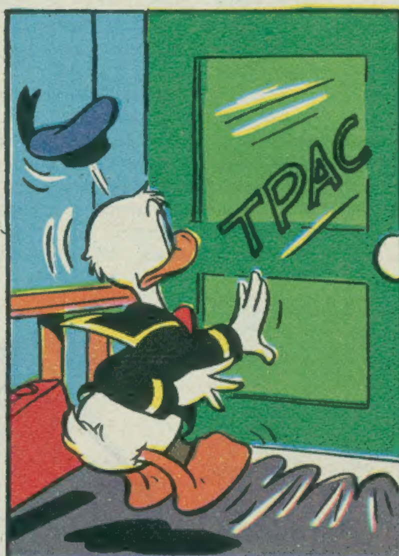
Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

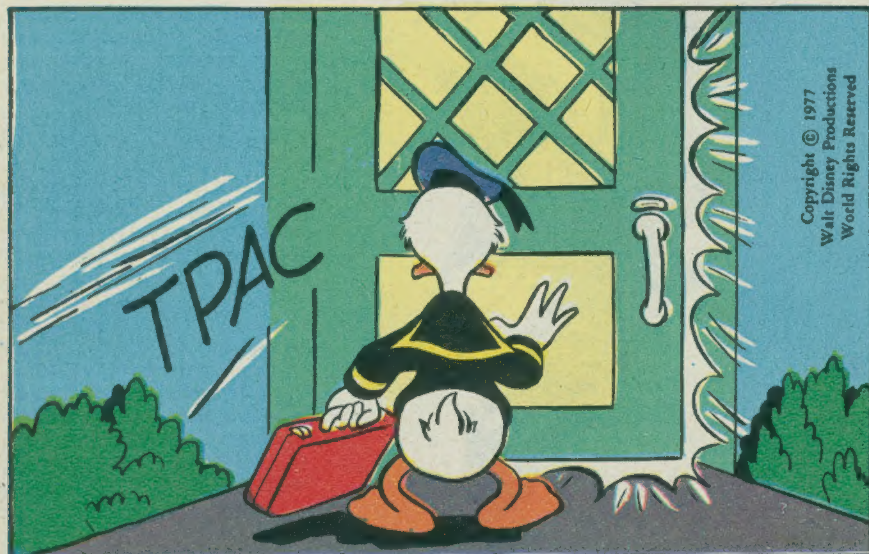

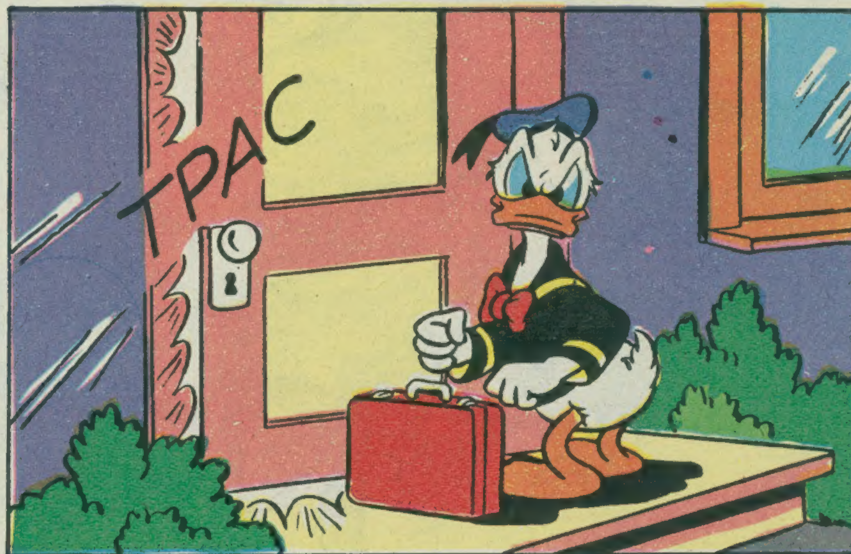

ЛАНАЦ ТЕРОРА

МНОГЕ ПОЛИТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ДАНАС СМАТРАЈУ ДА ЈЕ НАСИЉЕ БЕЗМАЛО ЈЕДИНИ НАЧИН ЗА ПОСТИЗАЊЕ ЦИЉЕВА КОЈИМА ТЕЖЕ. ЊИХОВЕ ЖРТВЕ НАЈЧЕШЋЕ СУ НЕДУЖНЕ, А СТРАХ ЈЕ ЗАВЛАДАО У МНОГИМ КРАЈЕВИМА СВЕТА.

Деир Јасин је палестинско сеоце у близини Јерусалима. У зору 19. априла 1948. године пробудили су га митраљески рафали и прасак бомби. Оно што је уследило спада у најкрвавије епизоде новије историје: стотине мртвих, још више рањених, заклана чак и деца. За само неколико часова Деир Јасин је био уништен.

Поход су извела 132 израелска герилца, припадници покрета Иргун, чији је вођ и командант ове акције био — данашњи премијер тада створене државе Менахем Бегин. По његовим речима „без победе код Деир Јасина не би било Израела", а припадници његовог терористичког покрета у том покољу видели су само одмазду у кошкањима са Арапима која су постајала све жешћа док рат није привремено прекинуо убијања у „светој земљи".

Ни до дана данашњег нису се помирили духови на овом врелом комадићу азијског континента нити су сви добили свој део животног простора. Деир Јасина се подсећамо на тридесетогодишњицу његовог крвопролића због тога што је то био први крупан терористички испад откако је утихнуо други светски рат. Свет ће у те три „мирне" деценије бити сведок још многих терористичких акција. Што се више ближимо крају столећа расте и крвави биланс нашег доба које хроничари већ називају временом насиља. Терор, дакле, не само да не јењава, него смишља све нове начине да у свету створи климу несигурности и страха: поставља пластичне бомбе на јавна места, отима авионе и људе, шаље експлозивне пошиљке...

Једно је сигурно: циљ да насиљем скрену пажњу најшире јавности на себе и своја хтења терористи су постигли. Али, тих је хтења много и различита су! Тако на сличан начин делују сасвим супротне организације, крајњи левичари и, рецимо фашисти, па расистичке групације или мафија.

Како се снаћи у тој крвавој збрци? Какав став заузети? И може ли се тероризам спречити?

ОКРВАВЉЕНИ ПЛОЧНИК

Реч тероризам настала је од латинског терор, што значи страх. Данас тај појам означава „доктрину и метод борбе за одређене циљеве систематском употребом насиља".

Мада су насиље и терор били познати, могло би се рећи од како је света на овој планети, тероризам у данашњем смислу нема тако дугачку историју. Наравно, може се узети да је недужно и оних 15 хиљада македонских војника које је византијски цар Радослав ослепио у 11. веку, па их такве вратио њиховом цару Самуилу. Само, тада је ипак владао рат између Македоније и Византије, а у ратовима терор је начин борбе! Зато би се таквих примера — више или мање драстичних — нашло сијасет у неколико хиљада година писане историје. Међутим, модерни терористи делују у условима мира.

Први пут је израз „тероризам" у данашњем значењу употребљен за време француске револуције, када су Робеспјер и јакобинци, у жељи да измене режим, гиљотинирали краља Луја XVI и краљицу, а потом и многе представнике племства. Робеспјера је доцније снашла иста судбина...

Насиље је, затим, било основни метод једне — малобројне — гране анархиста чијим се оснивачем сматра Рус Бакуњин. Он је живео од 1814. до 1876. године. Његово учење критиковали су Маркс, Енгелс, Лењин и Плеханов.

Међутим, Бакуњинов начин нашао је присталице у разним крајевима света, а у Французу Емилу Анрију добио је једног од својих првих „хероја". Овај поборник социјалне правде упао је усред бела дана 1893. године у париски кафе Терминис, у близини Опере, састајалишта отменог света, и бацио бомбу. Прасак експлозије прекинуо је звуке анимир-музике, а плочником је, убрзо затим, уз врисак преживелих потекла крв помешана са комадићима разбијених чаша, кафе-кремом и ликерима.

Настала је луда трка кроз париски центар. Емил Анри је ухваћен пошто је из пиштоља убио једног полицајца и два цивила, а ранио бар још толико људи. У току истраге утврђено је да је он „непознато лице" које је две године пре овог догађаја оставило бомбу на степеништу седишта једне рударске компаније. Та је бомба пренета у полицијску испоставу и — тек тамо експлодирала, побивши неколико људи.

Емил Анри је завршио на гиљотини, уз узвик „живела анархија".

Његови „подухвати" инспирисали су, можда, чикашке истомишљенике с краја прошлог столећа, да подметну бомбу на пијацу. Опет маса недужних страда, у име анархистичких идеала.

Иако се нит политичког терора није прекидала, могло би се рећи да, бар што се тиче Европе и Америке, он није унео превелику пометњу све до појаве ОАС-а, француске десничарске организације која се шездесетих година опирала независности Алжира. Међутим, касније тероризам добија сасвим нове, широке размере.

ЕКСПЛОЗИВ У ЦРНОЈ ТОРБИ

Када је 12. децембра 1969. године пластична бомба разнела хол Пољопривредне банке на миланском тргу Фонтана који се налази у самом центру града, погинуло је шеснаест лица, а рањено близу стотину. Експлозив је био запакован у црној, кожној торби коју је неко „заборавио". Данас се тај покољ сматра почетком жестоког терора у Европи, пошто су у наредним годинама испади екстремних група Старог континента постали све чешћи.

Дуго италијанске власти нису успевале да уђу у траг диверзанту на Пољопривредну банку. Коначно је ухваћен неки Пјетро Валпреда за којег је речено да припада анархистима. Међутим, две године доцније, догодио се „филмски" обрт: Валпреда није крив, бомбу су подметнули фашисти! Тада је изишла на видело поразна истина. Група фашистичких вођа припремала је већ годинама пре миланске акције оно што су називали „стратегијом терора".

У затвору су се тада нашла двојица подметача експлозива. Али то није спречило, па чак ни одложило нове акције: бомбе су праштале у возовима, на факултетима, у самопослугама... Подметали су их припадници разних организација: „Ордине нуово", „Ордине неро", „Авангвардиа национале" — иза свих тих имена крили су се фашисти. Било их је, очигледно, више него што се могло претпоставити. Њихова „стратегија терора" још траје. Последњих је година — појачана! Појачана и због појаве такође све бројнијих припадника левих екстремиста, организованих у „Бригате росе", затим „Лота континуа" или „Нуклеи армати пролетари". Па док једни желе поновну фаши-

зацију земље на Апенинима, други сматрају да једино насиљем могу променити стање којим нису задовољни — додуше не само они, него све већи број нарочито младих Италијана који у данашњим приликама имају слабе изгледе да скоро добију посао.

Тако Италијом и даље одјекују бомбе, избијају улични нереди, пожари, отмице и пљачке. Неке су организације забрањене или растурене. Али, непрестано ничу нове, сличне или исте по оријентацији . . .

ИЗ ЗАТВОРА У — МРТВАЧНИЦУ

Што је Европа даље залазила у осму деценију поједине земље постајале су обележене насиљем. Крај октобра 1973. године донео је Лондону један трагичан биланс: одјекнула је стота експлозија у његовом центру, у серији која је почела отприлике на преласку у ову деценију. Подметач је у свим случајевима била ирска терористичка организација ИРА која тежи отцепљењу Северне Ирске од Уједињеног Краљевства а жртве увек — невини. Страх и ужас у британској престоници достигао је врхунац.

Најугроженија европска земља, уз Италију и Велику Британију, постала је у ово узбуркано време и СР Немачка. Тамо је деловала не тако бројна, али врло добро организована „Фракција црвене армије" коју су основали Андреас Бадер и Урлике Мајнхоф. Њихова је намера била, како су сами говорили и писали, да насиљем заинтересују масе за рушење капитализма и парламентарне демократије. Бадер је почео потпаљивањем једне велике робне куће, а када су се он и његови најближи сарадници (поред Мајнхофове то су били Гудрун Енслин и Јан Карл Распе) нашли у затвору, Фракција црвене армије наставила је са отмицама авиона и људи. Постигли су — јачање десних снага, у првом реду неофашиста.

Нико од немачких вођа Фракције није дочекао било какву режимску промену. Затвор су напустили у мртвачким ковчезима, прво Мајнхофова за коју је речено да се обесила маја 1976. године, а годину и по доцније преостала тројка „извршила је самоубиство" после по Фракцију трагично завршене отмице „Луфтханзиног" авиона.

Ако сумња око ових смрти није сасвим рашчишћена, та последња акција њихове групе указала је на једну извесну ствар: да су неке међународне организације већ годинама деловале уједињене, пошто су међу отмичарима немачког авиона били, и припадници покрета за ослобођење Палестине.

Ово заједничко деловање и није било новост, пошто се знало да је Бадерова група готово од самог оснивања одржавала везе са неким илегалним групацијама са екстремног крила палестинског покрета. Заједно са овим групацијама деловала је и Јапанска црвена армија. Међу најкрвавије доказе за то спада пуцњава у израелске путнике на аеродрому Лод, када су три јапанска терориста машинкама покосила десетине особа „у име Палестинаца".

ИМА ЛИ ЛЕКА?

Палестински тероризам био је, то се мора нагласити, одговор једног малог народа који се нашао у безнадежној ситуацији, под непрестаним ударом терора израелске владе. Од рата наовамо број Палестинаца који живе ван домовине порастао је на преко три милиона од чега готово трећина нема свој дом — а свет је стално „гледао своја посла" Палестинци су покушали да свој проблем силом ставе на дневни ред. Али . . .

Када је у јеку Минхенске олимпијаде 1972. године бомба у израелском павиљону убила добар део репрезентације ове земље а подметнула ју је организација „Црни септембар", под утиском револта што га је ово изазвало у светском јавном мњењу, највећи део палестинског покрета, енергично се оградио од тероризма као средства борбе за права палестинског народа.

Шта са онима што и даље сматрају да је насиље прави пут за постизање политичких и других циљева?

Свет годинама већ покушава да нађе неки правни лек за сузбијање тероризма. Последњи такав документ је Европска конвенција, из јануара прошле године, са потписима 19 земаља. Као ни дотадашњих неколико сличних конвенција, ни ову наша земља — није потписала. Разлог за то је у нашој ванблоковској политичкој оријентацији. Јер, земље које су поднеле ове конвенције желе да под појам тероризма подведу и борбу порobљених народа за слободу. Ми правимо битну разлику између испада екстремиста и деловања герилских ослободилачких покрета каквих у свету има доста, нарочито у Африци.

Сада је, међутим, у припреми један документ Уједињених нација који би, како изгледа, подвукао ову разлику. Разуме се, не треба очекивати да било какав папир или институција међународног права може волшебним начином да реши питање тероризма. **У том погледу, став наше земље и несврстаног света уопште, јесте да само отклањањем друштвених узрока, а не последица (у какве спада и тероризам) може да се стање у многим узаврелим крајевима наше планете смири.**

А дотле?

М. Крстуловић

МИНИ-КВИЗ

1. Шта значи анабаза?
2. Знате ли ко је режирао филм „Човекова судбина"?
3. Репунца је:
4. Абонос је:
5. По чему је названо пушчано зрно дум-дум?

ОДГОВОРИ:

1) Анабаза је грчка реч и значи: пењање, узлаз (из нижих предела у више, или кретање од мора према унутрашњости). Тако се назива и дело грчког писца Ксенофона у коме је описао историју војног похода Кира Млађег против свог брата. У медицинском смислу реч анабаза значи: напредовање болести; 2) Филм „Човекова судбина" режирао је познати совјетски редитељ и глумац Сергеј Бондарчук (1922 —); 3) Репунца је жиг којим се потврђује садржај племенитих метала у некој легури; 4) Абонос (Diospyros Ebenum) дрвенаста биљка из фамилије Ebenacea; расте у тропским пределима Азије и Африке. Црне је боје и употребљава се за израду намештаја и играчака; 5) Дум-дум метак је пушчано зрно са тупим оловним врхом разорног дејства. Названо је по индијском граду Дум-Дум, у близини Калкуте, где се најпре израђивало. Употреба овог зрна забрањена је ратним правом.

МОЗАИК

ЗА ГРАДСКУ ВОЖЊУ

Ранијих година производњом аутомобила бавиле су се познате фабрике. Међутим, последњих година у новинама и часописима често наилазимо на снимке аутомобила које су направили појединци. То је случај и са овим колима направљеним у Венсану, у Француској. Ово возило прави веома мало буке, лако се паркира а просечна брзина му је 40 до 45 километара на час, што је сасвим довољно за вожњу по граду.

ТОМ И ЏЕНИ

Ово су Том и Џени, близанци каракала, врсте риса, који су пре извесног времена дошли на свет у лондонском зоолошком врту. Фоторепортери су морали да чекају шест недеља пре но што су могли да их сниме, јер су ове животиње веома дивље и њихова мајка их љубоморно чува.

Рисови каракали живе у пустињама Африке и југозападне Азије, али су све ређи јер су их последњих година готово потпуно истребили због њиховог крзна.

ЛУТКЕ ОД БРАШНА

Недавно је у Хамбургу одржана изложба под називом „Модерна породица" на којој је учествовало више од осам стотина излагача из СР Немачке и иностранства. Најзапаженији експонат, бар за децу, свакако су биле ове лутке начињене од специјалног брашна и испечене у пећници. Луткама су после само навучене хаљине и залепљена коса на глави.

СВИ ИСТИ

Учитељу на нашем снимку остало је само да од муке почупа и оно мало косе на глави. А како и не би кад у његовој школи у Њу Ромнију, у енглеској покрајини Кенту, има дванаест пари близанаца. И сваки пут кад неки од њих направи неки несташлук, кривац увек може да каже да је то урадио његов брат или сестра!

ЈЕДИНИ НА СВЕТУ

Свако ко погледа овај снимак рекао би: „Што је леп овај тукан!". Међутим, то није све што се о њему може рећи. Јер овај тукан из планинских предела Јужне Америке a разликује се од својих сродника по томе што је први од свог рода дошао на свет у заробљеништву, у зоолошком врту у Лос Анђелесу, у Калифорнији.

КАРНЕВАЛ НАД КАРНЕВАЛИМА

Кад се Рио помами

Прве зраке сунца дочекала је дона Илда будна и обучена. Тај дан, 18. фебруар, нестрпљиво је ишчекивала читаву годину, а ето, већ пола века како му се радује.

Бацила је брз поглед на прозорско окно. Била је задовољна својим изгледом: хаљина коју је обукла била је дугачка, опточена перлама и сјајним шљокицама, а вредела је читаво богатство. Целе године дона Илда је неуморно радила по кућама, одвајала сваки крузеирос, само да би могла да сашије тај величанствени костим, толико различит од њене свакодневне одеће.

Осврнула се по соби. Њена два сина, обојица бубњари у школи самбе „Бежа флор", већ су отишли у центар града. Журно је закључала врата стана и изашла на улицу придржавајући скуте док је пролазила прашњавим улицама. Већ после неколико корака зачула је звуке самбе... Пожурила је.

Ускоро је била у Авенији председника Варгаса, у главној улици Рио де Жанеира. Почетком сваке године, средином фебруара, ту се одржава карневал, један од 200 сличних у свету. Али, за разлику од осталих, карневал у Рију је највећи: данима и ноћима, без предаха и одмора, у њему се пева и игра, заборавља на умор. На сваком углу бирају се лепотице, најатрактивнији костими, најбољи играчи самбе.

Њишући се у ритму, дона Илда се умеша у разиграну масу, уђе у ту поворку која је понесе. Почела је да игра као и сви људи око ње, као и цео бразилски народ, док је зној липтао низ њене црне образе. Губила је дах, смејала се и кашљала, борила се са музиком која је носила. А тамо, десетак метара испред ње, налазила су се оба њена сина. Морају данас да победе, знам то, говорила је дона Илда и трудила се да их не изгуби из вида у тој маси.

Изненада, осетила је јак бол у рукама, затим се он поновио иза грудне кости, тамо где јој је срце лудо ударало. Хтела је за неког да се придржи, али су сви око ње играли, смејали се, певали. Секунд касније бол у грудима истиснуо јој је ваздух из плућа, једва је успела да се одржи на ногама. Хтела је да закорачи према тротоару, али је одједном изгубила равнотежу. Пала је ничице на земљу.

Нико на њу није обратио пажњу. Осетила је десетак ногу на свом трбуху, глави, али тај бол није био ништа према ономе који јој је стезао срце: умрла је пре него што су је изгазили. Није успела да дочека проглашење својих синова за победнике на овом карневалу: њихова школа самбе била је најбоља на прошлогодишњој прослави доласка пролећа. Ипак, доживела је нешто на чему су јој многи завидели: умрла је за време карневала, на улицама Рија. Јер, учесници ове свечаности, сматрају такву смрт — срећном.

ХЕЛЕНИ СУ НАШИ БОГОВИ

На костимираним свечаностима које су се одржавале четири пута годишње у част бога Диониса, употребљавала су се кола необичног облика: она су подсећала на брод, била окићена цвећем, а називала су се carus navalis. Тако је још од античких времена, за сва слична славља на којим су се људи маскирали, облачили необичне костиме и око врата стављали венце с цвећем, остао назив — карневал. Стари народи су веома ценили овакве свечаности које су, углавном, приређиване у част култа, плодности.

Поред различитих костима и маски преко лица, стари Грци су још више ценили добре играче. Плес је једна од најстаријих и најраширенијих забава. И више од тога — уметност којом су се изражавала расположења, осећања, па чак и одређена мишљења.

Прича се да су Атињани, после победе Филипа Македонског код Херонеје, 338. године пре нове ере, послали на преговоре свог одличног играча Аристовена. Надали су се да ће на тај начин задобити наклоност великог војсковође, јер је био ожењен професионалном играчицом Ларисејом. Ако дипломатске везе нису могле да се успоставе војничким преговорима, размишљали су мудри Атињани, онда ће то поћи за руком Аристовену, јер ће с Ларисејом наћи сродне теме за разговор.

У средњем веку није се много играло. Црква је забрањивала такву разоноду, па су чак папе на неке играче бацали анатему или их слали у прогонство. Ипак, почетком 13. века, једном годишње, обично у пролеће, дозвољавано је верницима да се веселе: тада су маскиране поворке пролазиле градовима, људи су певали и играли, па је та свечаност названа — **дан луда**.

„Хелени су за нас оно што су за њих били њихови богови" — постала је девиза ренесансе, па у то време људи опет почињу да се веселе, маскирају и играју, **организују се бучни карневали...**

ЗОВ КРВИ

Почетком 16. века Португалци освајају Бразил. Упоредо са стварањем колонија и односењем богатства из ове земље, они ту и нешто доносе. То је **самба** — национална игра многих племена са севера афричког континента — која је као епидемија: она је болест и зов крви — кажу Бразилци — она је заразна!

Нико на њу није обратио пажњу. Осетила је десетак ногу на свом трбуху, глави, али тај бол није био ништа према оном који јој је стезао срце.

У пролеће 1641. године, у Бразилу је организован први карневал: тада се народ у Рију веселио четири дана. Издржљивост је била најважнија јер су сви већ знали самбу, брзу игру у 4/4 такту. Због ње се на све заборављало.

Тако је и данас. Док траје карневал не размишља се о животним проблемима, послу, недаћама. И не само та четири дана. Читава земља живи за карневал месецима пре него што почне, сви шију раскошне костиме којим ће дочарати неко минуло време, романтичне тренутке из прича, избрисати тугу...

Изабела је имала само 17 година када је проглашена за мис. Стотине руку подигле су је на окићена кола, посадили су је на високи престо украшен цвећем, на главу су јој ставили круну. Неколико лепотица стало је иза њених леђа, одмахивале су маси, а њој се само љубазно смешкале. Приметила је Изабела завист у њиховим очима, јер постати лепотица карневала није лако у том милионском граду, у тој држави која као да се цела слила у Рио. Нова будућност је преда мном, размишљала је, нови живот, слава, новац..

Маштарије! Тада, понесена ритмом музике, шкљоцањем блицева, омамљена мирисом цвећа и аплаузима, Изабела је нешто намерно заборавила: да је само једна од хиљаду лепотица које се бирају на тој сечаности, само једна од оних које сутрадан нико неће препознати када скине костим, обрише шминку, заглади косу и утоне у свакидашњицу. Додуше, понека од тих лепотица можда ће добити привлачне понуде, можда ће и успети, бар извесно време, да опстане у неком од послова у којима се лепота тражи и плаћа. Понека таква прича заносиће варљивом надом хиљаде нових будућих лепотица... Иначе, карневал траје месецима и после завршетка, о њему се још дуго прича, па тако испада да је ова свечаност тема за целу годину.

Прошле године карневал у Рију је почео 18. а завршио 22. фебруара. Поред учесника, и стотине хиљада гледалаца било је захваћено лудим ритмом: школе самбе су се надметале слично некадашњим бразилским фудбалским клубовима, који дуго нису имали премца, а фанатични навијачи са фудбалских терена преселили су се у главну улицу Рија.

Када је славље прошло, требало је сахранити настрадале у весељу, лечити рањенике, тешити очајнике.. Прошле године, током та четири дана, умрло је или погинуло преко 150 људи, који су били пригњечени помахниталом масом, изгажени или им срце није издржало превелику врућину и ритам младости. Више од 12.000 играча било је рањено. Али, поред раскошних костима и тона цвећа које је бацано по улицама и то је — дуг највећем и најстраснијем карневалу.

Б. Ј.

АМЕТОВ експресни ПАД

МАЈКА ЈЕ УПРАВО ХРАНИЛА ДВОЈЕ МЛАЂЕ ДЕЦЕ КАДА ЈЕ ПРИМЕТИЛА ДА ШЕСТОГОДИШЊЕГ АМЕТА НЕМА У ХОДНИКУ ИСПРЕД КУПЕА. ОБИШЛИ СУ ЦЕО ВАГОН, ЗАВИРИЛИ У СВАКИ КУТАК, АЛИ ДЕТЕТА НИГДЕ!

Црнопути мушкарац и жена средњих година, са двоје деце изишли су, готово поискакали су из међународног воза Франкфурт-Београд који је управо пристигао у железничку станицу Нова Капела. Натоварени коферима и завежљајима, скупљеним очигледно у журби, појурили су преко колосека ка станичној згради као да у неколико секунди, док још воз стоји, морају обавити нешто хитно и вратити се. Међутим, отправник возова дао је знак, воз је кренуо ка Београду, промицали су већ и последњи вагони, а они се за њим ни окренули нису. Било је лепо мајско преподне прошле године.

НЕОБИЧАН ПАКЕТ

Дежурни службеници и неколицина путника зачас су се окупили око необичног путника. Уплакана жена само је привијала децу уза се. На рђавом немачком језику човек је покушавао да објасни шта му се догодило, говорио је гласно, готово викао, очајан што не може у једном даху да им каже шта га то снађе. Тек тада се окренуо за возом, који се већ губио у даљини, показивао руком према њему па према деци, упирао прстом према тлу. Коначно су сви схватили шта се догодило.

А само десетак минута раније пензионисани железничар Салих Хасанагић који станује у бившој стражари, тик уз пругу, удаљеној неколико стотина метара од станице, обављао је неке послове по дворишту. Била је ту и његова четворогодишња унучица, која се није одмицала од деде. Салих је пошао ка бунару да извуче канту воде кад је од Загреба наишао брзи воз. Позвао је девојчицу к себи јер никад човек овде није сигуран. Догађало се, неретко, да у двориште улети боца, конзерва, свашта људи бацају из воза. А кад се крајем маја број међународних возова повећа, пажњу треба удвостручити.

Из навике, ваљда, као сви они који су годинама дочекивали и испраћали возове, застао је за тренутак и погледао је и за овим. Одједном, нешто превелико, попут пакета, али некако необичног, испало је из једног вагона.

Ово нешто није у реду, знао је одмах, одбацио је канту и погледао унучицу. Пошао би да види шта то испаде, само куд ће с дететом? Били су сами код куће, жена је отишла на пијацу, свратиће сигурно и до продавнице.

ПРЕТЕЋИ ЋУ ВОЗ!

— Остани ти ту, не смеш никуд из дворишта, сад ће и бака доћи, иде деда да види шта је оно тамо — рекао је девојчици и показао према невеликој гомили шљунка поред колосека, педесетак метара даље.

Потрчао је саплићући се у папучама, нервозно их изуо брже-боље осврћући се сваки час према детету које је послушно стајало тамо где га је оставио. Био је све сигурнији да оно тамо, на прузи, није пакет.

А сваког тренутка могао је из супротног правца, од Београда, да наиђе други воз.

— Е, морам га претећи — шапутао је Салих приближавајући се белој гомили између колосека. Сад је већ јасно разазнавао обрисе дечјег тела које се, чинило се, померало. И заиста, црнокоси дечачић, имао је можда пет-шест година, обливен крвљу, немоћно је подизао главу ослањајући се рукама о шљунак. Нешто је шапутао.

— Бабо, бабо... — муцао је дете.

Човек га зграби у наручје и потрча назад. Жив је, жив је, ма ово је чудо, мислио је Салих. Зачас се нашао пред кућом.

— У мојим годинама није лако потрчати. И сам се чудим како сам то могао. Кад сам дошао у кућу, нисам знао шта да радим. Жене никако нема, а унучицу нисам могао оставити саму. С дечачићем на рукама кренуо сам до прве комшијске куће, ту оставио малу, а онда брже до села, до друма. Мислио сам — петак је, пролазе кола сваки час и неко ће ме пребацити до здравствене станице.

Био је петак, пијачни дан, али баш у том тренутку, као за инат, нигде никог на путу.

НЕСРЕЋНО ПУТОВАЊЕ

Несрећни родитељи већ су се нашли у станици милиције. Успели су коначно, са много напора додуше, да испричају полако шта и како им се догодило. Дечаков отац Али Хасан, турски држављанин на привременом раду у иностранству, враћао се са женом и децом у домовину и ево — овде их снађе несрећа, велика, већа не може бити.

Дугачак је то пут, напоран, деца немирна, нарочито најстарије, шестогодишњи Амет Коктем. А после толико преваљених километара попустила је пажња родитеља, троје деце није лако умирити, и њима је путовање досадило.

Мајка је управо хранила двоје млађе деце кад је приметила да Амета више нема у ходнику испред купеа. У тренутку су обишли цео вагон, завирили у сваки кутак, али детета нигде. Врата вагона била су отворена. Амет је, били су сви сигурни у то, испао из воза који се приближавао железничкој станици Нова Капела. У брзини су покупили ствари, зграбили децу, воз је већ улазио у станицу и само што је стао они стрмоглавце изиђоше...

Салих Хасанагић није дуго чекао помоћ. Заједно са унесрећеним дететом обрео се ускоро у здравственој станици, која се налази поред станице милиције. Лекар је прегледао дечака. Сем веће огреботине на челу која је непрестано крварила и неколико мањих по рукама, других повреда, срећом, није било. Нашли су се ту зачас и дететови родитељи.

— Никад нећу заборавити лице његове мајке кад га је угледала — сећа се Салих догађаја који је тих дана ускомешао његово мало место и данима се препричавао.

Мали несташко који је скупо платио своју радозналост и непослушност морао је, ипак, до болнице у Новој Градишки. Иако је било очигледно да унутрашњих повреда нема, лекар је ипак желио да дечака прегледају и специјалисти. И родитељи су пошли — да буду с њим и потом наставе пут ка далекој домовини.

Н. С.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ПРОНАЛАЗАК У КАСАРНИ

ЛЕТЕЋИ ТАЊИР НАД ВИПАВОМ

НЕОБИЧНА ЛЕТЕЛИЦА ИЗНЕНАДИЛА ЈЕ СТАНОВНИКЕ МАЛОГ МЕСТА У СЛОВЕНИЈИ. А МЛАДИ КОНСТРУКТОР ИЗ КРАЊА ВЕРУЈЕ ДА ЋЕ НАПРАВИТИ НОВИ »ТАЊИР« — ВЕЋИ И ОД »ЏАМБО ЏЕТА«.

Млади инжењер Бранко Поличар, из Крања, иза себе има око 300 часова лета за командама авиона »curara«, а исто толико времена утрошио је управљајући најразличитијим типовима једрилица и хеликоптера. Међутим, иако је пре три године победио на Првој ваздухопловној балканијади одржаној у Загребу, од када је и државни репрезентативац, ишао на многа међународна и европска такмичења, до сада ниједном није сео у те летелице! Из једноставног разлога — сви ти авиони, једрилице и хеликоптери су веома мали, највећа дужина трупа им је 1,5, а распон крила износи највише 3 метра.

Бранко Поличар је већ осам година члан Моделарског аеро-клуба из Крања, прве у нашој земљи у којем су почели да се употребљавају компликовани радио-уређаји за вођење ових малих летелица по ваздуху. Захваљујући спретности да помоћу предајника који је на земљи и пријемника у кабини авиона, управља малим летелицама, Поличар је постао носилац највећих признања у овом необичном спорту. Сем тога, овај младић је и новатор: његов најновији изум ускоро треба да буде патентиран.

Бранко Поличар (лево) управо израђује једну од својих летелица.

Да би се мала летелица винула у небо, прво мора да рула по писти дугачкој 85 метара и широкој 12. А чим се уз бректање двотактног мотора одлепи од тла, нагло добија убрзање, па већ после неколико минута достиже брзину и од 200 километара на час. Затим летелица почиње нагло да се окреће у ваздуху, прави лупинге, „осмице", суновраћује се ка земљи, да би већ следећег тренутка опет почела да се пење према облацима — вођена са земље спретним рукама свога конструктора.

— Ови моји модели могу да се удаље и више од три километра од тла — каже Бранко Поличар. — Међутим, ако се пређе та граница, прекида се веза између пријемника у авиону и предајника на земљи, а то значи: летелица је заувек изгубљена. Као погонско гориво користи се смеша метилалкохола и рицинусовог уља (у размери 1:5), а у танк може да стане највише пола литра. И то је довољно да авион проведе у ваздуху око 20 минута.

Ови модели нису јефтини, а и њихова израда „кошта" и доста времена. Да би се направила једна једрилица (крила и труп је најбоље израђивати од лаког балза дрвета) утроши се око 200 часова рада, док је за авион потребно још око 100 часова. А када летелица буде направљена, обојена и прелакирана, тада једрилица кошта — 2000 динара, док је авион знатно скупљи —око 25000 динара (само мотор кошта готово као прави мопед, око 3500 динара, мада му је запремина само 10 кубних сантиметара, а има снагу од 1,5 КС).

У мају прошле године Бранко Поличар је позван у Випаву, мало место у Словенији, на одслужење војног рока. И тамо су му старешине одмах изишле у сусрет: сваки слободан тренутак користио је да би усавршавао моделе летелица, као и своју спретност да њима управља. Већ после неколико месеци рада успео је да конструише нешто сасвим ново, до сада невиђено на нашем небу.

Почетком септембра прошле године становници Випаве су се узбудили. Зар нисте видели — сашаптавали су се на улицама — ено, тамо је нестао, иза шуме!... Прави летећи тањир! Чак су и неке шаре биле исписане на задњем делу трупа. Зар марсовци баш овде да се спусте?

Загонетка је убрзо решена. Заиста је то био летећи тањир, али не неких ванземаљских цивилизација, већ створен у радионици Бранка Поличара. А чим су старешине виделе шта је овај млади инжењер конструисао одлучили су да тај нов модел летелице искористе за вежбе на војним полигонима. За задњи њен део причвршћена је мета, покретни циљ, који војници гађају са земље.

— У мојој јединици постојале су сличне летеће мете, али је њихова израда била веома скупа — каже Бранко. — Захваљујући овом летећем тањиру, направљеном од стиропора, а који ипак може да се креће великом брзином и у свим правцима, знатно је поједностављена израда тих покретних циљева, па сада коштају десетак пута јефтиније!

Бранко Поличар ће ускоро патентирати овај свој изум који је назвао „ЛТ 77 БП 02".

Недавно, овај модел нашег првог летећег тањира био је приказан и високим војним старешинама генерал-потпуковнику Јожи Ожботу и генерал-мајору Стеви Мирковићу. И док су на ливади, недалеко од касарне војници и старешине уживали гледајући вратоломије летећег тањира, Бранко Поличар је био веома узбуђен, али је ипак по ваздуху беспрекорно водио своју летелицу. А затим је требало да прикаже како из ње искачу и „падобранци" — мале лутке које испадају са доње стране летећег тањира. Све је ишло по прорачуну, али као за инат, последњи „падобранац" никако није хтео да „искочи", закачио се за стајни трап и тако остао да виси. То је, наравно, пореметило равнотежу летелице, почела је неконтролисано да вијуга по ваздуху, да би се неколико тренутака касније, уз тресак срушила тачно — испред ногу двојице генерала.

— Није то ништа страшно. Свакоме то може да се деси — утешио је генерал-потпуковник Јоже Ожбот младог конструктора.

— Ипак је добро што се догодила та незгода, јер је помогла да запазим неке мане на овом летећем тањиру — каже Бранко Поличар. — Зато ће нов модел бити беспрекоран. А када патентирам ову летелицу и даље ћу је усавршавати. Верујем да ћу једног дана успети да направим и летећи тањир, већи од „џамбо џета" — за превоз путника!

Б. Јеремић

Млади инжењер је државни репрезентативац од 1975. године.

Ако до њега дође, биће то највеће откриће о пореклу човека! А палеонтолог Ричард Лики који за ово лето припрема такав подухват уверен је да се кости родоначелника људске врсте, једине још непронађене у развојном ланцу, налазе управо на месту куд се он спрема да пође у јуну.

То је обала кенијског језера Туркана. До сада непогрешиви „нос" овог Енглеза који живи у Кенији открио је у истом крају лобање и склете око стотину осамдесет праставновника наше планете и помогао да се оне сместе у време — пре тих налаза није се тачно знало како су и колико трајале поједине фазе у развоју homo sapiensa (свесног човека). Оно главно, када је живео и како је изгледао први примерак најинтелигентнијег двоношца, није било познато.

Ричард Лики није занесењак. То је велики научник и најпознатији палеонтолози са пажњом и нестрпљењем ишчекују његов подухват и решење велике мистерије. Лики ће се упутити у део још недовољно истражене џунгле, стазама и богазама проходним једино за магарце и камиле. Тамо се налазе доступни слојеви земљишта стари између пет и десет милиона година, што је време у које се смешта отприлике прво појављивање представника мирољубиве врсте Homo.

ПРОЧУЛА СЕ СРАМОТА

Све до под крај прошлог века једино тумачење о пореклу људи на Земљи могло се наћи у разним легендама. Тада се појавио Чарлс Дарвин. Када је 1859. године овај Енглез објавио своје дело „Порекло врста", у којем је изнео невероватну и чудну поставку да је човек потомак мајмуна, многи су се згрозили, уплашили, наљутили или само — насмејали. Супруга ворчестерског бискупа тада је, кажу, узвикнула:

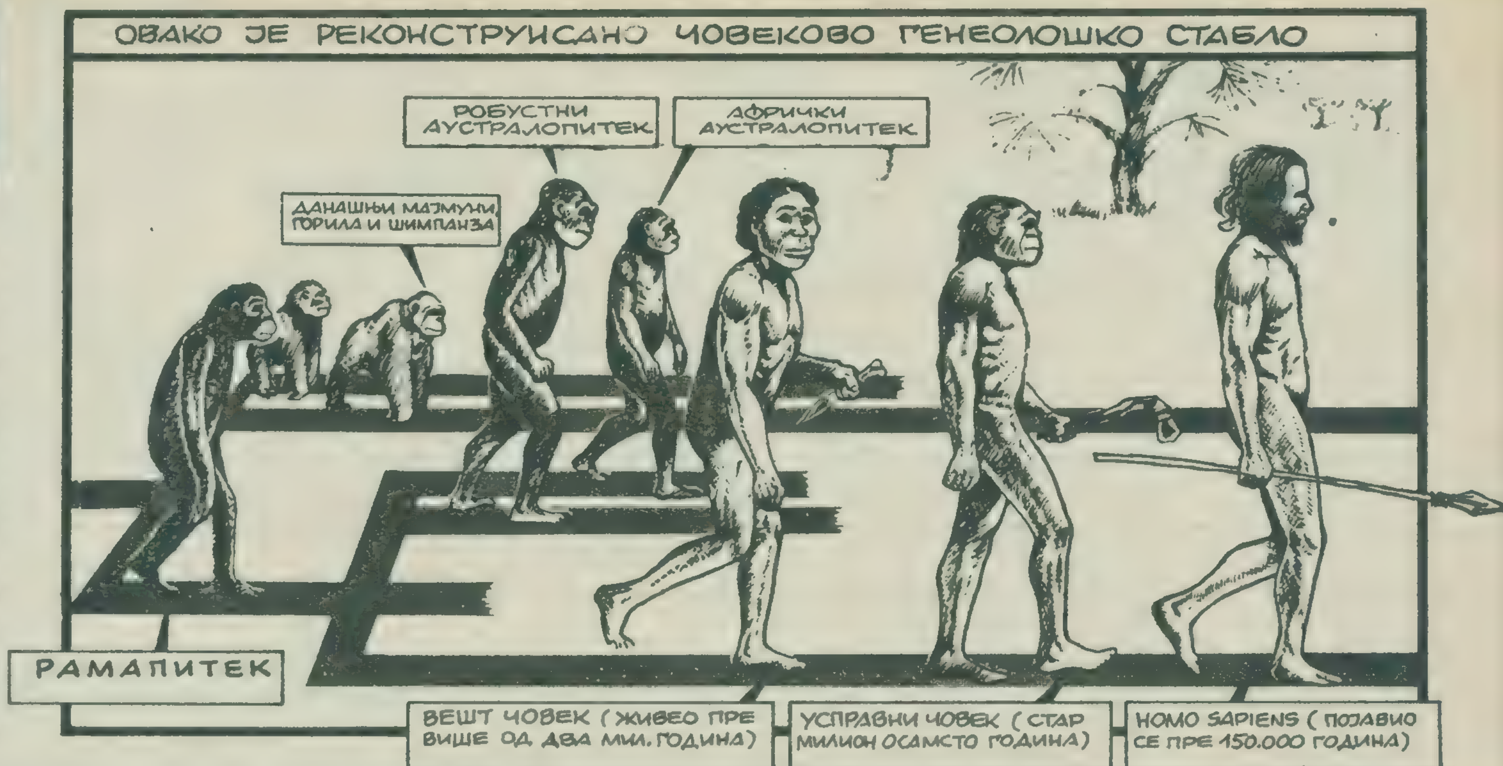
— Да смо ми постали од мајмуна!? Надајмо се да то није истина... А ако јесте, надајмо се да се — неће прочути!

Ипак се прочуло. Међутим, Дарвин је за непуне две деценије успео да многе савременике увери у логичност такве поставке, нарочито после објављивања другог свог дела „Место човека у природи".

Али, много уверљивије него слова на папиру била су, прво, открића у песку која су се временски поклопила са Дарвиновим теоријама. Већ је 1848. године у Гибралтару пронађена лобања бића налик мајмуну, али много авршеније. Уследиле су ископине у Неандерталској долини која се налазила у близини немачког града Диселдрофа 1956. године, па такође прастаре лобање са Јаве и оне из околине Пекинга.

ОТКРИЋА О ПОРЕКЛУ ЉУДСКЕ ВРСТЕ

Нико, међутим, није могао да утврди колико су тачно старе кости Неандерталског, Јаванског и Пекиншког човека. А када је јужноафрички антрополог Рејмонд Дарт 1924. године из окамењеног пешчаног блока у близини Кимберлија пронашао лобању усправног примата (то јест најсавршенијег кичмењака), очигледно, старијег од ове тројице, сматрало се да је то још једна карика у ланцу који од нас води ка прапочецима. Овај човеколики мајмун назван је аустралопитек афрички. Међутим, ни његова старост тачно се није знала! Као ни старост дванаест година доцније пронађених остатака робустног аустралопитека, које је ис-

КО ЈЕ ПРЕДАК „ВЕШТОГ ЧОВЕКА"?

ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ ПАЛЕОНТОЛОГА ДАНАШЊИЦЕ РИЧАРД ЛИКИ НАЈАВЉУЈЕ ДА ЋЕ УСКОРО ПРОНИКНУТИ У НАЈВЕЋУ ТАЈНУ ПОРЕКЛА ЉУДСКЕ ВРСТЕ. МНОГИ МУ, С РАЗЛОГОМ, ВЕРУЈУ...

копао Роберт Баум у Трансвалу.

Изненађења су тек уследила када је после другог светског рата пронађен начин да се измери старост фосила, помоћу угљеника 14. Тада је било могуће класификовати Јаванског и Пекиншког човека у врсту Homo erectus — Усправни човек — и одредити да је живео пре више од 500 хиљада година. Брумов аустралопитек био је још много старији: два милиона пута дванаест месеци пре нас! Али, убрзо су се појавиле озбиљне сумње у поставку да је баш аустралопитек карика која у еволуцији повезује Усправног човека са још давнијим прецима.

Сумњу је унела лобања стара милион и осамсто година коју је 1961. године у источној Африци пронашао старији брат Ричарда Лики ја Луис. Она је очигледно припадала „паметнијем" и развијенијем бићу него што је био аустралопитек, а оно је живело упоредо са њим! Луис Лики га је назвао Homo habilis — Вешт човек — због тога што су на истом месту, у слојевима исте старости, родитељи Луиса и Ричарда, такође чувени палеонтолози, пронашли камено оруђе и оружје којим се тај прачовек служио.

Ричард Лики

КОЈА ЈЕ ЧОВЕКОВА ГРАНА?

Ово је могло значити да је „вешт човек" живео упоредо са аустралопитеком, па да према томе, он треба да се сматра за нашег директног претка. Али, можда су у иста давна времена постојали још савршенији примерци усправних примата?

Забуна је полако отклањана током последње деценије. Међу најсензационалнија открића спадају ископине најмлађег потомка археолошке породице Лики, Ричарда и његове супруге Мив. Они су управо у области око језера Туркана пронашли две лобање „вештог човека", старе више од два милиона година. То је био прави доказ да је ова врста живела упоредо са аустралопитеком и да она представља човековог претка. Али, од кога је она потекла?

Палеонтолози се углавном слажу да је стабло човековог генеалошког дрвета један велики мајмун којег називају дриопитек и који се на Земљи појавио пре двадесетак милиона година. Од њега су се развиле три гране: прву чине преци данашњих мајмуна, шимпанза, горила и орангутана, другу велики мајмун гигантопитек који је живео најпре у азијским долинама, а затим се разгранао по свету, а трећа је грана створила рамапитека. Она је најзначајнија по мишљењу већине данашњих палеонтолога, пошто од ње потиче директан предак човека.

У време када се рамапитек појавио, пре отприлике 14 милиона година, клима је постала таква да је овај велики човеколики мајмун лепо могао да опстане у тропским саванама хранећи се не само плодовима и семењем, него и месом. Рамапитек је могао да стоји усправно — на то га је присиљавала и брзо се развијао. После много генерација ово саванско створење толико је еволуирало, да се битно разликовало од својих рођака који су и даље становали по крошњама у џунгли! Али, управо фосили из тог кључног периода који води од рамапитека ка „вештом човеку" — недостају. Леже, вероватно, негде у слојевима од пре осам до пет милиона година, на обали језера Туркана.

Ето шта жели да пронађе Ричард Лики!

Енглез по рођењу, житељ Кеније и управник Народног музеја у Најробију који, захваљујући њему, има најбогатију палеонтолошку збирку на свету, Ричард Лики је уверен да је на добром трагу. Овај бели Кенијац огорчени је противник расизма који својим радом и научно жели да побије. Он каже:

— Расне разлике су само вештачки створен резултат после појаве земљорадње, када су уследили друкчији културни преображаји!

М. К.

Корисна полигамија

Научници сматрају да је усправни човек изузетно брзо еволуирао — много брже од свих осталих животињских врста — захваљујући чињеници да је живео у полигамији. То је значило да породични односи нису постојали, него су се парови стално мењали. Али, највећа права имао је предводник хорде који је увек први бирао „даме". Пошто је предводник морао бити по свему најбољи примерак хорде, на тај начин преносиле су се његове добре особине — снага, издржљивост, интелигенција и остало — и на његово бројно потомство

Радиоактивност у служби археологије

Мерење старости органских материја помоћу угљеника 14 (C 14) метода је коју је открио амерички хемичар Либи 1947. године и за њу је доцније добио Нобелову награду. Метода се заснива на чињеници да угљен-диоксид у атмосфери наше планете садржи један радиоактивни изотоп означен са C 14. Та количина је непроменљива, јер у природи влада одређена равнотежа. Из атмосфере C 14 стално прелази у биљке, а из њих, кроз размену материја, у све живе организме. После смрти неког организма овај радиоактивни изотоп се не губи, него се постепено распада и то брзином коју је израчунао Либи. Пошто се зна која се количина C 14 налази у неком живом организму, на пример дрвету, онда се лако може одредити колика је старост комада дрвета или дрвеног угља ископаног на неком археолошком налазишту, када се измери његова радиоактивност. Међутим, утврђено је да се C 14 формирао у атмосфери пре 70 хиљада година, па се за старије предмете користе неки од других начина за одређивање старости којима наука данас располаже.

МИСИСИПИ

Када јој се придружи и Мисури, Мисисипи постаје најдужа река света. Њено путовање са севера на југ дуго је 6970 километара.

Из Итаске, једног од 10.000 језера којима је прошарана површина америчке државе Минесоте, извире река Мисисипи чије је мутне воде и опасне брзаке у својим делима овековечио Марк Твен.

Много пре него што су пароброди из времена његових јунака запловили великом реком, њене таласе парали су прамци индијанских кануа. Онда су, средином 16. века, дошли Шпанци, а тек за њима и преци Тома Сојера и Хаклбери Фина. Уместо кануа 1811. године Мисисипијем су запловили први пароброди, а већ средином прошлог века више од три хиљаде ових „веселих лађа" крстарило је реком.

Од језерцета на северу земље Мисисипи кривуда ка југу и свом уточишту, Мексичком заливу. Све до Сен Луја, тече без своје нај веће притоке — Мисурија

Мисури извире у Стеновитим планинама Минесоте и пре него што се улије у Мисисипи прелази растојање дуго 4.376 километара. Њиховим спајањем настаје најдужа река на свету — 6.970 км (према подацима из „Просветине енциклопедије").

На њеним обалама, један наспрам другог, налазе се и Минеаполис, главни град Минесоте, и Сен Пол: стапањем два града настало је милионско насеље, велика речна лука и центар млинарске индустрије и земљи.

Године 1764. на Мисисипију је никао још један град — Сен Луј. Престоница Мисурија уједно је и нај веће тржиште сировог крзна на свету и важно средиште текстилне и прехрамбене индустрије.

А пре него што се најдужи речни ток на свету разграна у огромну мочварну делту и оконча, протећи ће Мисисипи и кроз Њу Орлеанс, град у коме је рођен џез. Некада је насеље припадало Французима о чему и данас сведоче улице и четврти надахнуте атмосфером њихових првих становника. То је сада највеће тржиште памука и кључна лука југа и центар млинарске индустрије у земљи.

Таласи Мисисипија и Мисурија данас су укроћени. Само на Мисурију саграђено је 17 хидроцентрала са капацитетом од 760.000 киловат-часова.

Две велике реке које су помогле да се од дивљине створи велика држава не престају да јој и даље служе.

Свој ток Мисури почиње код града Три Форкс, у Монтани, где се његови изворишни краковн Џеферсон, Медисон и Галатин спајају у једну реку. Некада је и то била индијанска земља.

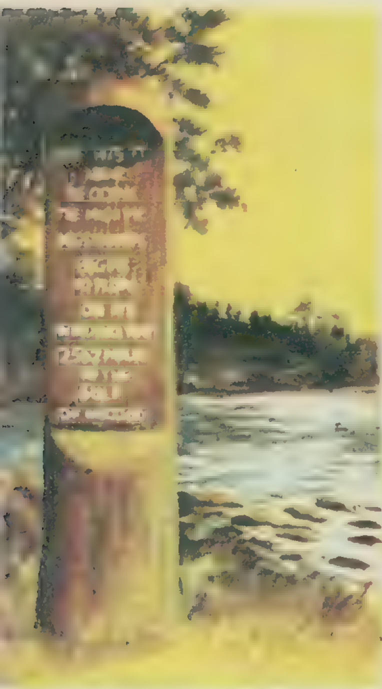
Луисова и Кларкова експедиција прва се 1804. године упутила у још неиспитана пространства америчког запада. Један део путовања морао је да се обави чамцима.

Лево: Кањон реке Јеловстон, при токе Мисурија. Истоимени национални парк највећи је и најстарији у земљи. Десно: Битка за Њу Орлеанс одиграла се 1815. године између САД и Велике Британије. Памти се и због тога што две зараћене стране нису знале да су њихове владе потписале мир.

Десно: На десној обали Мисисипија лежи Сен Луј. Недалеко од града велика река добија и своју највећу притоку — Мисури (доле).

Језеро Итаска у Минесоти сматра се извориштем Мисисипија.

На елаповима Антони подигнут је 1823. године први млин у Миниаполису. Модерна брана сада омогућује кретање бродова и горњим током Мисисипија.

Мисисипи и његове пароброде овековечио је у својим делима писац Марк Твен. Чак и данас неколико „старих лепотица“ дочарава туристима давно прошла времена.

Кроз мочварну делту Мисисипија могу се кретати само индијански кануи.

Њу Орлеанс је „родно место“ џеза и град познат по својој типично Француској четврти.

ХРАБРИ НЕ ОДУСТАЈУ

МАКАЛУ, ОСВЕТИЋУ ТИ СЕ!

ИАКО БЕЗ ОБА СТОПАЛА, ЗОРАН БЕШЛИН ЈЕ ОПЕТ КРЕНУОДАОСВАЈА »КАПЕ СВЕТА«, МАДА ЈЕ, ПОСЛЕ НЕСРЕЋЕ КОЈУ ЈЕ ДОЖИВЕО, МАЛО КО ВЕРОВАО ДА ЋЕ УСПЕТИ ДА СЕ ВРАТИ МЕЂУ НАЈБОЉЕ АЛПИНИСТЕ

Око мене све је изгледало нестварно! Свуда је владала невероватна тишина, чак ни звуке у соби нисам наслућивао, као да ми се сва крв заледила, па тако густа није могла да ми покрене срце. У кратким тренуцима када сам долазио свести примећивао сам у даљини оштре врхове који су се беласали на месечини, подсећали су ме на мој Триглав и оно брдо у близини Љубљане на коме сам, у почетку невешто, учио да се пењем. Али, ово где сам се сада налазио било је нешто потпуно друкчије: био сам на висини којом лети „боинг" или „ДЦ 9", а ипак на земљи. И — петнаестак метара испод циља, под самим врхом Макалуа, на Хималајима, високим 8481 метар — без довољно снаге и кисеоника... Осећао сам да се смрзавам.

Тако нам је у јесен 1975. године причао двадесет петогодишњи Зоран Бешлин, из Љубљане, који је у лето те године, заједно са још двадесет наших најискуснијих планинара кренуо на Хималаје да би тамо освојили са западне, најнеприступачније стране, пети по величини врх на свету — Макалу. Али, за разлику од седморице својих другова који су успели да се попну на сам врх, Зоран Бешлин није био те среће!

Када је стигао на петнаестак метара испод врха, мрак се већ спустио, а из боце коју је носио на леђима нестало је кисеоника. Није се Зоран уплашио тада: и даље је наставио да се пење, чврсто решен да ту, пред самим циљем, не посустане и говорећи себи: храбри никад не одустају. Јак ветар бацао га је у страну на оштре литице, гушио се, а ноге и руке су му све више постајале дрвенасте и укочене. А онда, испод самог врха понестало му је снаге: остао је да лежи у снегу, немоћан да се покрене, било шта да учини. Температура се спустила на 30 степени испод нуле, а он није могао даље, чак ни да се врати.

Осећао је како се полако смрзава, али се није уплашио. Знао је да не сме да изгубио присебност. У бунилу је дочекао јутро, а онда је последњим атомима снаге почео да се спушта, сантиметар по сантиметар, тако читав дан.

Предвече, 6. октобра 1975. године, стигао је до табора 5 где су га дочекали другови: безуспешно су покушавали да му врате крв у промрзла стопала, ледене руке и лице... Ипак, страшна одисеја овог младића још није била завршена. Тек је предстојало најгоре. Јер, морао је да сиђе у подножје Хималаја, а затим пешке да прође кроз целу непалску низију... И тако, осам дана и ноћи, са температуром од 40 степени, Зоран Бешлин је пешачио до Тумлингара, најближег града у којем постоји аеродром. Стигао је у Љубљану. А ту, у Клиничком центру лекари су се дуго борили за његов живот, и ... морали да му одсеку — оба промрзла стопала!

Неколико дана после те тешке операције Зоран Бешлин нам је рекао: — **Све то неће пореметити моје планове. И даље ћу планинарити!**

ПОНОВО У ОБЛАЦИМА

Да ли је то обећање било изречено тек тако, у тренутку када човек ни сам не може да поверује у своју судбину, када мисли да је ново стање само привремено, да ће проћи... Или је тако желео да утеши сам себе, родитеље, можда своје другове?

Али, храбри не одустају! Јер, годину и по дана после несреће Зоран Бешлин је одржао обећање!

Прошле године, у јулу, у организацији Планинарског друштва из Љубљане, 13 младића и једна девојка, кренули су према Авганистану, да би тамо, у планинском ланцу Хиндукуш освојили неколико највиших врхова. Међу њима се налазио и Зоран Бешлин који се нимало није разликовао од својих другова, сем што су му „докуле" за пењање биле нешто друкчије направљене: у Заводу за рехабилитацију израдили су му специјалне ципеле, веома затупасте и десетак бројева мање од оних које је носио када се пењао на Макалу.

Успомена са Хималаја: Зоран Бешлин (у средини) снимљен дан пре несреће на Макалу.

Та одабрана група, чији је просек година старости био 25, кренула је из Љубљане 7. јула 1977. године, а тешку алпинистичку опрему утоварили су у три комбија. После скоро месец дана путовања, преко Софије, Истамбула, Анкаре, Техерана... стигли су у Кабул, главни град Авганистана. И док су врхови Хималаја „распродати" све до 1980. године, јер непалска влада дозвољава пењање на овај планински ланац само два пута годишње — пре и после монсунског периода — (а свака експедиција мора чак и неколико година унапред да резервише врх, па потом за његово освајање да плати око 1000 долара) ова наша експедиција је успела да у Кабулу одмах добије дозволу за пењање на Хиндукуш.

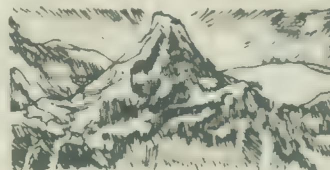
САМО ЈЕДНА ЖЕЉА

После 21 дан путовања кроз пустињске пределе, експедиција је стигла до градића Кадзи Делија, који се налази на висини од 2500 метара, где су изнајмили 66 носача да би алпинистичку опрему пренели до табора 1 подигнутог на Ношаку, огранку Хиндукуша, и на висини од 4500 метара. Ту су алпинисти одлучили да се поделе у неколико група и тако освоје сва четири врха од којих највиши има 7492 метра.

— Желео сам да се попнем управо на тај врх, који је читав километар нижи од Макалуа, да бих тако проверио сва своја осећања и — како ће ми ноге поднети хладноћу. Заправо, то пењање требало је да буде и део тренинга, као и испит спретности и издржљивости. Јер, у пролеће 1979. године из Љубљане треба да крене једна наша експедиција на Монт Еверест, па се надам да ћу и ја бити позван да пођем са тим најискуснијим алпинистима. А састав те групе знаће се већ у мају ове године — каже Зоран Бешлин.

Крајем августа, са још двојицом другова, Зоран је почео да се пење према највишем врху Ношака. Али, и овог пута су кренули у касним поподневним часовима, па су двојица алпиниста одлучила да се врате. Јер, недостатак светла, јак ветар и нагло снижавање температуре су главни саучесници несреће. Врати се са нама — убеђивали су Бешлина, али он није хтео да их послуша. Храбри не одустају.

— Пре мрака стигао сам на врх. Никада нећу заборавити тренутак када сам крочио на сам његов шпиц и ту остао десетак минута — прича Бешлин. — Испод мене пространство, око мене пространство, тескобу у себи више нисам наслућивао. Опет сам био алпиниста, победио једну планину и своје ноге — било је једино о чему сам тада размишљао. Тако сам доказао да нисам слабији од осталих другова, да сам и поред тога што немам стопала равноправан са њима.

Признаје Зоран: од када му се десила несрећа трудио се да нико од његових другова не примети колико му је тешко. Зато је одмах наставио редовно да тренира пењање на планине и кошарку, а није запоставио ни учење, па је данас већ догурао до четврте године хемије. Ипак...

— Имам једну велику жељу: да опет одем на Макалу и победим га. Јер, грешку коју сам онда направио више не бих поновио. Сада имам нова искуства. А вероватно ћу већ овог пролећа ићи у Јужну Америку, на Анде. То ће ми бити одличан тренинг за пењање на Монт Еверест и једног дана на — Макалу.

Б. Јеремић

НАЈЛЕПШЕ АНТИЧКЕ ЛЕГЕНДЕ

Орфеј и Еуридика

»НЕ СМЕШ СЕ ОКРЕНУТИ НИ ПОГЛЕДАТИ ЕУРИДИКУ СВЕ ДОК НЕ БУДЕШ У ГОРЊЕМ СВЕТУ! АКО СЕ ОКРЕНЕШ, ЕУРИДИКА ЋЕ ПОНОВО УМРЕТИ И НЕЋЕШ ЈЕ ВИШЕ ВИДЕТИ!« — ОПОМЕНУО ЈЕ ОРФЕЈА ПЛУТО, КРАЉ СВЕТА МРТВИХ.

Оштар крик бола отео се Еуридики док је безбрижно трчала по пољу обраслом високом травом. Лепа млада жена нагазила је на змију, која ју је ујела за чланак ноге и отров је убрзо почео да делује.

Њен муж, млади песник и свирач на лири. Орфеј, довео је најбоље лекаре тога времена, не би ли некако спасао смрти жену коју је толико волео. Отров је, међутим, учинио своје: Еуридика је после кратког времена умрла.

Орфеј је данима седео на обали мора и туговао због изгубљене љубави. На својој лири производио је тако тужне мелодије да су шумске виле и нимфе плакале од туге, а планине одјекивале од њихових јецаја...

Време је полако пролазило. а Орфеј није престајао да мисли на Еуридику.

„**Морам још једном да јој видим лице! Морам!** — понављао је Орфеј у себи, а онда је донео одлуку и кренуо на пут од кога би се и најхрабријима следила крв у жилама. Пошао је у подземни свет краља Плута у коме су живеле душе умрлих.

Чак и на таквом месту Орфеј је смогао снаге да свира. Тужни тонови његове лире испунили су хладни подземни свет и, за тили час, око Орфеја су се окупили духови ратника, јунака, девојака, жена и деце и свих оних које је неумољива смрт однела у мрачно Плутово царство. Орфејева музика није оставила равнодушним ни самог Плута и његову жену Прозерпину. Упитали су га шта жели.

— **Опростите што сам упао овде пре него што је мој час дошао** — рекао је Орфеј. — **Овде ме је довела снага, много јача од мене. Та снага је љубав према мојој жени која се несрећним случајем нашла у доњем свету. Без њене љубави и ја ћу умрети. Молим те, ослободи је и врати у горњи свет. Ако то не учиниш, и ја ћу остати овде заувек!**

Духови који су се окупили око Орфеја заплакаше због његових речи, а и Плуто је био сувише дирнут да би могао да одбије такав захтев

— **Можеш да одведеш своју жену одавде** — рекао му је Плуто — **али под једним условом: не смеш се окренути ни погледати Еуридику све док не будеш у горњем свету! Ако се окренеш, Еуридика ће поново умрети и више је никада нећеш видети!**

Захваливши се Плуту, Орфеј је пошао назад, а Еуридика неколико корака иза њега. Пут их је водио кроз хладне пећине и непроходне, мрачне шуме, све док се после извесног времена у даљини није указала светлост. Био је то улаз у горњи свет.

Одушевљен што је крај пута близу, Орфеј се окренуо и весело насмешио Еуридики, заборављајући на тренутак Плутову опомену. Одједном, на месту где је до малопре стајала Еуридика сада више никога није било. Она је по други пут умрла и отишла у доњи свет!

Орфеј је поново пошао у Плутово царство мртвих, али чувари му нису дозволили да и други пут уђе. Ништа му друго није преостало него да се у горњи свет врати сам...

Месецима је лутао жалећи за изгубљеном љубављу. Где год је запевао или засвирао, расло је дрвеће и животиње су као хипнотисане слушале његову тужну музику. Никада није помислио ни на једну жену сем Еуридике, иако је својом музиком и лепотом привлачио многе Често су се окупљале и слушале његову музику, али он их уопште није примећивао.

Једном приликом група разјарених и увређених жена бацила се на Орфеја и растргла га у комаде. Његови посмртни остаци сахрањени су у Либетри и легенда каже да на његовом гробу славуји певају лепше него игде на свету.

Орфејева душа отишла је у Плутово царство где, уједињена са Еуридикином, лута по подземном свету.

М. Ј.

ПУЦЊИ У ДРАГАЧ

ПОЛИТИЧКИ ОБРАЧУН СА КРВОПРОЛИЋЕМ

Ранко Тајсић је прошао најгоре.

У рано зимско јутро војсци је подељена бојева муниција и сува храна за један дан, али јој није речено због чега. Када је на челу са капетаном Јовином напустила Чачак, још је био мрак.

Срески начелник у Гучи, полицијски капетан Никола Јовановић, задовољно је трљао руке. Договор са богатим сељацима из Тијања да се скупе у засеоку Зеоке био је лукав потез. Иако бројчано безначајна, ова група везана за либерале требало је да представља збор који ће у његовом присуству изгласати неповерење дотадашњој радикалској општинској управи на челу са Ранком Тајсићем.

— Вала, Тајсићу, сад ћу ти поткресати крила! Одавно те чекам! — злурадо се насмејао начелник и позвао пандура наредивши да му припреми коња за пут.

Збор је текао према договору, иако није био пуноважан јер није присуствовала ни трећина становништва општине Тијање. Капетан није много марио за то. Нека, написаће да су били сви и квит посла. Одмах је сачињен записник да се смењује постојећа општинска управа и одређује нова која је, разумљиво, њему одговарала.

Био је фебруар 1893. године.

БАТИНЕ ЗА СРЕСКОГ НАЧЕЛНИКА

Начелник, ипак, није рачунао са једним: самим Тајсићем. Овај проницљиви политичар, ватрени присталица радикала, председник Окружног одбора радикалне странке за Чачак и једна од најугледнијих личности драгачевског краја, успео је да сазна шта се припрема и на време послао своје људе да растуре збор. Они су стигли при крају, одасвуд нагрнувши моткама. Настала је гужва у којој су севале врљике и проламали се јауци. Нико није видео кад се један сељак искрао, отрчао кући, појахао коња и појурио у Чачак да о свему обавести окружног начелника Каменчића. По његовој причи је испало да је у окршају у Зеокама погинуо пандур и рањен практикант.

Не оклевајући, Каменчић се обратио за помоћ команданту места. Око поноћи чета војника упућена је у Зеоке, наводно због успостављања законитости и угушивања нереда, али када је стигла тамо од буне ни трага. Сељаци су спавали тврдим сном, а начелник Јовановић, везан, куњао на поду школе. Каменчић је био упоран: захтевао је од чета да се кривци потраже у Тијању.

Буновни сељаци извлачени су из кућа на снег у доњем вешу и боси. Окружни начелник се издирао на њих, претио им, по свом нахођењу изабрао 50 „изгредника“! Збуњени људи везани су и пешице потерани у Гучу.

РАДИКАЛСКО ГНЕЗДО

У то време Драгачево је било један од најбеспутнијих и најзабаченијих крајева Србије. Животарило је патријархалним животом ван сваког економског и културног напретка. Прву школу добило је тек 1848. године, а крајем 19. века имало их једва дванаест. У почетку изложено самовољи кнеза Милоша Обреновића, Драгачево ни за владавине других Обреновића није знало за боље дане. И политичке прилике у Србији у 19. веку биле су тешке. Земља је растрзана између самовоље краља Милана и борби трију странака за власт напред њачке, либералне и радикалне. После доношења Устава 1888. године краљ Милан се одрекао престола у корист сина Александра. Пошто је он био малолетан, уместо њега управљали су намесници на челу са Јованом Ристићем и влада Јована Авакумовића.

Некако тих година, тачније у јесен 1892, либерална странка коју су сачињавали крупна буржоазија и виши чиновници донела је свој програм за предстојеће изборе обећавајући сељаку куле и градове. Упоредо је почела и акција компромитовања и ликвидирања радикалских првака, нарочито по селима.

Драгачево, листом окренуто радикалима, требало је да „доведу у ред“ нови окружни начелник у Чачку Каменчић и срески у Гучи, полицијски капетан Никола Јовановић. Задрти и ограничени Јовановић веровао је да само он може „истребити радикалско гнездо“ у драгачевском крају које је створио трибун Ранко Тајсић. Обојица су имали обилату подршку министра унутрашњих дела Стојана Рибарца чије је животно начело било — победити политичког противника по би ло коју цену.

ТРИ ПЛОТУНА

Тако је почела нечувена хајка на људе у Драгачеву. Пошто је неколико села чинило једну општину, а готово у свим општинама на власти били радикали, Јовановић је кренуо против њих у рат до истребљења. Измишљао им је или подметао свакакве кривице, хватао их за ситнице, уцењивао, трпао у затвор, упадао у општинске зграде и отимао кључеве од касе и печате... На њихова места постављао је себи одане људе не освртући се на оне који би се томе успротивили.

Жалбе су стизале у Београд, али све је било узалуд. Мржња сељака према Обреновићима ишла је толико далеко да је неком приликом један Горачићанин стрпао слику краља Милана у апсану обраћајући јој се речима:

— Унутра, лопове, осуђен си на двадесет дана затвора!

Извесни Раде Филиповић, кројач из Церове, донео је пак краљеву слику натакнуту на рогуље пред школу у Миросаљцима, позвао децу и обећао по марјаш сваком ко погоди каменом владара!

Што су се избори више ближили, терор среског начелника био је све гори. На рочито су му кост у грлу били Ранко Тајсић и несаломиви сељани из Горачића. Истина, у том селу успео је да постави своје присташе у општинску управу, мада се стара није дала, па су тако у селу постојале две управе, али је зато са Тајсићем ишло теже. Збор у Зеокама била је лепа прилика да га смакне. Међутим, све је пошло другим током.

Повод да се војска поново умеша у драгачевске политичке неприлике неколико дана после случаја у Зеокама, било је двојство власти у Горачићима створено под лом игром среског начелника. Десетина војника предвођена капетаном Јовином дошла је у село и затражила да легално изабрана радикалска општинска управа препусти зграду и печат управи одређеној од стране среских власти која је била незаконита.

Не добивши повољан одговор, капетан се вратио у Чачак и известио команданта града да су Горачићани мал..не дигли побуну. Следећег дан Јовин је поново стигао у село, овога пута са читавом четом. Иза њих је ишла мала група либерала из села са конопцима спремна да везује и батина. Војска се ћутке постројила пред народом окупљеним код општинске зграде.

Капетан је поновио захтев изречен претходног дана. Издвојио се кмет Жи-

лић Ружичић и објаснио му да су сељаци ту да штите своје право. Озлојеђени народ подржао га је громогласним повицима и погрдама упућеним војницима:

— Уа, кокошари! Доле по ложаре!

Јовин је пребледео. Уснице су му се скупиле у танку црту. Повукао се. Војска је почела да се примиче Горачићанима, а они да узмичу. Начињен је отвор у плоту који их је одвајао, а онда се зачуло капетаново наређење:

— **Пали!**

Огласио се један, други па трећи плотун. Крв се помешала са снегом. У први мах људи су стајали неми, као да нису схватали шта се догађа. Мртви су падали, рањени покушавали да устану. После неколико секунди преживели су се дали у бекство уз престрављено запомагање. Војници су их сустизали и кундацима обарали на земљу, а потом у групама везане враћали пред општинску зграду. Срески начелник Јовановић пожурио је да обије касу и узме печате.

Мртви су бачени у апсану, укупно њих осамнаест. Седамдесетак сељана је везано и поведено у Гучу. Глас о овом догађају, назван у народу „Горачићка буна", муњевито је одјекнуо Србијом. И влада и намесници прали су руке од покоља, правећи се да о свему не знају ништа, мада су од самог почетка о свему били обавештавани.

● ● ●

Исте године, млади краљ Александар Обреновић збацио је намеснике и распустио владу. Срески начелник Никола Јовановић, његови писари и капетан Јовин су ухапшени. Јовин је одмах пуштен уз образложење да је дужност војника да извршава наређења. Јовановић је спроведен у Београд ради истраге, поново враћен у Чачак и на крају пред дат миланиовачком суду. Пресуда је гласила: невин је!

Каменчић уопште није хтео да се јави на саслушање и на њега се заборавило. Најгоре је прошао Ранко Тајсић. Пошто је краљ Александар Карађорђевић дошао у сукоб са радикалима, Тајсић је морао да напусти земљу и оде у Црну Гору. Пред крај Александрове владавине амнестиран је. Вратио се у домовину истрошен и нервно скрхан. Убрзо је умро.

М. Тодоровић

НАУКА У КУХИЊИ

КАКВА ЈЕ СЛИЧНОСТ ИЗМЕЂУ КУХИЊСКОГ ТИГАЊА И ВАСИОНСКОГ БРОДА? ПИТАЊЕ, МОЖДА, НА ПРВИ ПОГЛЕД ИЗГЛЕДА БЕСМИСЛЕНО...

СВЕМИРСКИ ТИГАЊ

При поновном уласку у Земљину атмосферу командна капсула мора да издржи температуру која достиже и до 3000°C

Када следећи пут пожелите да поједете пржено јаје, сетите се астронаута!

Можда вам није јасно какве то има везе? Захваљујући свемирској технологији, пржена јаја широм света укуснија су не го икада.

Заштитни слој

Од масивне ракете која започиње свемирско путовање на Земљу се враћа само делић — командна капсула. Остали делови одбацују се, тако рећи, од самог почетка путовања. Сићушни делић који на крају остане и у коме се налази посада, плови кроз атмосферу и на свом путу мора и да савлада — а то је уједно био и највећи проблем приликом конструкције бродова — страховито високе температуре.

После много експеримената и рада, научници НАСЕ коначно су решили проблем.

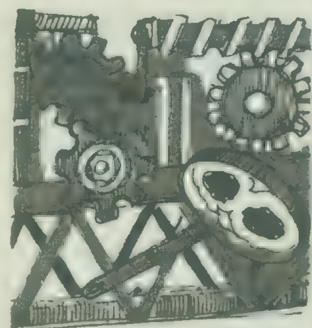
Пронашли су супстанцу која се са повећањем температуре, приликом поновног уласка у атмосферу, распада на сићушне делиће и „отпада" од капсуле откривајући нови слој испод себе. Дебљина сваког слоја израчуната је до последњег милиметра. Између астронаута и 2760 степени Целзијусових, који значе сигурну и ватрену смрт, научници су тако поставили заштитни слој материје политетрафлуоретилена

Клизави П. Т. Ф. Е.

То је синтетичка материја по неким својим особинама блиска пластичним масама. Од њих се, међутим, разликује невероватном отпорношћу на високе температуре и... клизавошћу. П. Т. Ф. Е. (скраћеница за иначе прилично дугачко име супстанце) — најклизавија је супстанца за коју је човек икада знао.

Осим што астронаута спасава сигурне смрти, П. Т. Ф. Е. неке своје особине позајмљује материји која јајима не допушта да загоре — њоме је, наиме, обложено дно већине савремених („свемирских") тигања. Клизавост дна не допушта јајима да се залепе и тако добију непожељан изглед и укус изгорелог.

Нова материја користи се и као мазиво. Захваљујући њему, данас је много лакше дизање и померање великих и тешких конструкција као што су, на пример, мостови. То олакшава подмазивање сложених машина код којих се зупчаници врло често налазе на неприступачним местима. Проблем је решен на тај начин што су сада погонски зупчаници направљени од политетрафлуоретилена. На тај начин они сами себе подмазују — и то доживотно!

М. И.

КАКАВ РЕКОРД — ТАКВА НАГРАДА

Нови шампион света у гутању живих златних рибица је Леонард Мак Мехун. Амерички Црнац Мак Мехун је пред члановима жирија за четири часа појео 501 живу рибицу и тако потукао претходни рекорд који је износио 201 рибицу.

Као награду Мак Мехун је добио аквариум у који може да стане око хиљаду литара воде — да би могао лично да гаји златне рибице.

ВОЗИЛО ЗА СВЕ

У целом свету загађеност ваздуха и закрченост саобраћаја све су веће. Вероватно је то навело једног младог Будимпештанца да направи супербицикл са четири седишта. Тако он сада сваког викенда води своју жену, кћер и сина на излет у околину града. Јевтиније од аутомобила и без загађивања, а о паркирању и да не говоримо.

BABALU СТРИП

Семијева тајна дружина: АКРОБАТЕ

СЕМИ, СИН ПОЛИЦИЈСКОГ НАРЕДНИКА ДЕНИЈЕЛА БРУСТЕРА, ЊЕГОВА СЕСТРА ШЕЈЛА И ДРУГОВИ ЕГНУС И БИЛИ ТАЈНО СЕ БОРЕ ПРОТИВ КРИМИНАЛА У ЈЕЗЕРСКОЈ ОБЛАСТИ, У ШКОТСКОЈ. ЈЕДНОГА ДАНА У ЊИХОВ ГРАД СТИГАО ЈЕ ЦИРКУС...

ДРАГИ ГЛЕДАОЦИ, САДА ЋЕТЕ ВИДЕТИ ЧУВЕНЕ АКРОБАТЕ... **ЛЕТЕЋЕ ЛИСИЦЕ!**

УРААА!

ЧУО САМ ВЕЋ ЗА ЊИХ! НАСТУПАЛИ СУ У ЦЕЛОМ СВЕТУ!

ГЛЕДАОЦИМА ЈЕ ЗАСТАО ДАХ ДОК СУ ПОСМАТРАЛИ ВРАТОЛОМНЕ СКОКОВЕ...

И НА КРАЈУ...

БРАВО!

СЈАЈНО!

ИЗВАНРЕДНИ СУ!

ДА ПОКУШАМО И МИ ДА НАПРАВИМО ОВАКВУ ПИРАМИДУ?

СУТРАДАН...

УЛАЗИМО У ЈЕЗЕРО! УКЉУЧИТЕ ПРОПЕЛЕРЕ!

ДА, ШЕФЕ!

СЕМИЈЕВА ДРУЖИНА ИМАЛА ЈЕ СКИБОРДЕ, ДАСКЕ С КОТУРАЉКАМА КОЈЕ ЈЕ ПОКРЕТАО МАЛИ МОТОР...

НЕКА ЧЕТВОРКА ПОВЕЋА БРЗИНУ И СКОЧИ НАМ НА РАМЕ!

ДОЛЕЋЕМ!

СВАКИ ЧЛАН ДРУЖИНЕ ИМАО ЈЕ СВОЈ БРОЈ. ШЕЈЛА ЈЕ БИЛА ЧЕТВОРКА...

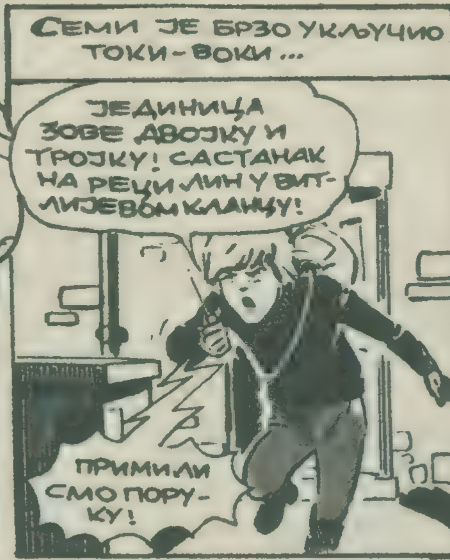
УСПЕЛА САМ!

БИЛИ, САД ЈЕ РЕД НА ТЕБЕ!

БИЛА ЈЕ ТО МАЛА, НЕУСТРАШИВА ДРУЖИНА...
ПАЗИТЕ, СЛЕЋЕМ!
ОКЕЈ! СПРЕМНИ СМО!
УРААА! ОВАКО НЕШТО НИ ОНЕ АКРОБАТЕ ИЗ ЦИРКУСА НЕ МОГУ!
ДОК ЈЕ ДРУЖИНА УВЕЖБАВАЛА ПИРАМИДУ НА ВОДИ...
ВИДИ, ВИДИ! ЗА МОЈ ПОСАО БАШ МИ ЈЕ ПОТРЕБНА ОВАКВА ДАСКА!
ХЕЈ! НЕКО НАС ПОСМАТРА!
СЕМИ ЈЕ БРЗО УПОЗОРИО ОСТАЛЕ...
АЛИ, СЕМИ, НЕМА НИКОГ! МОЖДА ЈЕ БИЛА НЕКА ЖИВОТИЊА!
ЧИМ ЈЕ ПРИМЕТИО ДА САМ ГА УГЛЕДАО, ИЗГУБИО СЕ!
УБРЗО СУ ЗАБОРАВИЛИ НА ОВАЈ ДОГАЂАЈ И СЕЛИ НА ОБАЛУ ЈЕЗЕРА ДА СЕ ОДМОРЕ...
НЕ ЗНАМ КО СУ ОВА ДЕЦА, АЛИ ЊИХОВО ВОЗИЛО МИ СЕ МНОГО СВИЂА!
ТРИ ЧАСА КАСНИЈЕ ДОК СУ СЕ СЕМИ И ШЕЈЛА ВРАЋАЛИ КУЋИ...
СЕМИ! ШЕЈЛА! СТАНИТЕ!
СТОП
ПОЛИЦИЈА
ТАТА, КУДА ЋЕШ?
ПОЛИ
НЕКО ЈЕ ОПЉАЧКАО ВИЛУ ФЕЛТОНОВИХ! ТРАГАМО ЗА ЛОПОВОМ! КО ЗНА КАДА ЋУ СЕ ВРАТИТИ КУЋИ!
НЕ БРИНИ ЗА НАС, ТАТА!
КАДА СУ БРАТ И СЕСТРА ОСТАЛИ САМИ...
ФЕЛТОНОВИ ИМАЈУ КУЋУ КРАЈ ЈЕЗЕРА! МОЖДА ЈЕ ОНАЈ ЧОВЕК КОГА СИ ВИДЕО НА СТЕНИ, ЛОПОВ!
МОЖДА... АЛИ ПОЛИЦИЈА ЈЕ ОПКОЛИЛА ЦИТАВ КРАЈ И ОН НЕЋЕ ДАЛЕКО СТИЋИ!
АЛИ, КАД СУ УШЛИ У КУЋУ...
СЕМИ, НЕМА МОГ СКИБОРДА! НЕКО МИ ЈЕ СТАВИО ОБИЧНУ ДАСКУ У ТОРБУ!
ЗАМЕНА ЈЕ ИЗВРШЕНА НА ЈЕЗЕРУ, ШЕЈЛА!

АЛИ, КОЈИМ ПУТЕМ?
ЛОПОВ ТИ ЈЕ УКРАО СКИБОРД ДА БИ БРЖЕ ОДМАГЛИО!

ИЗА ФЕЛТОНОВЕ КУЋЕ ПРОТИЧЕ БРЗА ПЛАНИНСКА РЕКА! СИГУРНО ЈЕ ТИМ ПУТЕМ ПОБЕГАО!

СЕМИ ЈЕ БРЗО УКЉУЧИО ТОКИ-ВОКИ...
ЈЕДИНИЦА ЗОВЕ ДВОЈКУ И ТРОЈКУ! САСТАНАК НА РЕЦИ ЛИН У ВИТЛИЈЕВОМ КЛАНЦУ!
ПРИМИЛИ СМО ПОРУКУ!

САМО НЕКОЛИКО МИНУТА КАСНИЈЕ...
ГЛЕДАЈТЕ! ДРУЖИНА ИЗ ЛИНДЕЈЛА НЕКУД ЖУРИ! НЕШТО СЕ СИГУРНО ДОГОДИЛО!

У ВИТЛИЈЕВОМ КЛАНЦУ...
МОРАМО БИТИ ОБАЗРИВИ!
ПАЗИТЕ НА БРЗАКЕ! ВЕРУЈЕМ ДА ЛОПОВ НИЈЕ ДАЛЕКО!

БИЛА ЈЕ ПОТРЕБНА ВЕШТИНА ДА БИ СЕ САВЛАДАЛА БРЗА ПЛАНИНСКА РЕКА...

НАЈЗАД...
ЕНО ГА!
ПАЗИТЕ НА ОНЕ СТЕНЕ НАПРЕД!
ОНА ДЕЦА! КАКО СУ МЕ НАШЛА?

ЛОПОВ НИЈЕ ПРИМЕТИО СТЕНУ ИСПРЕД СЕБЕ...
АААAХ!
ГОТОВ ЈЕ! БИЛИ, ПОМОЋИ ЋЕШ МИ ДА ГА ИЗВУЧЕМ НА ОБАЛУ! ЕНГУСЕ, ТИ УЗМИ ШЕЈЛИН СКИБОРД!
ДА, СЕМИ!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
ХЕЈ, ПА ОВО ЈЕ ЈЕДАН ОД ОНИХ АКРОБАТА ИЗ ЦИРКУСА!
ПУТОВАЊА ИЗ ЈЕДНОГ МЕСТА У ДРУГО ОМОГУЋИЛА СУ МУ ДА КРАДЕ И ДА НЕ БУДЕ ОТКРИВЕН!

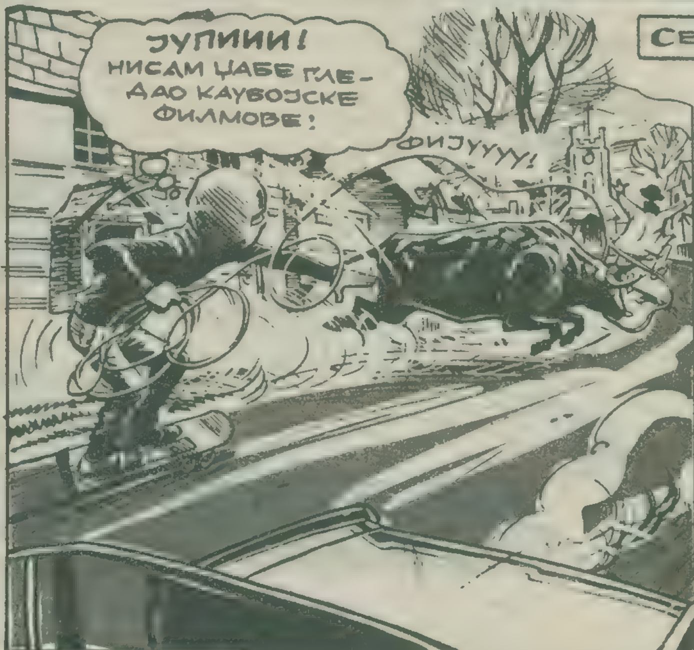

НАЈЗАД ЈЕ ДОЛИЈАО! ХА, ХА, ХА, ХА, ХА!
МОЖДА ЈЕ ДОБАР АКРОБАТА, АЛИ НА СКИБОРДУ НЕ МОЖЕ ДА СЕ МЕРИ СА НАМА!

ЈЕДНОГ ДАНА ДОК ЈЕ СЕМИЈЕВА ДРУЖИНА БИЛА НА УОБИЧАЈЕНОМ ТРЕНИНГУ...
ПОЖАР!
ХЕЈ! ЗАПАЛИО СЕ ТРЕЈЛОВ АМБАР!
СТАВИТЕ ШЛЕМОВЕ НА ГЛАВУ! ДА ПОКУШАМО ДА ПОМОГНЕМО...

АЛИ, КАД СУ СЕ ПРИБЛИЖИЛИ ЗАПАЉЕНОМ АМБАРУ...
ВАТРОГАСЦИ! МИ ОВДЕ НЕМАМО ШТА ДА РАДИМО!
СТИГЛИ СУ БРЗО! САМО, БОЈИМ СЕ, АМБАР ЋЕ ИЗГОРЕТИ!

И БАШ КАД ЈЕ ДРУЖИНА ОДЛУЧИЛА ДА СЕ УДАЉИ...
ДРЖ'ТЕ ГА!
МУУУУУУ!
ДОБАЦИ МИ ТО УЖЕ ДА ЗАУСТАВИМО БИКА!

БИК ЈЕ ВЕЋ ЈУРИО ГЛАВНОМ УЛИЦОМ ЛИНДЕЈЛА...
ТРААС!
АКО ГА САД НЕ ЗАУСТАВИМ, НАСТАЋЕ ХАОС У ГРАДУ!
ОООО
РРРРРРР

ЈУПИИИИ! НИСАМ ЏАБЕ ГЛЕДАО КАУБОЈСКЕ ФИЛМОВЕ!
ФИЈУУУУ!

СЕМИ ЈЕ ЗАТЕГАО УЖЕ...
ООО
БАШ ДОБРО ШТО СЕ ОКЛИЗНУО!
ОВАЈ МАЛИ ЈЕ ЧЛАН ОНЕ ТАЈНЕ ДРУЖИНЕ!
МУУУУ
СПАСАО ЈЕ СЕЛО!

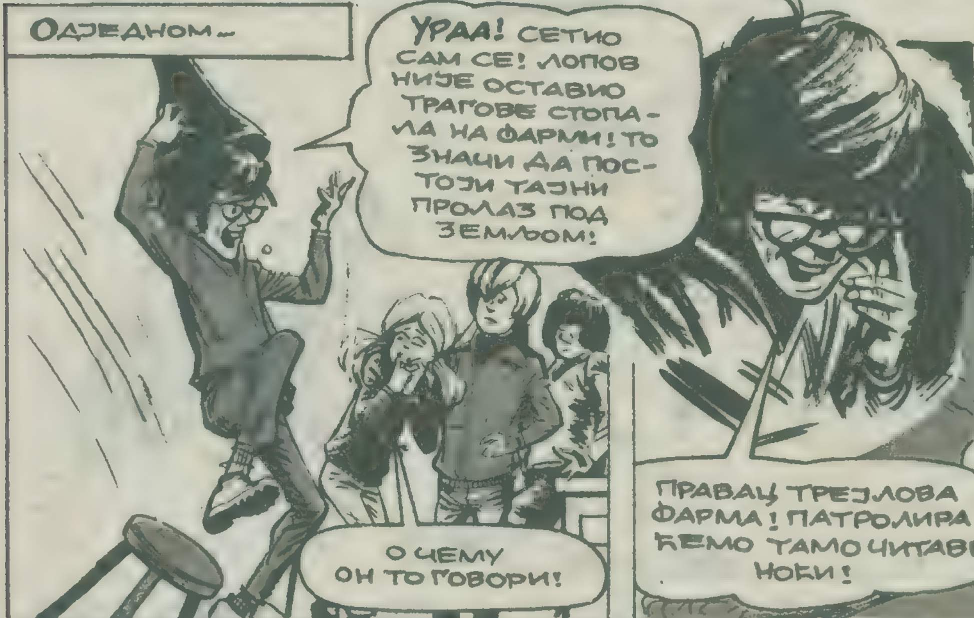

МЕШТАНИ СУ ПРИТЕКЛИ У ПОМОЋ...
ХВАЛА ВАМ! САМ ЋУ ГА ОДВУЋИ НА ТРЕЈЛОВО ИМАЊЕ!
ДЕЧКО, ЗАСЛУЖИО СИ МЕДАЉУ!

КАДА СЕ СЕМИ ВРАТИО С БИКОМ...
НЕКО ЈЕ ОВО НАМЕРНО УЧИНИО! ПРОШЛЕ НЕДЕЉЕ УКРАЛИ СУ МИ ТРИ КОЊА! БИК НИЈЕ СЛУЧАЈНО ПОБЕГАО!
КАКО ТО МИСЛИТЕ?

ПОГЛЕДАЈТЕ! ЛАНАЦ ЈЕ ПОКИДАН!
АЛИ, КО ЈЕ ТО УЧИНИО И ЗАШТО?

СЕМИЈЕВА ДРУЖИНА ОДЛУЧИЛА ЈЕ ДА УЗМЕ СТВАР У СВОЈЕ РУКЕ...
ДОЗВОЛИТЕ МИ ДА САМ РАЗМИШЉАМ О ПРОБЛЕМУ!

БИЛИ ЈЕ БИО „МОЗАК" ДРУЖИНЕ...
ХЕЈ! ШТА ЋЕ МУ ТА СМЕШНА КАПА НА ГЛАВИ!
КАД ГОД ТРЕБА ДА РЕШИ НЕКИ ПРОБЛЕМ, ОН ЈЕ СТАВИ НА ГЛАВУ!

ОДЈЕДНОМ...
УРАА! СЕТИО САМ СЕ! ЛОПОВ НИЈЕ ОСТАВИО ТРАГОВЕ СТОПАЛА НА ФАРМИ! ТО ЗНАЧИ ДА ПОСТОЈИ ТАЈНИ ПРОЛАЗ ПОД ЗЕМЉОМ!
О ЧЕМУ ОН ТО ГОВОРИ!
ПРАВАЦ ТРЕЈЛОВА ФАРМА! ПАТРОЛИРАЋЕМО ТАМО ЧИТАВЕ НОЋИ!

ТЕ НОЋИ...
АЛ' ЈЕ ХЛАДНО! БОЈИМ СЕ, БИЛИ, ДА ОВОГ ПУТА НИСИ У ПРАВУ!
ТИШИНА! СЛУШАЈТЕ!

ИЗНАД ЊИХ СЕ ПОЈАВИО ХЕЛИКОПТЕР...
НЕКО СЕ ИЗ ХЕЛИКОПТЕРА СПУШТА НА ТРЕЈЛОВО ИМАЊЕ! БИЛИ, ДОНЕКЛЕ СИ БИО У ПРАВУ!
ДА! ЛОПОВ СЕ НЕ ПРИКРАДА ИСПОД ЗЕМЉЕ ВЕЋ ДОЛАЗИ ИЗ ВАЗДУХА!

НЕШТО ЈЕ ПРИСЛОНИО УЗА ЗИД! СИГУРНО ЕКСПЛОЗИВ!
АХА! ПРЕПУСТИТЕ ГА МЕНИ!

И КАДА СЕ ЛОПОВ НИЈЕ НАДАО...

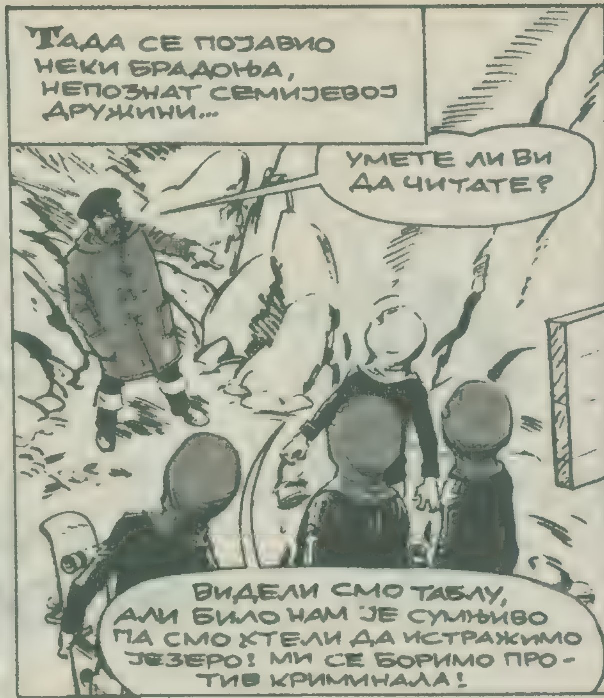

СЈАЈАН СИ, СЕМИ! САМО, КАКО ЋЕМО ДА УХВАТИМО ОНЕ ИЗ ХЕЛИКОПТЕРА!
ЧИМ УКЛОНИМО ЕКСПЛОЗИВ, ЈА ЋУ СЕ ПОПЕТИ ГОРЕ! МРАК ЈЕ И НЕЋЕ ПРИМЕТИТИ ДА НИСАМ ЊИХОВ ДРУГАР!

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ...
СЕМИ ЈЕ УКЉУЧИО БАТЕРИЈУ!
ТАКО ЋЕМО МОЋИ ДА ПРАТИМО ЛОПОВЕ ДО ЊИХОВОГ СКЛОНИШТА!

КАДА СУ СТИГЛИ ДО ЈЕДНОГ БРЕЖУЉКА...
ИЗГУБИЛИ СМО ИХ! ШТА ЋЕ БИТИ СА СЕМИЈЕМ!
НЕ БРИНИТЕ! ЈЕДИНО МЕСТО У БЛИЗИНИ ГДЕ ЈЕ ХЕЛИКОПТЕР МОГАО ДА СЛЕТИ ЈЕ НАПУШТЕНИ КАМЕНОЛОМ!
ШТА ОНДА ЧЕКАМО?
ЈУПИИИ!
ЛОПОВИ СУ ОТКРИЛИ СЕМИЈА, И ОН ЈЕ БИО САДА У ОПАСНОСТИ...
ШТА СИ УРАДИО С НАШИМ ДРУГОМ, ГОВОРИ ИЛИ...
ДРЖИ СЕ, ЧЕФЕ! ДОЛАЗИМО!
КО СУ САД ОВИ? БЕЖИМО, ФРЕНК!
АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО ЗА БЕКСТВО...
АААХ!
СЈАЈНИ СТЕ! МИСЛИО САМ ДА МЕ НИКАД НЕЋЕТЕ НАЋИ!
БАНДИТИ СУ ХТЕЛИ ДА ОТЕРАЈУ ТРЕЈЛА С ЊЕГОВЕ ФАРМЕ И ОНДА ЈЕ КУПЕ ЗА МАЛЕ ПАРЕ!
ПОЗОВИМО ОДМАХ ТАТУ ДА ИХ ПОКУПИ!
У ЛИНДЕЈЛУ И ОКОЛИНИ ОПЕТ ЈЕ БИЛО МИРНО. АЛИ, ЈЕДНОГ ЈУТРА У БЛИЗИНИ ЈЕЗЕРА СКАРСДЕЈЛ...
ДОЂИТЕ ОВАМО, БРЗО!
ЕНГУС ЈЕ ИЗГЛЕДА НАШАО НЕШТО!
СМЕШНО! НИКАДА НИЈЕ БИЛО ЗАБРАЊЕНО ДА СЕ КУПА ИЛИ ВОЗИ ЧАМАЦ ПО ЈЕЗЕРУ!
МОЖДА САД ИМА РАЗЛОГА ЗА ТО!
ОПАСНОСТ! НЕ УЛАЗИТЕ У ЈЕЗЕРО!
НЕ ВЕРУЈЕМ!
НИ ЈА! НЕШТО СЕ СУМЊИВО ДОГАЂА ОВДЕ! ИДЕМ У ИЗВИЂАЊЕ!
БАШ САМ РАДОЗНАО ДА ВИДИМ ШТА ЋЕ ПРОНАЋИ!
ПРРРРРРР!
САМО ДА НИКО НЕ НАИЂЕ!

СЕМИ СЕ УДАЉИО ОД ОБАЛЕ...
ЈЕДАН СТАРИ БИЦИКЛ, НЕКА ГВОЖЂУРИЈА... НИШТА НЕОБИЧНО!

ИЗНЕНАДА...
ПОДМОРНИЦА! БРЗО ДА ОБАВЕСТИМ ОСТАЛЕ!

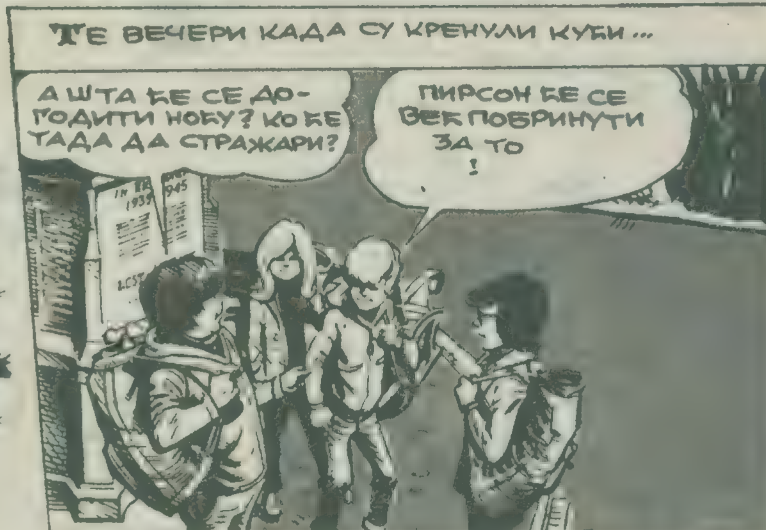

ТАДА СЕ ПОЈАВИО НЕКИ БРАДОЊА, НЕПОЗНАТ СЕМИЈЕВОЈ ДРУЖИНИ...
УМЕТЕ ЛИ ВИ ДА ЧИТАТЕ?
ВИДЕЛИ СМО ТАБЛУ, АЛИ БИЛО НАМ ЈЕ СУМЊИВО ПА СМО ХТЕЛИ ДА ИСТРАЖИМО ЈЕЗЕРО! МИ СЕ БОРИМО ПРОТИВ КРИМИНАЛА!

АХ, ТАКО! ЈА САМ ТАЈНИ АГЕНТ ПИРСОН! РАДИМ У МОРНАРИЦИ!
ПРВИ ПУТ ВИДИМ ТАЈНОГ АГЕНТА!

У ЈЕЗЕРУ СЕ НАЛАЗИ НОВИ ТИП ПОДМОРНИЦЕ! ОВО ТРЕБА ДРЖАТИ У ТАЈНОСТИ! ХОЋЕТЕ ЛИ ДА МИ ПОМОГНЕТЕ?
КАКО?

ДА ПАТРОЛИРАТЕ ОБАЛОМ И НЕ ДОЗВОЛИТЕ НИКОМ ДА ПРИЂЕ ОВАМО!
СВАКАКО!
ДРУЖИНА ВАМ СТОЈИ НА РАСПОЛАГАЊУ!

БИЛИ СУ ПОНОСНИ ШТО МОГУ ДА ПОМОГНУ У ОВАКО ВАЖНОЈ СТВАРИ...

ТЕ ВЕЧЕРИ КАДА СУ КРЕНУЛИ КУЋИ...
А ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ НОЋУ? КО ЋЕ ТАДА ДА СТРАЖАРИ?
ПИРСОН ЋЕ СЕ ВЕЋ ПОБРИНУТИ ЗА ТО!

ДА ЛИ СЕ НЕШТО ДОГОДИЛО, ТАТА?
НЕ! ПАТРОЛИРАЋУ ОКО ЈЕЗЕРА СКАРСДЕЈЛ!

БРАТ И СЕСТРА СЕ НАСМЕШИШЕ...
КАД БИ ТАТА ЗНАО ДА СМО ТО И МИ ДО САДА РАДИЛИ!
ПИРСОН ЈЕ СИГУРНО ПОЗВАО ТАТУ ДА СТРАЖАРИ!

СУТРАДАН УЈУТРО НИЈЕ БИЛО ТРАГА ОД НАРЕДНИКА БРУСТЕРА...
ТАТА ЈЕ МОРАО ДОСАД ДА СЕ ВРАТИ!
ДА! АЛИ, НЕ БРИНИ, ШЕЈЛА! ИДЕМО ОДМАХ КОД АГЕНТА ПИРСОНА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ДА ЛИ САМ ВИДЕО НАРЕДНИКА БРУСТЕРА? ПА, ЈА ГА НИСАМ ПОЗВАО!
АХ, ТАКО! САМИ ЋЕМО ГА ПОТРАЖИТИ!
ЗАБРАЊЕН ПРОЛАЗ

АЛИ, КАД СУ ХТЕЛИ ДА ПОЂУ...
ШЕЈЛА, ПИРСОН НАС ЈЕ СЛАГАО! ПОГЛЕДАЈ ОВА СТОПАЛА!
ШТА ТИ ЈЕ ТУ ЧУДНО?

У ЧИТАВОМ КРАЈУ НЕМА ЧОВЕКА С ОВАКО ВЕЛИКИМ СТОПАЛОМ СЕМ НАШЕГ ТАТЕ!
У ПРАВУ СИ! ОН ЈЕ БИО ОВДЕ!

ГЛЕДАЈТЕ! ПОДМОРНИЦА ЈЕ ИЗВУЧЕНА НА ОБАЛУ!
А, ЕНО И ТАТЕ! ВЕЗАН ЈЕ!

ТАДА СУ ЗАЧУЛИ БРУЈАЊЕ КАМИОНА...
ИДЕ ПРЕМА ЈЕЗЕРУ!
ОНАЈ ПИРСОН ЈЕ НАПРАВИО БУДАЛЕ ОД НАС!

ПРВО ЋЕМО СЕ ПОЗАБАВИТИ КАМИОНОМ!
РРРРРРРРРР!
ДА, ШЕФЕ!

СКИБОРДИМА СУ ИЗАЗВАЛИ ОДРОН ЗЕМЉИШТА...
ТРАС!
УУУУУХ!
ТО ЈЕ ОНА ДРУЖИНА! БРЗО У ПОДМОРНИЦУ ПА У ЈЕЗЕРО!

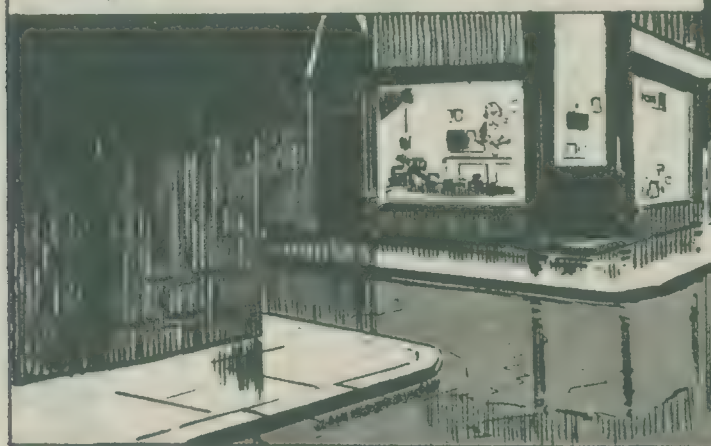
БАНДИТИ НИСУ УСПЕЛИ ДА ОСТВАРЕ СВОЈУ НАМЕРУ...
АААХ!
БУМ!
ТРАС!
ЗЗЗК!
УУУХ!
ВИ НАС ОНАКО ДА НАСАМАРИТЕ!

КАДА СУ ОДВЕЗАЛИ НАРЕДНИКА БРУСТЕРА...
ВИ СТЕ ТАЈНА ДРУЖИНА ИЗ ЛИНДЕЈЛА! СТИГЛИ СТЕ У ПРАВИ ЧАС!
АЛИ, ШТА СУ ОНИ ТРАЖИЛИ У НАШЕМ ЈЕЗЕРУ?

ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА ПРОКРИЈУМЧАРЕНА РОБА ИЗБАЧЕНА ЈЕ ИЗ ЈЕДНОГ АВИОНА! АЛИ, УМЕСТО ДА СЕ, ПОМОЋУ ПАДОБРАНА, СПУСТИ НА ЧВРСТО ТЛЕ, ПАЛА ЈЕ У ЈЕЗЕРО!

ОНДА СУ НАБАВИЛИ ПОДМОРНИЦУ ДА БИ ИЗВУКЛИ СВУ ТУ РОБУ!
ДА, А ЈА САМ, КАД САМ ЧУО ДА СУ ПОСТАВЉЕНЕ ТАБЛЕ С УПОЗОРЕЊЕМ, ОДЛУЧИО ДА ДОЂЕМ ОВАМО И ИСПИТАМ СТВАР!

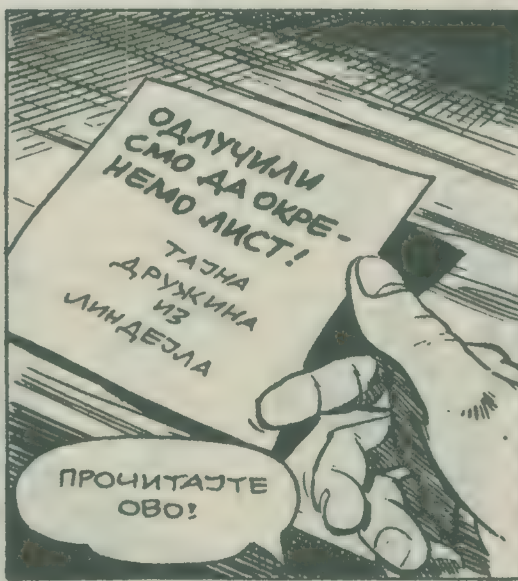

ХОЋЕТЕ ЛИ МИ РЕЋИ КО СТЕ ВИ?
ЖАО МИ ЈЕ, НАРЕДНИЧЕ, АЛИ ТО МОРА ДА ОСТАНЕ ТАЈНА!
КАД БИ ТАТА ЗНАО ДА СЕ РУКУЈЕ СА СИНОМ!

ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ, НЕКА ПРИЛИКА СЕ УПУТИЛА ПРЕМА ПОСЛАСТИЧАРНИЦИ...

ДОБРО ЈЕ! У ПОСЛАСТИЧАРНИЦИ НЕМА МУШТЕРИЈА!

ПРИЛИКА ЈЕ БИЛА ОБУЧЕНА КАО ЧЛАНОВИ СЕМИЈЕВЕ ТАЈНЕ ДРУЖИНЕ...
ООХ! КО СТЕ ВИ? ШТА ХОЋЕТЕ?
СЛАТКИШИ МЕ НЕ ИНТЕРЕСУЈУ!

...САМО ДНЕВНИ ПАЗАР!
НЕЕ!

ОДЛУЧИЛИ СМО ДА ОКРЕНЕМО ЛИСТ!
ТАЈНА ДРУЖИНА ИЗ ЛИНДЕЈЛА
ПРОЧИТАЈТЕ ОВО!

ДРХТЕЋИ, ВЛАСНИЦА ПОСЛАСТИЧАРНИЦЕ ЈЕ ИЗИШЛА НА УЛИЦУ...
УПОМОЋ! ПОЛИЦИЈА!

УБРЗО СЕ ОКО РАДЊЕ ОКУПИЛО МНОГО СВЕТА...
ЈА САМ МИСЛИО ДА ЈЕ ТО УДРУЖЕЊЕ НА СТРАНИ ЗАКОНА!
БИЛИ СУ НЕКАДА! ОВО ЈЕ ВЕЋ ТРЕЋА ПЉАЧКА ОВЕ НЕДЕЉЕ!

„ПРВО ЈЕ ОПЉАЧКАНА ЈУВЕЛИРСКА ЗЛАТАРА, А ОНДА ЈЕ НАПАДНУТ ПОШТАР..."

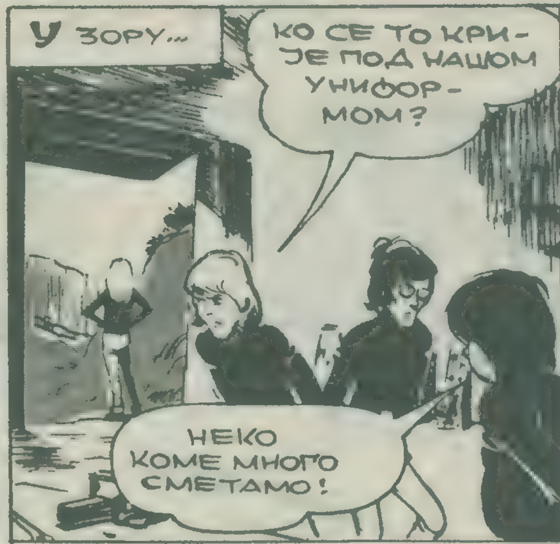

ОНИ ЧАК И ОТВОРЕНО ПРИЗНАЈУ СВОЈУ КРИВИЦУ!
НАРЕДНИЧЕ, СВИ ЋЕМО ВАМ ПОМОЋИ У ХВАТАЊУ ТИХ МАЛИХ БАНДИТА!

ПРОНАЋИЋЕМО ЊИХОВО СКЛОНИШТЕ!
У РЕДУ! ЧИМ НЕШТО ОТКРИЈЕТЕ, ЈАВИТЕ МИ!

КАДА СЕ НАРЕДНИК БРУСТЕР ВРАТИО КУЋИ...
АЛИ, ТАТА, ТО ЈЕ НЕМОГУЋЕ! ОНИ НИСУ КРИМИНАЛЦИ, СИГУРАН САМ!
И ЈА САМ ВЕРОВАО У ЊИХ!

СУТРА УЈУТРО ЧИТАВ ЛИНДЕЈЛ ПОЋИЋЕ У ПОТРАГУ ЗА ЊИМА!
НЕ!

ШЕЈЛА, ПОЗОВИ БИЛИЈА ЕНГУСА!
КАД ПОМИСЛИМ ДА ЋЕ НАС РОЂЕНИ ОТАЦ ПРОГОНИТИ!

У ЗОРУ...
КО СЕ ТО КРИЈЕ ПОД НАШОМ УНИФОРМОМ?
НЕКО КОМЕ МНОГО СМЕТАМО!

ХОЋЕ ДА УНИШТИ НАШУ ДРУЖИНУ!
ХММ!
ПОГЛЕДАЈТЕ!

ГРАЂАНИ ЛИНДЕЈЛА ПРЕТРАЖИВАЛИ СУ СВАКИ КУТАК...
ДА БЕЖИМО ОДАВДЕ!
СВЕ ОВО ВРЕМЕ РАЗМИШЉАМ ЗАШТО НЕКО ЖЕЛИ ДА НАС ОНЕМОГУЋИ ДА РАДИМО! МИСЛИМ ДА ЗНАМ...

СВИ СУ НАПЕТО СЛУШАЛИ...
НЕКОМЕ ЈЕ СТАЛО ДА МЕШТАНИ НАПУСТЕ ЛИНДЕЈЛ И ТРАГАЈУ ЗА НАМА!
АЛИ, ЗАШТО?

ДАНАС СЕ ОДНОСИ НОВАЦ ИЗ БАНКЕ! АКО СВИ НАПУСТЕ ЛИНДЕЈЛ, ПЉАЧКАШИ ЋЕ БРЗО И ЛАКО ОБАВИТИ ПОСАО!
У ПРАВУ СИ! БРЗО ПО НАШЕ СКИБОРДЕ!

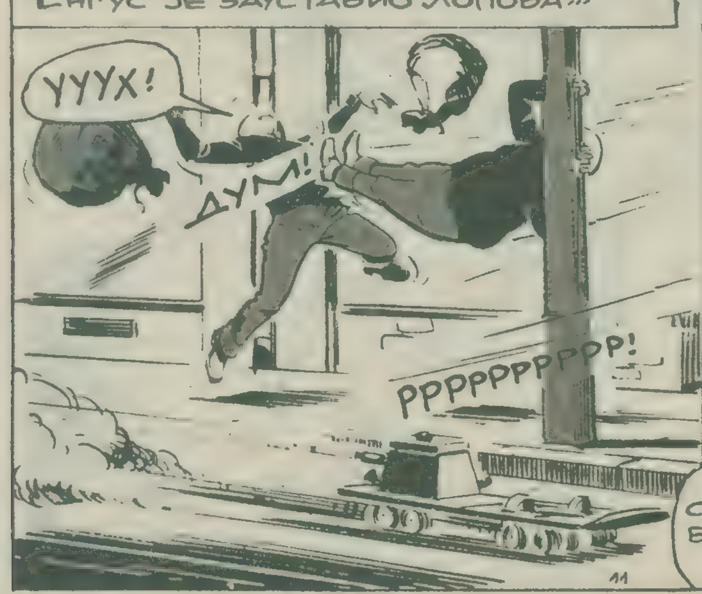

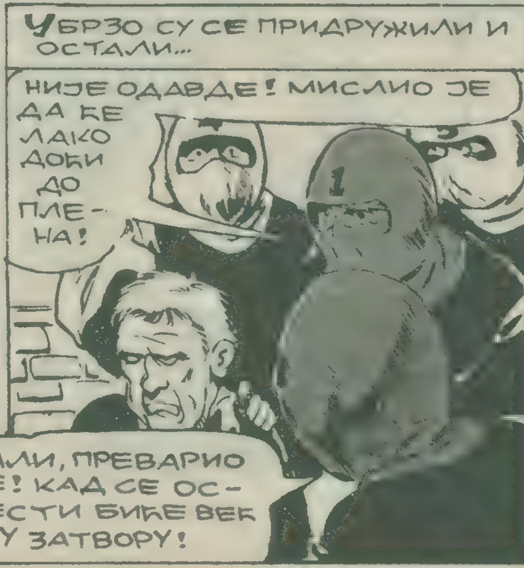

КАДА СЕ НАРЕДНИК БРУСТЕР ВРАТИО У ЛИНДЕЈЛ И НАШАО ЛОПОВА...

ПРЕДАЈЕМО ВАМ ОВОГ БАНДИТА И ЗАПАМТИТЕ ДА ЈЕ НЕУСТРАШИВА ЧЕТВОРКА УВЕК НА СТРАНИ ЗАКОНА! ТАЈНА ДРУЖИНА ИЗ ЛИНДЕЈЛА

КРАЈ

САМУРАЈ БАНДИТ

БАНКА

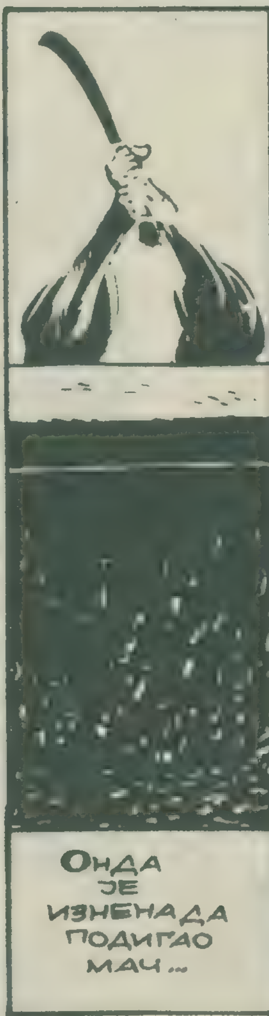

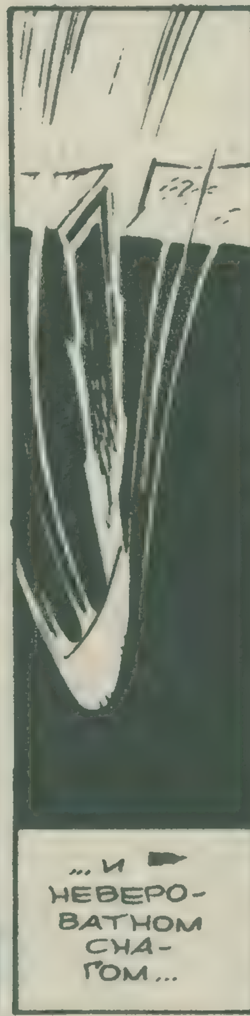

ЗАВЛАДАЛА ЈЕ ТИШИНА, САМУРАЈ ЈЕ СТАЈАО МИРНО...

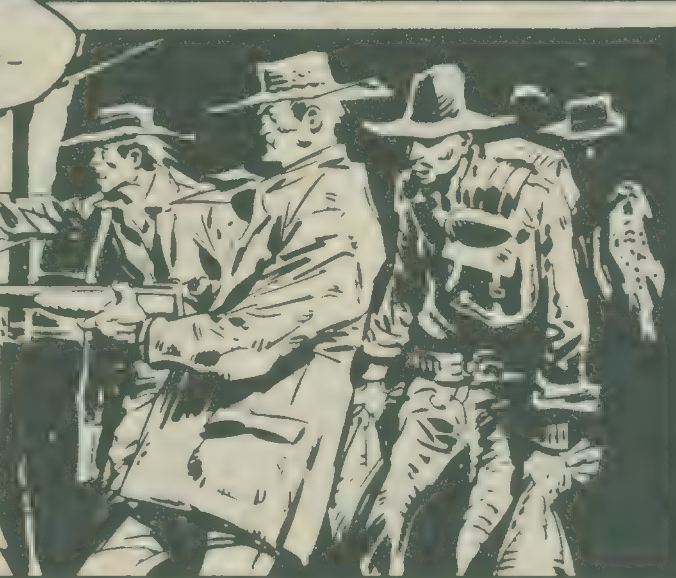

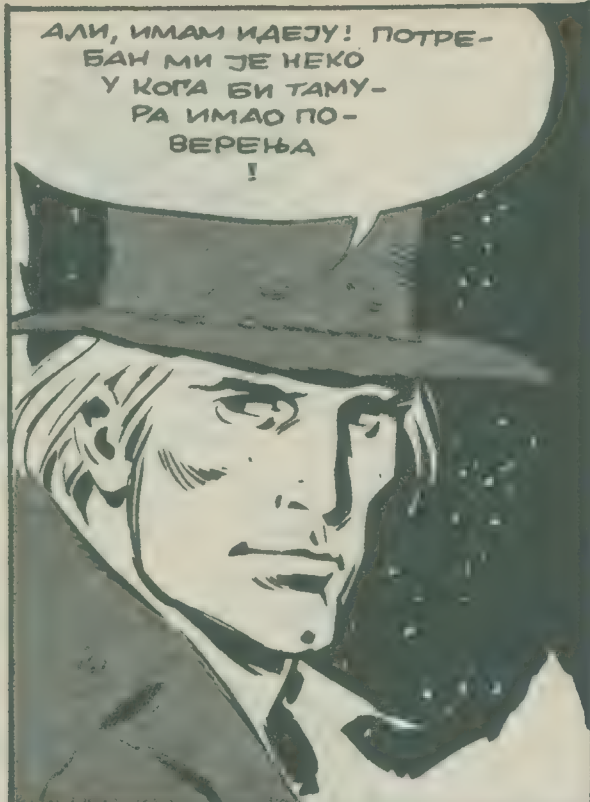

Код судије Пинкертона...

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИЈЕ ЧЕФ ЈЕ ПРОНАШАО ТАКВОГ ЧОВЕКА И ОН ЈЕ ВЕЋ БИО НА ПУТУ ПРЕМА ТАМУРИНОМ СКЛОНИШТУ...

У ЗОРУ, ТАМУРИНИ ЉУДИ ЧЕКАЛИ СУ КОЧИЈУ У ЗАСЕДИ...

НЕМА НИКОГ УНУТРА! ЗАР ВАМ НИЈЕ ЧУДНО ДА НИКО НЕ ЧУВА ОВОЛИКИ НОВАЦ?
?

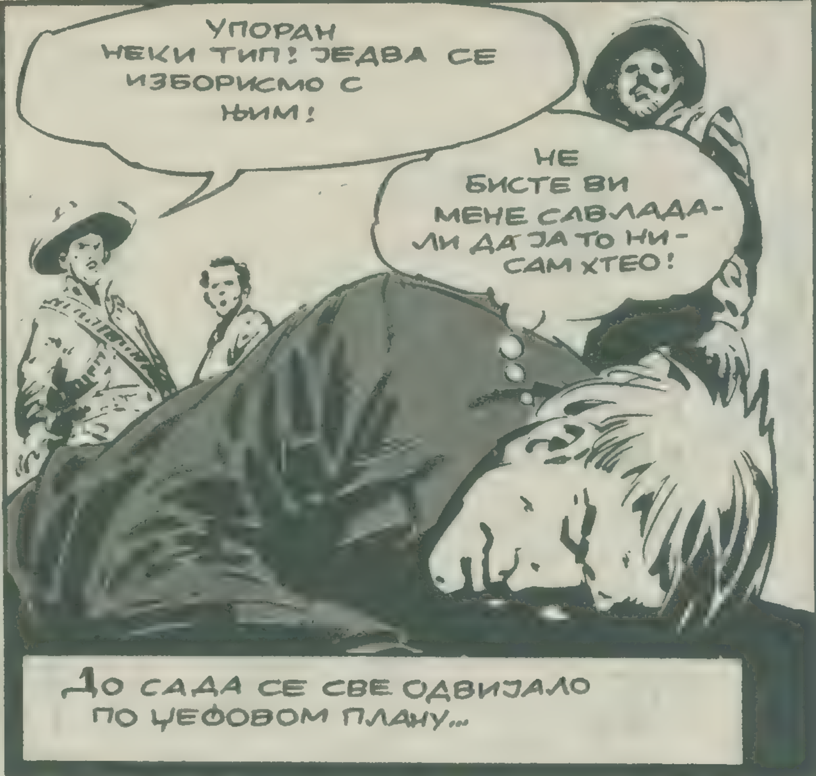

ПРЕВАРИЛИ СТЕ СЕ! НЕМА ОВДЕ НОВЦА! ЈА САМ ЏЕФ БЛЕЈК... РАДИМ ЗА СУДИЈУ ПИНКЕРТОНА!
НЕКО НАС ЈЕ ГАДНО НАСАМАРИО! УХВАТИТЕ ГА, МОМЦИ!

НАДАМ СЕ ДА ЋУ СЕ УСКОРО СРЕСТИ И СА ТАМУРОМ!

ИЗНЕНАДА, ЈЕДАН ОД РАЗБОЈНИКА ПРИШАО ЈЕ ЏЕФУ ИЗА ЛЕЂА...

НЕКО ЈЕ СВЕ ОВО ПОСМАТРАО...

А САД ДА СЕ ПОЗАБАВИМ ТОБОМ, ЏЕФЕ! ЗНАМ ДА ВЕЋ ОДАВНО ЖЕЛИШ ДА СЕ СРЕТНЕШ СА МНОМ! ЧУО САМ ДА СИ ОПАСАН ЏАК И КАД СЕ БОРИШ ГОЛОРУК!

ХАЈДЕ, ПОКАЖИ СЕ САД!

ЗА ТЕБЕ БИ БОЉЕ БИЛО ДА СИ МЕ ОДМАХ УБИО!

ДО ЂАВОЛА! НЕЋУ ДА ДОЗВОЛИМ ДА ПРАВИШ БУДАЛУ ОД МЕНЕ ПРЕД МОЈИМ ЉУДИМА!

ОДРАЋУ ТИ КОЖУ, ЏЕФЕ!

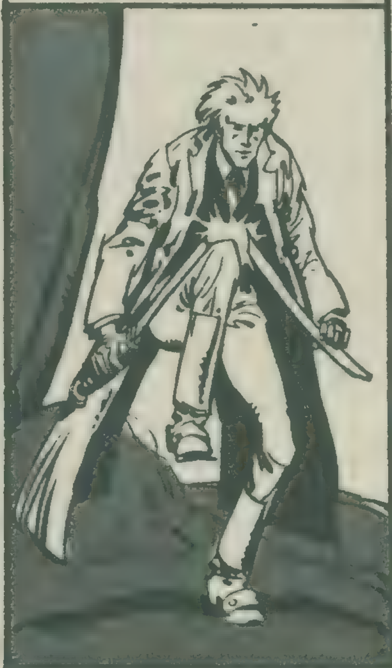

ОВО НИСИ ОЧЕКИ- ВАО, ЈЕ ЛИ ?

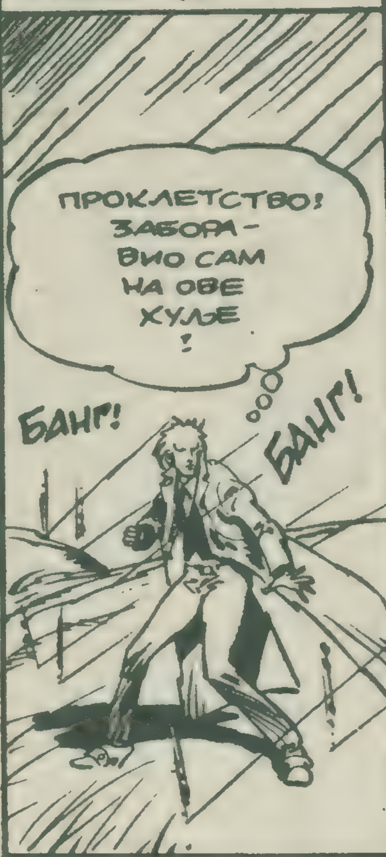

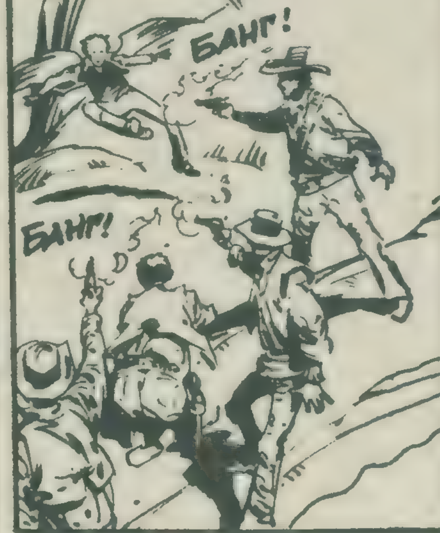

ААААААААААААА!

ЏЕФ ЈЕ ОНДА УНИШТИО ТАМУРИН СИМБОЛ САМУРАЈА...

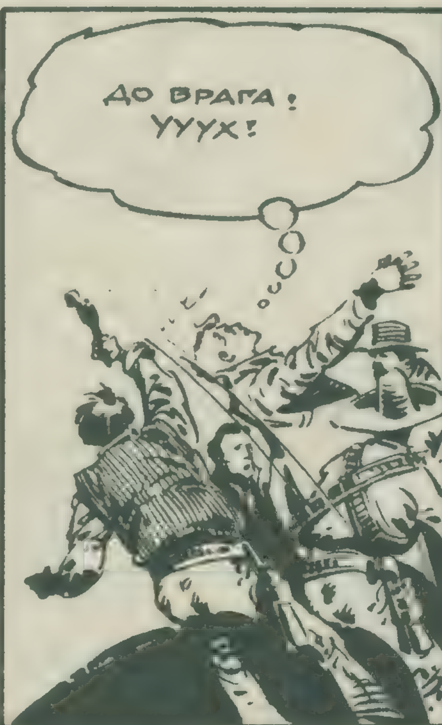

ИЗНЕНАДА...
ПРОКЛЕТСТВО! ЗАБОРА-ВИО САМ НА ОВЕ ХУЉЕ!
БАНГ!
БАНГ!

НЕЋЕМО ВАЉДА ДА ДОЗ-ВОЛИМО ДА НАС ОН ЈЕДАН ПОБЕДИ!
БАНГ!
БАНГ!

САМО КАД САМ САВЛА-ДАО ВАШЕГ ВОЂУ! С ВАМА ЋЕ БИТИ МНОГО ЛАКШЕ...

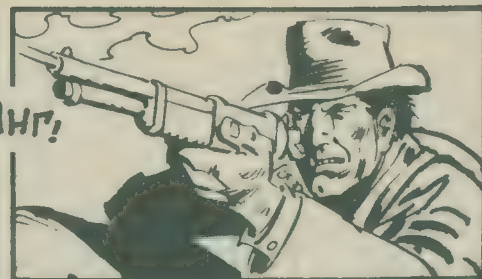

ДО ВРАГА! УУУХ!

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА СЕ ЏЕФ ОВОГ ПУТА НЕЋЕ ИЗВУЋИ...

ОДЈЕДНОМ...

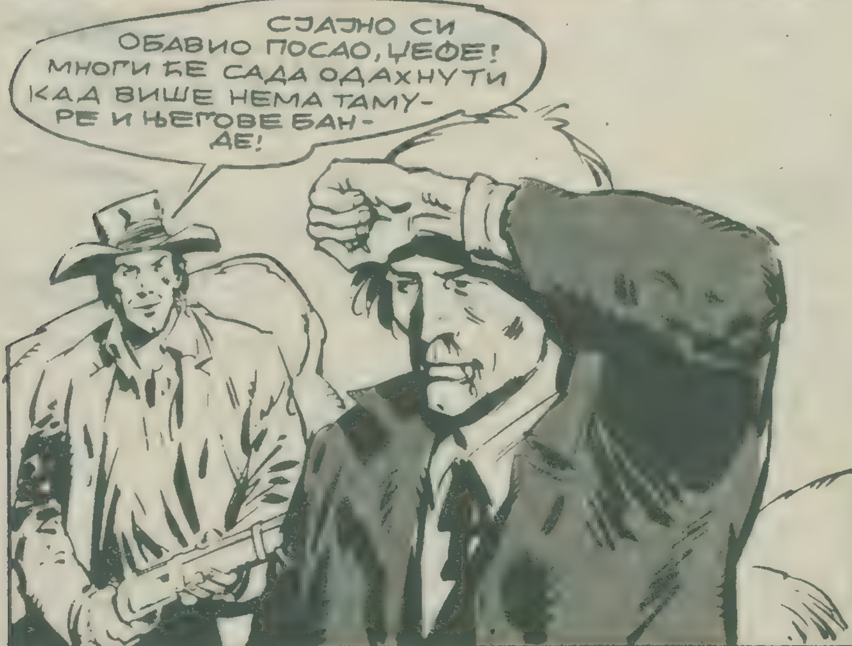

БАНГ! БАНГ!

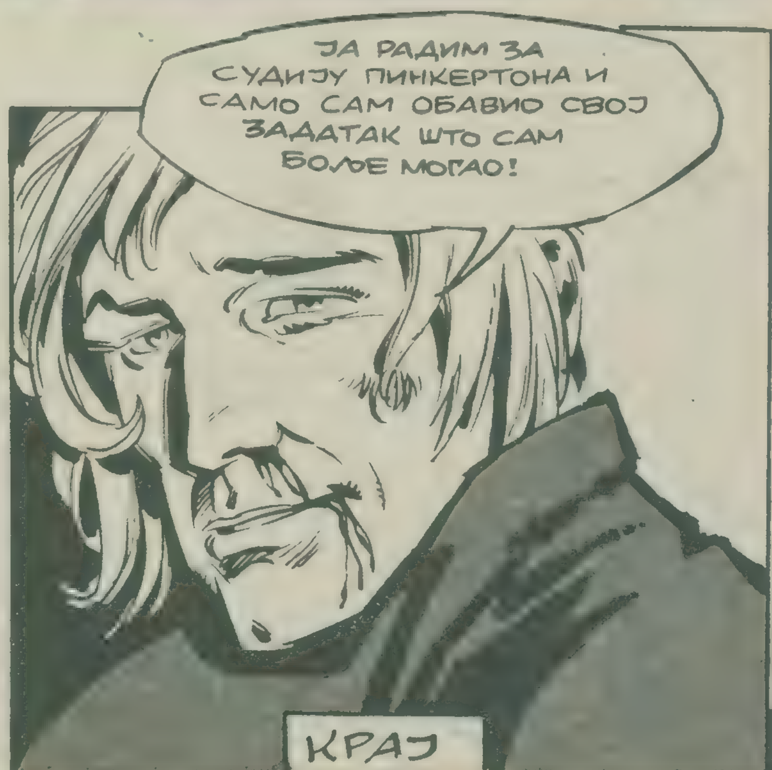

БАНГ!
БАНГ!

БАНГ!

РУКЕ УВИС! ДА НИКО НИЈЕ МРДНУО!
НАЈЗАД! МИСЛИО САМ ДА НЕЋЕ СТИЋИ НА ВРЕМЕ!

СЈАЈНО СИ ОБАВИО ПОСАО, ЏЕФЕ! МНОГИ ЋЕ САДА ОДАХНУТИ КАД ВИШЕ НЕМА ТАМУ-РЕ И ЊЕГОВЕ БАН-ДЕ!
ЏЕФ БЛЕЈК НИЈЕ ВОЛЕО ДА ГА ХВАЛЕ...

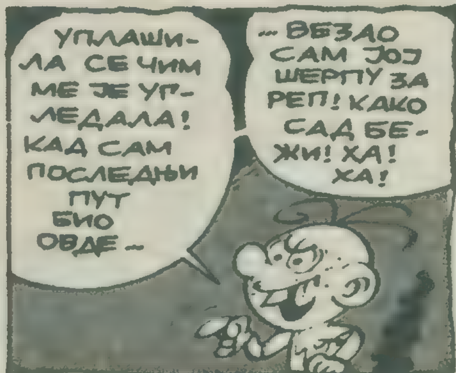

ЈА РАДИМ ЗА СУДИЈУ ПИНКЕРТОНА И САМО САМ ОБАВИО СВОЈ ЗАДАТАК ШТО САМ БОЉЕ МОГАО!
КРАЈ

ШАЦА УБАВИЋ:

НЕСТАШКО

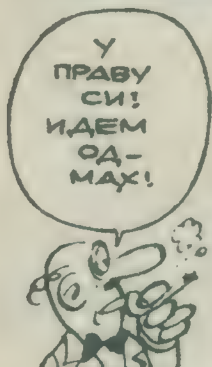

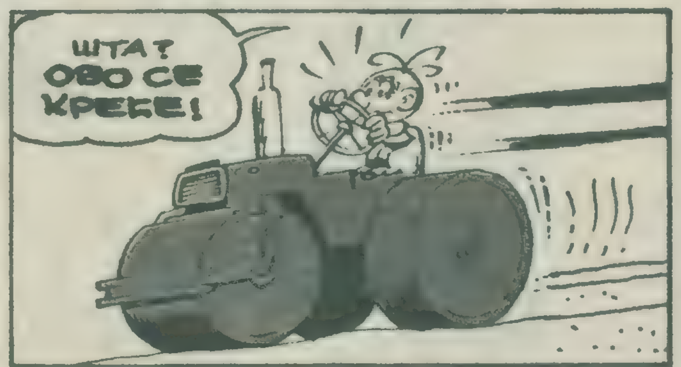

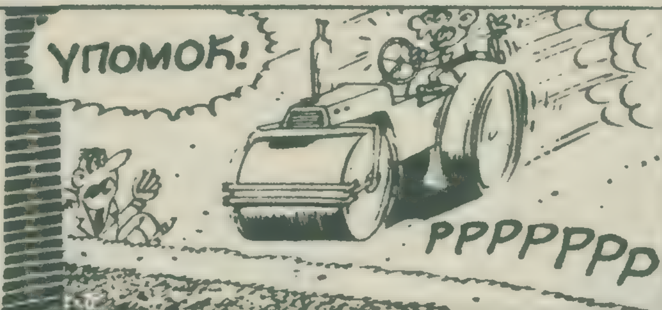
...А НАПОЉУ, МИШКО СЕ ЛЕПО ЗАБАВЉАО...

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: ФЛАШ ГОРДОН

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ХМ! АХА! И ЈОШ НЕШТО!
ПОШТО ПЛАТИШ РАЧУН ЗА ТЕЛЕФОН, СВРАТИ КОД ОЛИВЕ И...
!

КАД ПОРАСТЕМ ЈА ЋУ БИТИ ОНАЈ КО ИЗДАЈЕ НАРЕЂЕЊА!

БИЋЕ ОНДА!
ПОПАЈЕ, ИЗНЕСИ ЂУБРЕ!
ПОПАЈЕ, НА СПАВАЊЕ!
ПОПАЈЕ, ПОЧИСТИ ДВОРИШТЕ!
ПОПАЈЕ, УСТАЈ!

ПОПАЈЕ, ОПЕРИ УШИ!
ПОПАЈЕ, ТРКНИ У РАДЊУ!
ПОПАЈЕ, СПРЕМИ СОБУ!

ОЛИВА
ПОПАЈЕ, СВРАТИ ДО ОЛИВЕ!
ПОПАЈЕ, ДА СИ ПОЈЕО ТАЈ РУЧАК!
© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

ГЛЕ! КИЋА СЕ ВЕЋ ВРАЋА!

ПОПАЈЕ, ЗАЖАЛИЋЕШ ЗБОГ ОВОГА!
?
?
?
?
11-6
BUD SAGENDORF

КОГА СВРБИ, ТАЈ СЕ ЧЕШЕ

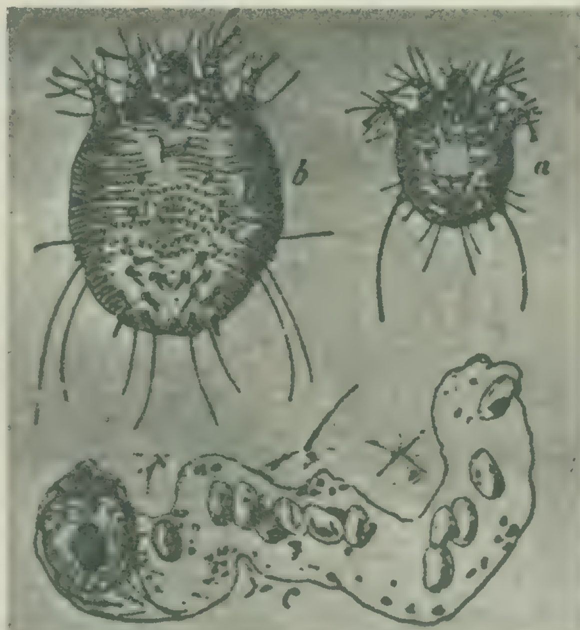
НЕ ИГРАЈТЕ СЕ ШУГЕ!

ЈЕДНА БОЛЕСТ ЈЕ ОПЕТ МЕЂУ НАМА И ТРЕБА ЈОЈ ХИТНО ОБЈАВИТИ РАТ. ГЛАВНО ОРУЖЈЕ: ВОДА И САПУН.

Прегледајући болеснике који су се жалили на несносан свраб и упорно чешали, нарочито ноћу, италијански лекар Бономо оставио је 1687. године први запис у историји медицине о тешкој и необичној болести. То је шуга или свраб, чији је латински назив Scabies

Да ову болест, коју код човека изазива сићушан паразит шугарац (лат. Sarcoptes scabiei) мучи људе одувек, доказују и древни Мојсијеви прописи. Они су налагали строгу изолацију болесника, купање у сумпорној води и прање одеће заражених. Бономо је, међутим, први детаљно описао места где се могу наћи шугарци и канале у којима живе. Истовремено је овај лекар препоручио терапију црвеном живином машћу.

Али, временом су Бономови налази пали у заборав. Тек у другој половини прошлог века, на клиници Алиберта у Паризу, студент медицине Ренуси практично је приказао и описао технику вађења шугараца из оболеле коже. Тада су окупљени угледали необично, ситно створење не верујући да оно може изазвати тако непријатну болест. Доцније је модерна медицина потпуно разоткрила тајну шуге и шугарца.

Ево шта је у кожи ошугалог човека — шугарац: а) мужјак, b) женка, c) женка буши канал кроз кожу и полаже јаја

Опасна женка

Узрочник шуге је простим оком видљив инсект који обликом подсећа на корњачу. Женка је већа од мужјака, просечно 0,375 милиметара дугачка и широка 0,270, сићушни „супруг" дугачак је 0,200 милиметара и широк 0,150.

Шугарци имају четири пара ногу. Са задњег дела леђа штрче танки дугачки шиљци, чврсти као трн, којима се женка одупире о зидове канала у кожи. Али, зашто само женка?

Док мужјаци живот проводе на површини коже, односно у њеним наборима, оплођена женка улази у површински слој коже и ту копа канале у неправилној линији, као кртица. Претпоставља се да женка механички крчи пут у кожу, при чему јој највише помаже као длето грађена глава са јаком доњом вилицом.

На једнаким размацима, најчешће где канал мења смер, женка ископа и сићушан ров према површини и ту положи од 2 до 8 јаја. Дневно се положи по једно јаје, а за два месеца, колико обично живи женка шугарца, око 50. Развитак ларве до зрелог шугарца траје око 20 дана.

Ово копање канала код оболелог човека изазива јак свраб. Међутим, то нису једине ни најважније последице шуге.

Поремећај у крви

Шугарац најчешће напада места на људском телу где је кожа танка и мека: између прстију, испод пазуха, на доњим деловима трбуха, око глежњева. На тим местима, кад се рашчешу, прво се појављује црвенило и изгребаност, а затим красте. Услед прљавштине, која кроз канале и красте продире у тело, често се појављују и гнојаве ране.

Шуга се лако открива, лако преноси и, данас, лако лечи, Али, то никако не значи да је она наивна болест.

Кад шуга узме маха, не сузбија се и захвати веће површине у дужем року, изазива еозинофилију — повећан број белих крвних зрнаца. У тежим случајевима број белих крвних зрнаца повећава се чак до 35 одсто од целокупног њиховог броја што изазива тешке поремећаје у људском организму.

Међутим, ти исти шугарци у понеким случајевима изазивају најтежи облик шуге чији је стручни назив Scabies norvegica, кад је цело тело прекривено дебелим крастама. Ни савремена медицина још није потпуно открила како исти паразити проузрокују овај најтежи облик шуге.

Како се шта сузбија и лечи?

Најбоља одбрана од шугараца је врло једноставна: сапун и вода. Али, ако се осети карактеристичан свраб, неопходно је ОДМАХ отићи лекару или у прву апотеку. Од облика и раширености шуге зависи који ће лек лекар преписати. Данашња медицина, за разлику од времена кад су људи с муком спречавали шугу, брзо и ефикасно лечи ову болест лековима »Skabitox«, „Новоскабин", „Митигал", или мастима израђеним на бази сумпора.

Међутим, најбоља превентива, страх и трепет за шугарце и шугу је — редовно одржавање чистоће.

И. Лончар

У „Недељи рекорда" у јесен 1937. године „Ауто - Унион" је најзад тријумфовао над љутим конкурентом „Дајмлер-Бенцом". Млади Бернт Роземајер је на једанаест километара дугом делу ауто-пута Франкфурт - Дармштат, правом као лењир, постао први човек на свету који је на отвореној цести премашио брзину од 400 km/h.

Шефови „Дајмлер - Бенца" били су врло незадовољни и жељни брзог реванша. Учинили су све да побољшају брзинске способности свог „мерцедеса", а затим затражили и добили одобрење да у јануару следеће године јуришају на светске рекорде на један километар и на једну миљу од летећег старта.

Половином јануара 1938. године у Франкфурт је стигао директор такмичарског тима „Дајмлер-Бенца", бивши тркачки ас Алфред Нојбауер са два славна гладијатора у „Великом циркусу" Манфредом фон Браухичем и легендарним Рудијем Караћолом.

Време није било склоно вечитим изазивачима судбине. Једанаест дана ветар је непрекидно дувао брзином од најмање 100 km/h а стаза је била као клизалиште.

Најзад, 27. јануара увече у хотелску собу је као ветар упао директор Нојбауер.

КА СА СМРЋУ

КОД МОРФЕЛДЕНА, НА АУТО-ПУТУ ФРАНКФУРТ — ДАРМШТАТ, ЈЕДНА СПОМЕН-ПЛОЧА ОБЕЛЕЖАВА МЕСТО НА КОЈЕМ ЈЕ БЕРНТ РОЗЕМАЈЕР ОСЛОЊЕН НА ДРВО, МРТВАЧКИ БЛЕД...

Коначно добре вести! — викао је машући листом хартије. — **Ево метеоролошких извештаја! Ветар ће у току ноћи скренути на јужни правац и до јутра ће се смирити. Између седам и девет пре подне неће уопште бити ветра! Договорио сам се с радницима — до седам изјутра отопиће лед на цести и осушити је као упијаћу хартију!**

— **Штета што Бернт није дошао!** — рече Караћола. — **Била би то лепа борба!**

— **Прво скочи, па онда реци: хоп!** — осмехну се Фон Браухич. — **Нешто ми говори да ће се Бернт појавити!**

Алфред Нојбауер је преко стола развио топографску карту оног дела ауто-пута на којем ће Руди Караћола сутра изјутра напасти светски рекорд Бернта Роземајера.

— **Оставите то, директоре!** — махну руком Караћола. — **Знам напамет сваки сантиметар тих 11 километара. С обе стране је шума која штити од бочног ветра, сем на 9. километру где постоји процеп кроз шуму!**

РОЗЕМАЈЕР ПРКОСИ СУДБИНИ

Изјутра 28. јануара Руди Караћола се појавио на старту тачно у 7 часова. Ветар је дувао брзином од свега 7 km/h, а то је значило да се на шумом заштићеном ауто-путу неће уопште осетити.

У осам је Караћола сео у аеродинамични „мерцедес". Нојбауер га је потапшао по рамену и спустио плексистакло на кабини. Дао је затим знак за старт и болид је јурнуо уз заглушно завијање компресора.

Двадесетак минута касније Алфред Нојбауер је честитао Караћоли:

— **Успео си, Руди! Поставио си нове светске рекорде на километар и на миљу! Брзина 434km/h.**

— **Придружујем се честиткм!** — кроз гомилу се пробио млади плавокоси човек са шеретски накривљеним тиролским шеширом. **Само, сад остани овде, да ти мени честиташ! Сад је ред на мене!**

— **Стани, Бернте!** — озбиљно рече Караћола пошто је загрлио Роземајера. — **Радујем се што си ту, али ти саветујем да одложиш покушај за сутра! Док сам возио за рекорд, све је било у најбољем реду. Али малопре, кад сам се са циља враћао овамо, на деветом километру кроз онај процеп у шуми код Морфелдена ошинуо ме је јак удар ветра!**

— **Знаш ти мене, Руди** — Роземајер је безбрижно одмахнуо руком. — **Ја сам тврд орах!**

У 10,30 часова Роземајер је кренуо на пробну вожњу и постигао свега четири километра мању брзину од Караћоле. Кад се вратио на старт, шеф „Унионових" механичара Лудвиг Себастијан му показа „кобасицу" на оближњем хангару.

— **Погледај, Бернте, како стоји водоравно!** — рече забринуто. — **А ветар бива све јачи! Нека тај рекорд иде до ђавола! Сачекајмо до сутра!**

— **Обећао сам конструктору др Поршеу да ћу му још данас послати победнички телеграм!** — насмеја се Роземајер. — **Промените ми свећице и нахраните машину!**

Кад се Роземајер већ увукао у тесни болид, дотрча др Фојерајзен, лекар „Дајмлер- Бенцове" екипе.

— **Станите, Роземајер!** — рече доктор узбуђено. — **Управо су ми рекли да дува бочни ветар брзином од 60 км/ч! Зар не знате шта то значи за ауто који јури 110 м у секунду? Изађите из кола!**

— **Зашто, докторе?** — Роземајер се весело ишчуђавао. — **Ветар може да буде опасан само на једном месту, тамо код Морфелдена, а ја тачно знам где је то место! Све што треба да учиним је да малчице окренем волан удесно и све ће бити добро!**

У четврт до дванаест Бернт Роземајер је дао гас.

Директор екипе „Ауто-Униона" Вилхелм Себастијан, који је чекао Роземајера на циљу, узнемирио се. По његовом рачуну, већ је морао да угледа Бернтов болид. Одједном је угледао човека у униформи како машући рукама трчи према њему. У часу је схватио шта се догодило. Упалио је мотор и појурио према процепу у шуми код Морфелдена.

Угледао је стравичан призор: поломљена стабла, расуте делове аутомобила од којих су неки личили на исецкане комадиће папира, шасију до трећине забијену у земљу и потпуно изобличену. Возачево тело није видео.

Дотрчала су два шумска радника. Један од њих показа у шуму.

— **Тамо је!** — рече муцајући. — **Видели смо како као бомба лети кроз ваздух!**

Роземајерово тело је, у седећем положају, било ослоњено о стабло. Лице му је било сасвим бело, али чудно спокојно, а очи широм отворене. У први мах, Себастијану се учинило да је млади возач жив.

ЗАШТО ЈЕ ПОГИНУО?

После Роземајерове трагичне смрти избио је низ скандала. Ни љубитељи ауто-трка, за које је млади Роземајер био возач без мане и страха, ни стручњаци нису могли одмах да пронађу узроке његове погибије.

Неколико дана после несреће новине су објавиле фотографију Роземајерових кола снимљену неколико секунди после старта: на боку болида јасно су се видела удубљења.

Просто је несхватљиво како су одговорни у „Ауто-Униону" могли дозволити да Роземајер нападне светски рекорд брзине у неисправном аутомобилу. Улубљења на каросерији морала су при брзини од преко 400 км/х изазвати катастрофу! — писале су новине тражећи истрагу.

„Отац Фолксвагена" и конструктор болида у којем је погинуо Роземајер, професор Фердинанд Порше је био у врло неугодном положају. Директор тркачке екипе Вилхелм Себастијан и шеф механичара Лудвиг Себастијан клели су се Поршеу да болид приликом старта није имао ни најмању огреботину да је то измишљотина нелојалне конкуренције. „Ауто-Унион" је, да би се одбранио од оптужби, изградио тачну копију каросерије Роземајерових кола и једног мрачног, облачног дана, какав је био дан трагедије, довео је пред њу новинаре и фото-репортере. На снимцима су се и овог пута појавила улубљења, боље речено рефлекси светла на савршено изглачаном металу.

У међувремену су новинари једног енглеског листа на својим фотографијама, снимљеним за време несрећног Роземајеровог јуриша на рекорд. открили трагове кочења.

„Возач Роземајерове класе добро зна да кочење при брзини од 250 миља на час значи самоубиство. Роземајер није кочио. Вероватно су попустили клипови и блокирали стражње точкове. По свему судећи, Роземајеров ауто није био исправан!" — писали су Енглези.

Људи из „Ауто-Униона" су лако побили ову инсинуацију: „Да је мотор отказао и блокирао стражње точкове, гуме би се у једној-две секунде исцепале у парампарчад! Али гуме су и после несреће биле неоштећене!"

Вилхелм Себастијан је добио дозволу да проучи поверљиве метеоролошке извештаје оближњег војног аеродрома. Уз помоћ рачунара, који су тачно регистровали у које време се Роземајер налазио на ком месту пута Франкфурт - Дармштат, Себастијан је дошао до занимљивог и убедљивог открића: баш у часу кад је Роземајер брзином од 457 km/h наишао на процеп у шуми код Морфелдена, дунуо је ветар кратким. али ураганским ударцем. Да је до тог места стигао делић секунде касније, или раније, остао би жив!

Појединци су изнели још неке претпоставке, али ни једна од њих није могла да васкрсне Бернт Роземајера. Истина о његовој смрти се не зна

ТАЈНА зелене светлости

ВЕРОВАТНО ЈЕ ДА ИМЕ ФИЗИЧАРА ВИЛХЕЛМА РЕНТГЕНА ИЗ БАВАРСКОГ ГРАДА ВИЦБУРГА НЕ БИ У ИСТОРИЈИ ОСТАЛО ЗАБЕЛЕЖЕНО ВЕЛИКИМ СЛОВИМА ДА СЛУЧАЈНО НИЈЕ ОТКРИО КАТОДНЕ ЗРАКЕ ИЗВАНРЕДНО ВЕЛИКЕ ПРОДОРНОСТИ.

Професор Вилхелм Рентген чији је случајни проналазак задужио човечанство.

Професор Вилхелм Рентген пажљиво је прекрио црним папиром цев којом је последњих неколико дана експериментисао, а онда се усправио и уморним кораком упутио ка чивилуку. Била је већ касна ноћ и одлучио је да пође кући. Обукавши капут, угасио је светлост и кренуо ка вратима. И већ је хтео да изађе кад је приметио необичну зеленкасту светлост која је допирала са картона што је стајао недалеко од цеви прекривене црним папиром. Застао је збуњено. Картон је био премазан специјалном хемикалијом која му је давала сјај, али не у мраку. Није му било јасно одакле та светлост.

НЕВИДЉИВО ОКО

С неверицом, зурио је у картон пред собом. Није га збуњивало само то одакле је светлост потицала, већ и што је зеленкасте боје.

У једном тренутку пало му је на памет да је извор необичне светлости цев којом је тих дана експериментисао, али како, питао се, кад је била прекривена црним папиром? Да би проверио да ли је у праву окренуо је прекидач: светлост је обасјала лабораторију. Оне, тајанствене, зеленкасте, више није било.

Још једном, Рентген је окренуо прекидач: одају је испунио мрак, али је зато картон поново светлуцао. Сада већ потпуно збуњен, физичар је пришао ближе и пружио руку ка картону: истог тренутка угледао је на њему — скелет своје шаке!

Не знајући ништа о природи електромагнетских таласа које је управо открио, Рентген је одлучио да их назове Х-зрацима. Шест година касније они ће му донети Нобелову награду за физику.

О занимљивом и несумњиво веома значајном Рентгеновом открићу, научници су сазнали већ исте те, 1895. године. И то не само физичари.

Лекари су међу првима схватили њихов изванредан значај. Чињеница да Х-зраци, који иначе имају веома кратку таласну дужину, настају сударом електрона врло великих брзина с чврстим телом, довела је до проналаска рендген-апарата чиме је извршена права револуција у медицини.

Велика продорност Х-зрака омогућила је да се без много муке и доста прецизно установе преломи костију што је у многоме олакшало њихову имобилизацију. И не само то. Помоћу њих могао је да се тачно утврди положај прогутане чиоде или неког другог металног предмета. Одатле, па до њихове многоструке примене, био је само један корак.

САМО ОПРЕЗНО

Примењено је и да Х-зраци прилично успешно уништавају малигне ћелије. На њихово зрачење посебно су осетљиве полне и младе ћелије.

И мада су у медицини Х-зраци готово незамењиви, њиховом применом смањује се потреба за хируршким захватима, они могу да буду и веома штетни. Веће дозе зрачења имају разорно дејство на живе организме. Због тога руковање њима мора бити веома пажљиво.

Своје место Х-зраци су нашли и у индустрији. Помоћу њих откривају се евентуалне прскотине и пукотине у челичним и другим металним предметима, „фотографишу" се структуре драгог камења и отклањају њихове грешке у комерцијалној производњи. Рендгенски зраци ,како се још називају Х-зраци, нашли су своју примену у археологији, као и за експертизу уметничких слика и предмета.

Да би се људи, посебно лекари, бар донекле заштитили од њиховог штетног дејства, модерни рендген-апарати опремљени су оловним плочама, а обавезна је употреба гумених кецеља и рукавица.

О. В.

СУЂЕЊЕ СЛОНУ

У давна времена судски процеси животињама нису били реткост. Међутим, то се догађа и данас. Наиме, пре извесног времена у Непалу се, за убиство два човека, судило — индијском слону. Сидни Бинајак, како се звао оптужени, преко ноћи постаје изузетно популаран у читавој земљи: његове фотографије су се могле срести на свим новинским киосцима. Чак су штампане и разгледнице са његовим ликом.

Процес је почео без присуства оптуженог, што није нимало чудно ако се узму у обзир импозантне пропорције сурлаша Сиднија. Међутим, ипак је био у вези са зградом суда — чувари су га привезали баш за судско здање.

Тужилац је у свом излагању оптужио слона за убиство два човека, разарање баште и рушење куће. Затражио је најтежу казну — смрт. Присутни у дворани су се, међутим, одлучно супротставили. Слон није толико крив, протестовали су они, можда га власник није најбоље хранио и шта је онда преостало изгладнелом Сиднију него да се побуни? И, слон је пуштен на слободу.

У ДВА МЕСЕЦА 61 РОЂЕНДАН!

Геза Варжи из Будимпеште читавог живота трагао је за својом мајком и горко платио, између осталог, и због тога што није знао дан и годину свога рођења, па тако није могао да, као и други, прославља сваке године свој рођендан. Напокон му се осмехнула срећа: после дугог и мучног трагања пронашао је своју мајку од које је сазнао да је навршио 61. годину. Да би надокнадио непрослављене рођендане, Геза је одлучио да их све одмах један за другим прослави; сваког дана један рођендан! Тако је, приређујући велике пријеме, славио пуна два месеца. Умро је славећи свој 61. рођендан!

СВЕЗНАЊЕ ЗА МЛАДЕ
од А до Ш

ДЕЦО! ЈЕДИНСТВЕНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА ВАС! КЊИГА НЕОПХОДНА У ВАШОЈ БИБЛИОТЕЦИ! ИЗУЗЕТАН ПОДСЕТНИК У СВАКОЈ ПРИЛИЦИ! ПОЈМОВИ СВРСТАНИ ПО АБЕЦЕДИ.

АКО СТЕ ЗАБОРАВИЛИ КАДА ЈЕ НАСТАО БАРОК ИЛИ ГДЕ СЕ НАЛАЗИ АКРОПОЉ ИЛИ ШТА ЈЕ БРАЈЕВО ПИСМО, ИЛИ КО ЈЕ БИО АРСЕНИЈЕ III ЧАРНОЈЕВИЋ, ИЛИ ХОЋЕТЕ ДА САЗНАТЕ КАКВЕ СУ ТО БЕНГАЛСКЕ ВАТРЕ, ИЛИ ШТА ЈЕ ТО ВАСИОНА ИЛИ КО СУ БИЛИ ВИКИНЗИ И НИЗ ДРУГИХ ПОЈМОВА ОД »А« ДО »Ш«, ОНДА НАБАВИТЕ СВЕЗНАЊЕ ЗА МЛАДЕ!

Књига има 234 стране, формата 23,5 x 29,5 см, богато је илустрована фотографијама, у тврдом повезу.

НАРОДНА КЊИГА, Београд, Шафарикова 11

НАРУЏБЕНИЦА — 1 П.З.

Овим неопозиво наручујем: СВЕЗНАЊЕ ЗА МЛАДЕ — А — Ш

1. ЗА ГОТОВО — по цени од 350 динара уз попуст од 5% тако да ћу износ од 332,50 динара платити поштару кад ми уручи књигу.
2. НА ОТПЛАТУ — по цени од 350 динара коју ћу вам отплатити у три месечне рате (прва рата 150 динара остале по 100 динара). Рате ћу уплаћивати до 10-ог у месецу све до исплате целе суме.

____
(Презиме, очево име и име)

____
(Пошт. број, место, улица и број)

____
(Радна организација у којој је купац запослен)

_______________ _______________
(Овера радне организације за купце на отплату) (Потпис купца, бр. л.к. и где је издата)

М. П.

Купци на отплату оверавају наруџбеницу у радној организацији где раде а пензионери при куповини на отплату прилажу претпоследњи чек од пензије.

У случају спора надлежан је I општински суд у Београду.

Књигу можете поручити:

— Код издавача, „Народна књига“, Београд, Шафарикова 11
— У Салону „Народне књиге“, Цетињска 6,
— У сервису „Народне књиге“, Београд, Николе Спасића 2

Чланови Клуба читалаца „Народне књиге“ приликом куповине за готово добијају стални попуст од 20%.

У нашим пословницама:

— **НОВОМ САДУ, Трг братства и јединства 5**
— **СМЕДЕРЕВУ, Липе, Маршала Тита 50**
— **ЛЕСКОВЦУ, Вождова 9**
— **ЧЕНТИ, Жарка Зрењанина 64**
— **СКОПЉУ, Бит пазар, 66**

МАМА, ВИДИ КАКО СУ ЛЕПИ MOND КАЛЕНДАРИ.

Са цвећем за тебе, а са секом и батом за нас

HINS је припремио изненађење!

MOND у врећи са календаром за 1978. годину

MOND је универзални детерџент за машинско прање рубља са стопроцентно регулисаном пеном и вишеструком снагом деловања.

MOND — то је белина светског гласа

Мајке имају тако много брига — бар једну, чистоћу рубља, могу препустити **MONDU.** То је његов посао.

У само једној врећи **MONDA** два задовољства: светски детерџент за прање и календар за 1978!

HEMIJSKA INDUSTRIJA
NOVI SAD
OOUR „DETERGAL"

ПРО АРТЕ

„Сарајевска поп-школа", израз који се данас често може чути, означава правац у попстваралаштву који се одликује квалитетом и оригиналношћу.

Експанзију ИНДЕХА, АМБАСАДОРА, БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА CODA и других сарајевских група, први су наговестили и чланови поп-састава ПРО АРТЕ. Ова група основана је још 1967. године при Студентском културно-уметничком друштву „Слога". Оснивач и дуго времена душа састава био је данас познати композитор Ђорђе Новковић. Сви чланови састава похађали су у то време гимназију. Први вокални солиста групе био је, извесно време, Мирослав Бановшек кога замењује Хамдија Ђустовић, касније признати вокални солиста. Први већи успех група постиже на једној студентској музичкој смотри у Бугарској. Године 1968. Хамдију је заменио Зоран Видовић али ни он не успева да групи да неко посебно обележје. Данашњи певач и, како га многи називају, „заштитни знак групе" Владимир Савчић-Чоби приступио је саставу тек крајем 1968. године. Пре тога је популарни Чоби, певач изузетних вокалних могућности, имао сопствени састав у коме је свирао бубњеве.

С врсним вокалистом какав је Чоби за групу долазе много бољи дани. Већ следеће године појављује се сингл-плоча с хит-композицијом „Пружи ми руку, љубави" која достиже сребрни тираж. Исте године састав ПРО АРТЕ добија још једну сребрну плочу на којој је била нумера „Ти срца немаш". За њом долази и први албум под истим називом који је постигао за оно време одличан тираж од 34 хиљаде примерака. Период највеће популарности групе и време доминације на домаћој поп-сцени био је између 1972. и 1975. године. Тог времена се и данас радо подсећамо слушајући композиције- „Лола", „Зелена", „Тике, тике тачке", „Сам на свијету", „Чоколино", „Долина нашег дјетињства" и „Немој, драга, плакати". Једноставним, лако памтљивим нумерама са много ритма састав је освојио и старе и младе. У међувремену долази до неких персоналних промена у групи па се чак једно време састав фузионише са Indexima с тим што су коришћена оба тима у зависности да ли је певао Чоби или Даворин Поповић. Највећи хитови тога времена свакако су песме „Немој, драга, плакати" и

„Предај се, срце", победничке композиције Шлагера сезоне 1972. и 1973. године.

После извесног времена долази до раскида с INDEXIMA и Чоби и Новковић ангажују тројицу ријечких музичара: бас-гитаристу Бенџамина Станића, бубњара Звонимира Рихтера и Јосипа Јурића који је на оргуљама заменио Новковића. Саставу се враћа и Слободан Ковачевић, тако да ПРО АРТЕ са овом четвртом по реду поставом, поново креће стазама успеха. У то нас уверавају композиције „Да ли знаш како твоја мајка плаче", „Вратија се барба из Америке", „Шјор Бепо капитан", „Једна мала плава", „Јасмина", „Нема ништа међу нама" и мелодије које су се нашле и на последњем ЛП-нју групе. Плоча је издата крајем прошле године и најпопуларнија песма на њој је свакако „Бицикл пони", хит Београда 202 и многих других радио-емисија.

ХИТ-С...

ЕЛИС КУПЕР

(ALICE COOPER)

Најновији албум ЕЛИСА КУПЕРА, који су дискофили с нестрпљењем очекивали, не садржи ниједну нову нумеру. Плоча је издата поводом Елисове велике турнеје по Америци 1977. године. Нови ЛП, на коме се налазе снимци као што су „Испод мојих точкова" (»Under My Wheels«), „Нема више школе" (»The School is Out«), изванредан је. По свему судећи, ниједна на студијска песма не може се упоредити са овим композицијама снимљеним уживо.

ТИН ЛИЗИ (THIN LIZZY)

Последњи концерт групе ТИН ЛИЗИ у Лондону могао је, веома лако, да се заврши скандалом. Слушаоци су бацали конзерве од пива и кока-коле на бину тражећи од организатора да им врати новац због тога што је шеф групе, гитарист Фил Линот, свирао на електричној гитари која није имала гајтан. Сви су били уверени да Фил не свира већ да се музика емитује плејбеком. Истина је била сасвим другачија. Прекинувши свирање, Фил је објаснио публици: „Моја нова бас-гитара има уграђен „сендер" који шаље тонове директно у појачало. Због тога ми више није потребан гајтан". После овог објашњења концерт је настављен.

ХУ (WHO)

Чланови групе HU завршили су, почетком године, снимање свог филма „Деца су добро" (»The Kids Are Allright«). Већи део филма снимљен је у Лондону и говори о њиховој тринаестогодишњој каријери поп-музичара. Предвиђа се да ће се премијера овог филма одржати у марту.

СРЂАН МАРЈАНОВИЋ И НОВА ДИМЕНЗИЈА

У броју 1360 „Политикиног забавника" објавили сте чланак о Срђану Марјановићу у коме пише како је Срђан основао своју групу коју води на турнеју по Совјетском Савезу.

Међутим, Срђан није основао НОВУ ДИМЕНЗИЈУ. Ова група постоји већ шест година и неколико пута је успешно гостовала у Совјетском Савезу са нашим реномираним естрадним уметницима, Ђорђем Марјановићем, Микијем Јевремовићем и другима. Група је недавно проширена и у свој састав позвала познате младе певаче и композиторе и то: Мирјану Беширевић, Тамару Павловић, Срђана Марјановића и Ненада Павловића. Средином фебруара НОВА ДИМЕНЗИЈА креће на вишемесечну турнеју по СССР-у.

Драган Мирковић

Наша карикатура

Берза плоча

Купујем плоче „Грк Зорба" и Бетовенову „Химну радости". Они који имају те плоче и желе их продати нека се јаве на адресу:
ВЈЕКОСЛАВ НОВОСЕЛИЋ
Ђуре Салаја 16
34330 Вашашо

Продајем ЛП плоче стране производње. То су албуми евергрина и рок-ен-рол и класичне музике.
МИЛИВОЈ ГОЛУБ
Гортанова 29
41000 Загреб

Продајем добро очуване ЛП и сингл-плоче по повољној цијени. То су плоче БИТЛСА, АББЕ, Сузи Кварто, БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА, ТЕШКЕ ИНДУСТРИЈЕ, ДАХА, групе ТИМЕ и ЦОД и друге.
ПЕРО БЕНЗОН
Обала помораца 19
58211 Врањиц

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НЕМА НИШТА МЕЂУ НАМА

Музика: Слободан Ковачевић
Текст: Жељко Сабол
Извођач: ПРО АРТЕ

Ја те волим већ седмицу дана,
отпратим те увечер до стана,
пољубим те у образ и чело,
још једном бих када би се смјело

Нема, нема ништа међу нама
што не смије сазнат твоја мама.
Није, није, ништа није било,
твојој мами све се снило.

Ја те волим већ седмицу дана,
сав се сушим као гола грана
кад ми кажеш срце ми је вруће
ал' од сутра не смијем из куће.

Нема, нема ништа међу нама...

ПИТЕР ФРЕМПТОН (PETER FRAMPTON)

Име Питер Фремптон годинама је присутно на поп-сцени. Овај врсни музичар, пријатне спољашности, специфичног гласа и стидљивог погледа осваја слушаоце својим композицијама. Због тога није ни чудо што милиони младих купују његове плоче, и хрле на концерте. Само једна Питерова ЛП плоча „Жив" (»Alive«) продата је у 13 милиона примерака.

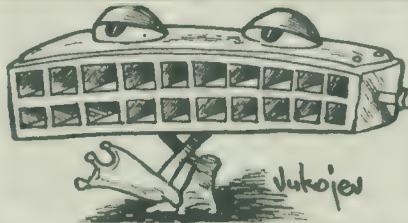

Можда се баш због толиког успеха Питер 1976. године повукао. Учинио је то непосредно после велике турнеје по Америци и Европи. У својој кући, која се налази око 70 километара северно од Њујорка, остао је неколико месеци не желећи никога да види.

„Размишљао сам" — каже Питер данас — „ свом успеху. Свестан сам био чињенице да овај успех никада више нећу моћи да поновим. Још страшније ми је било сазнање да сам успех веома брзо постигао, и да ће он, вероватно, још брже да прође. Оптерећивао ме је и број продатих плоча. Тринаест милиона примерака! Тај број не само да више нећу постићи, већ му се сигурно нећу ни приближити. Размишљајући тако, обузела ме је страховита потиштеност. Умирио сам се некако тек после разговора са пријатељима који су се такође налазили у сличним ситуацијама. То су били Мик Џегер (Mik Jagger) и Стиви Вондер (Stevie Wonder). Препоручили су ми да потпуно избришем и заборавим прошлост и да се концентришем на мој нови, тек предстојећи албум и то тако као да пре њега ниједан супералбум није постојао и као да ће он бити моје најбоље остварење".

Питер је овај савет прихватио и већ почетком априла 1977. године нашао се поново у студију. Три дуга месеца била су потребна да се његова нова плоча „Ја сам у теби" (»I'm in you«) појави на тржишту. Истовремено, Питер креће на турнеју да би уживо интерпретирао нове композиције. Турнеја је трајала три месеца и за то време одржано је 44 концерта. Почела је концертом у Филаделфији пред 100.000 посетилаца. Веома упечатљив је био и крај турнеје: распродат тродневни наступ у њујоршком Медисон Сквер Гардену који прима 20.000 гледалаца.

После јесење турнеје Питер је отпутовао у Калифорнију где у музичком филму „Наредник Пепер" игра главну улогу. Снимање је управо завршено тако да ће се популарни певач поново посветити својој највећој љубави — музици.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СКОПЉА

У марту прошле године у Скопљу је оформљена група ИНАТ. Састав је за кратко време постао веома популаран у главном граду Македоније. ИНАТ свира рок-музику и на репертоару му се налазе композиције наших и страних група. Чланови састава и сами компонују. „Бећар" је једна од њихових најбољих композиција. Групу сачињавају: Никола Донев — соло-гитара, Сашо Пецоваки — бас-гитара, Оливер Михајловски — вокални солиста, Ранко Цветаноски — бубњеви и Ђеварт Асановић — бубњеви.

Томислав Димитроски
Руди Чајавец 23/5
Скопље

ПАНК ФИЛМ

Панк-мода стигла је и до филма. Довитљиви продуценти, свесни велике популарности панка који је прошле године напречац освојио младе широм света, одлучили су да сниме први панк-филм. Ово дело, коме многи оспоравају уметничке квалитете, режирао је непознати немачки редитељ, двадесет петогодишњи Волфганг Билд. Филм се већ увелико приказује у биоскопима широм Енглеске и Немачке. То је у ствари прича о панкерима, њиховом покрету и моди илустрована снимцима са концерата петнаест најпопуларнијих панк-група као што су СТРЕНГЛЕРСИ (чији снимак доносимо), СЕКС ПИСТОЛС, КЛЕШ, БУМТАУН РЕТС итд.

ТОМАЖ ДОМИЦЕЉ

Неки пријатељи називају Томажа „најстаријим малолетником". И с правом. Свој музички пут почео је пре дванаест година оснивајући гим назијски ансамбл. После распада састава, у коме су се налазили данас познати музичари Јернеј Јунг и Јанез Бончина, Томаж је отишао у Енглеску где је наступао самостално. Вративши се у земљу, студира језике али налази времена и за музику. Направио је прве снимке за радио и телевизију.

У исто то време Томаж је почео и са писањем сопствених песама тако да данас има преко сто снимљених композиција које пева сам или их изводе други певачи. Учествовао је на више фестивала. Али, и поред награда које је освојио — две у Суботици, две на Омладинском фестивалу у Љубљани и на „Словенским попевкама" — Томаж и даље највише воли рок-музику.

Томаж Домицељ није само певач и композитор већ је и изванредан гитариста који се одликује сопственим стилом и звуком, пре свега као извођач на гитари са дванаест жица. Одлично свира и оргуљу, а за личну забаву и компоновање користи клавир.

Значајнији Томажеви успеси у последње време су „Моја гитара", композиција с којом је наступао на фестивалу „Словенске попевке" у Цељу а која је и насловна страна мале плоче — као и низ мелодија.

Септембра месеца претпрошле године учествовао је у Аустрији на Европском музичком купу где југословенска екипа осваја четврто место.

Новембра, прошле године, појавио се у продаји и први Томажев албум који доноси право освежење на домаће тржиште грамофонских плоча. Снимљен је на пролећној турнеји на 13 самосталних концерата одржаних у градовима широм Словеније. Од најуспелијих снимака са ових концерата Томаж и сниматељи у лондонском ББС-ију урадили да два пута по 23 минута музике, аплауза, најава и шала, који носе заједнички назив „Томаж уживо". На плочи се налази 14 композиција. Неке су сасвим нове, а неке — мало старије, снимљене за потребе програма радија и телевизије. Не недостају ни његови хитови — шлагери „Бака" и „Данас ће бити срећан дан", блузрокерски „Господин директор" и „Блуз и кишни дан", као фолклорно обојене композиције „Живела је девојка" и „Млада Анка".

На концертима који се одржавају и ових дана, како код нас тако и ван земље, Томаж има намеру да уживо представи албум „Томаж уживо". На концертима изводи и друге, новије композиције, а међу њима и песме „Кад правда спава" и „Волео бих да знам шта стварно желим".

Томаж је већ пет година професионални музичар. До сада је снимио једну ЛП-плочу и четири сингла.

PEGA

КОЛЕКЦИЈА ЗА ДЕЧЈУ НЕГУ
СА ДЕТЕРЏЕНТОМ ЗА МАШИНСКО ПРАЊЕ
И ОПЛЕМЕЊИВАЧЕМ ДЕЧЈЕГ РУБЉА

ДА НАМ ДЕЦА БУДУ ЧИСТА, ЗДРАВА И ЛЕПША

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

Сви моји синови

На огромном подијуму познате париске дворане „Ампир" млади Џони Лејн, уз огроман аплауз, довршавао је последње акорде своје хит-песме „Путовање".

Истовремено играч, певач, имитатор и пантомимичар, четрнаестогодишњи Џони је с правом носио надимак „Највећи најмањи уметник".

Пет пута, десет пута, враћали су га одушевљени гледаоци на сцену.

За то време у својој канцеларији у згради „Ампира" власник и менаџер Силас Режинал гледао је на монитору шта се догађа на сцени у дворани. Пушио је своју огромну цигару и није крио задовољство због успеха који је постигао мали Џони. У другој фотељи седео је инспектор париске полиције Жеди кога је Режинал позвао те вечери да дође код њега.

— Како вам се чини овај малиша, инспекторе? Волим га као рођеног сина!

— Сина који доноси много пара, Режинале! — додаде Жеди.

Режинал направи кисело лице и рече:

— Ма... какав новац! Верујте ми, сматрам га заиста својим дететом! Упознао сам га кад је био оволики...

И Режинал својом дебелом руком показа на висину од отприлике метар и педесет...

— ... И све ово што данас зна научио је од мене!

Гледаоци су полако напуштали салу. На подијуму више није било Џонија и његовог оркестра. Остао је само микфорон причвршћен на постољу.

Не напуштајући своју удобну фотељу, Силас Режинал притисну дугме и искључи монитор.

— Уосталом — настави — све су то моја деца! Сви они које сам ја направио за бављачима и лансирао их!

Покретом руке он показа на велику фотографију Бади Сонга, на зиду, бившег чуда-детета, кога је сменио Џони Лејн као главна шоу--звезда у „Ампиру".

— И њега сам такође... много волео... Он је имао петнаест година кад је био на врхунцу славе и био је висок метар и шездесет, као сада Џони... На његову несрећу, нагло је порастао и сад је висок метар и осамдесет... и зато сам морао да га заменим Џонијем.

У Режиналовом бизнису, колико је инспектору Жедију било познато, места је било само за талентоване дечаке нижег раста који су, уколико нису расли и нису мењали дечачки изглед, и по неколико година могли да пролазе као чуда од деце.

— Шта сада ради Бади? — заинтересова се Жеди.

— Не брините, нисам га избацио на улицу. Сад помаже режисеру.

Затим руком опет показа на другу фотографију на зиду на којој се налазио Марсијал Кип, једна од његових бивших звезда и чуда од детета.

— И он је такође био моје дете... захваљујући мени зарадио је милионе. Нисам ја крив што их је изгубио кладећи се на коњским тркама...

— Не верујем да сте и ви лоше прошли. А судећи по фотографији, не бих рекао да је порастао. Због чега сте га онда заменили, Силасе?

— Почео је да ме уцењује чим је постао славан. Тражио је да му платим више!

— А ви на то нисте пристали?

— Свакако! Ником не дозвољавам да ме уцењује. Запослио сам га као бармена за шанком у сали. Али, инспекторе, као што не дозвољавам да ме „моја деца" уцењују, тако опет ником од њих нисам пустио на улицу да пропадне. Због тога ме, верујте ми, обожавају!

Тада му инспектор Жеди пружи парче папира због којег га је Режинал вечерас и позвао и иронично примети:

— Чини ми се, драги мој, да се нашао неко ко је престао да вас обожава!

На папиру, који је Режинал нашао исте вечери испод врата своје канцеларије, писало је штампаним словима:

СТАРА ПРОПАЛИЦО И КРВОПИЈО, УСКОРО ЋУ ТЕ УБИТИ.
ТВОЈ ТОБОЖЊИ СИН

— То је сигурно један од ваших синчића, Режинале!

— Незахвалник.

— Добро... али који?

— Зато сам вас и позвао, инспекторе, да ми помогнете да откријемо који је од њих.

— Хм... осим Бади Сонга и Марсијала Кипа нисте имали још „синова"?

Набрана чела Режинал је дубоко размишљао.

— Не... осим Лика Ликаса... А узео сам га за секретара када је у једној саобраћајној несрећи поломио обе ноге... не видим више икога... Сиромах Ликас сад може да иде само уз помоћ штака!

— То значи да имамо тројицу сумњивих?

— Да...

Тог тренутка зачу се преко звучника у Режиналовој канцеларији нечији претећи пригушени глас:

— Здраво, тата! Ускоро ћу те убити! Ћао!

Силас Режинал пobleде, притисну на дугме да би укључио монитор и поче да муца:

— Глас... долази из сале, са подијума, инспекторе! Микрофон је остао укључен...

Ускоро се екран осветли. Међутим, подијум је и даље био у мраку.

— Ха! Ха! Ха! проламало се из звучника. Ускоро, тата!

Силас Режинал скочи са фотеље:

— Овога пута га имамо, инспекторе!

Завуче руку у фиоку писаћег стола и извуче велики револвер.

— Хајдемо у салу, инспекторе.

Цела сала била је у мраку. Међутим, Режинал је брзо нашао прекидач и осветлио је. У сали није било никог. Само је насред подијума стајао микрофон као да им се руга.

— Можда је оставио отиске — мрмљао је Режинал. У том случају је готов. Останите ту, инспекторе... ја

— Станите, Режинале!

— Не бојте се, имам револвер. Ви само чувајте микрофон.

Прошло је десет минута, а Режинал се није враћао... Узнемирен, инспектор Жеди приђе микрофону, трудећи се да га не додирне рукама, и повика:

— Режинале! Где сте? Јавите се!

Одговора није било.

Жеди пође иза кулиса и схвати због чега Силас Режинал није одговарао. Из његових леђа вирила је дршка ножа...

Инспектор Жеди је више осетио него што је чуо кораке иза себе. Али, није имао времена да се окрене јер се нечија песница сручила на његову главу. Чуо је само тутањ нечијих корака. Кад је дошао себи, устао је и телефоном позвао своје колеге. Што се њега тиче, он је већ знао који је од тобожњих „синова" убио Силаса Режинала.

Шта мислите, драги читаоци, шта је навело инспектора Жедија да посумња у једног од тројице тобожњих синова Силаса Режинала. Ако сте погодили, честитамо! У случају да нисте расположени за решавање детективских загонетки погледајте наш одговор на страни 35.

ПОБЕДНИК

Арапску Републику Египат њени становници још називају и Мисир, а истом речи често означавају и свој главни град Каиро. Површина ове земље је милион и пет стотина хиљада квадратних километара, али плодно тле износи само 55 хиљада квадратних километара, углавном уз ток реке Нил. Зато је још Херодот написао: — Египат је дар Нила!

И данас, Египћани ову реку сматрају својим највећим добром и „извором живота". Њена долина испресецана је хиљадама малих или већих канала које брижљиво, често једноставним средствима, одржавају египатски сељаци — феласи. Раније се плодно земљиште ограничавало само на делту Нила, а у новије време изградња многих брана и мрежа канала омогућила је стварање система за наводњавање.

Изградњом бране, високе 180 метара и дуге око 5 километара, узводно од Асуана, добијено је огромно језеро које има површину од 3000 квадратних километара: на тај начин омогућено је наводњавање нових површина пустиње (око 600.000 хектара) која се постепено претвара у плодно тле. Због оног великог подухвата морали су да буду потопљени и древни храмови у Абу Симбелу из времена фараона Рамзеса II. Изгледало је да ће под водом Нила заувек остати та импозантна прочеља са статуама у седећем положају, са атријумима погребним одајама, капелама... Међутим, египатска влада и УНЕСКО решили су да по сваку цену спасу ове културне творевине које немају премца у свету, па је одлучено да се скулптуре исеку на комаде и у блоковима пренесу узводно од бране, а затим тамо поново саставе.

Како спасти »старца«

Од укупно 35 милиона становника, готово 32 милиона су Арапи, а по верској опредељености девет десетина становништва су муслимани. Службени језик је арапски, али се у градовима често употребљава енглески и француски, док се хамитски језик сачувао само у Нубији.

Иако је Египат претежно пољопривредна земља, половина становништва живи у градовима. То је резултат великих миграција сеоског становништва изазван наглом индустријализацијом земље за последњих двадесетак година.

Највећи град је Каиро или Ал Кахири (на арапском језику значи — Победник) у коме, према попису од пре две године, живи 8 милиона становника, али се претпоставља да их има још два милиона више. Метропола на Нилу насељава се таквом брзином да се верује како ће 2000. године у њој живети — 20 милиона становника. Међутим, бриге египатске престонице нису само смештај тог људског мравињака, већ и задовољавање основних потреба толиког света... Сем тога, водоводна мрежа, канализација и електричне инсталације су застареле, а модерни комфорни станови не могу да се граде брзином којом приспевају нове породице.

У последње време, све чешће се расправља о пресељењу престонице 200 километара северозападно од Каира и исто толико југоисточно од Александрије. На тај начин би се „старац" са Нила спасао загушења, у коме се сваких 150 секунди роди по једна беба.

Таммац Риму

Александрија је други по величини град у Египту. Налази се на обалама Средоземља и језера Маурит. Њему је темеље поножио Александар Македонски, 332. године пре н.е., сада стоји као споменик прохујалим временима: рушила га је природа, уништавали су га пожари, харале царске војске и колонијални освајачи. Упркос свему, Александрија је расла и развијала се. Увек је била стециште поморских путева, трговачки центар, спона између Истока и Запада. Космополитски град.

У њему су учили и школовали се многи научници античког доба. У чувеној Александријској библиотеци било је пре 20 векова 700.000 папирусних свитака.

Данас, тај град има око 3 милиона становника и сасвим европски изглед. А када је 1869. године прокопан Суецки канал, постао је један од највећих трговачких и путничких лука на свету која у току једног дана може да прими стотину бродова: годишње, кроз њу прође преко 3000 прекоокеанских цинова.

Терет прошлости

Египатска држава поклања велику пажњу развоју универзитетског образовања. Број студената стално расте, али још не може да задовољи потребе египатске привреде, администрације, здравства армије... У овој земљи постоји шест универзитета, а значајну улогу у ширењу просвете, културе и научних достигнућа има релативно широко распрострањена мрежа средстава јавног информисања.

На тај начин се све више ублажава један од најтежих терета који су колонијална доминација и монархистички режим оставили египатском народу — масовна неписменост. До револуционарног преврата, 1952. године, неписмено је било више од четири петине египатског становништва. Реформа школства и наставе била је једна од првих мера египатских власти по свргавању монархије: сва деца која су напунила шест година обавезна су да похађају припремну школу. А редовну осмогодишњу школу (која је бесплатна) 1973. године похађало је — 4 милиона дечака и девојчица.

Б. Ј

ЏИНОВСКЕ СТАТУЕ ИСПРЕД ХРАМА РАМЗЕСА II (ИЗ 19. ДИНАСТИЈЕ) КОД АБУ СИМБЕЛА, КОЈЕ СУ МОРАЛЕ ДА БУДУ ИСЕЧЕНЕ НА КОМАДЕ.

Х - ДАР НИЛА

ПОГЛЕД НА СРЕДЊОВЕКОВНУ КАИРСКУ ТВРЂАВУ

ТАХИР СКВЕР — АКО БИ СЕ ПРЕСТОНИЦА ПРЕСЕЛИЛА НА НЕКО ДРУГО МЕСТО, НЕСТАЛЕ БИ МНОГЕ ТЕГОБЕ КАИРА, ГРАДА У КОЈИ СЕ ЗА САМО ДВАДЕСЕТАК ГОДИНА УСЕЛИЛО ОКО 10 МИЛИОНА СТАНОВНИКА.

СУЕЦКИ КАНАЛ ЋЕ 1980. ГОДИНЕ ДОНЕТИ ОВОЈ ЗЕМЉИ ОКО МИЛИЈАРДУ ДОЛАРА.

ЈЕЗЕРО У КАРНАКУ, ТУРИСТИЧКОЈ ОАЗИ.

САВРЕМЕНИ ПЕЈЗАЖ НА ОБАЛИ РЕКЕ-ХРАНИТЕЉКЕ

АЛЕКСАНДРИЈА: МОДЕРНА ПЛАЖА У ГРАДУ КОЈИ ЈЕ СТАР — 23 ВЕКА.

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

БРОЈ 47589

ХАРАСА СТАВИШЕ У КРЕВЕТ. НОГЕ И РУКЕ ВЕЗАШЕ КАИШЕВИМА. ЧЕКАЛИ СУ ДА СЕ ОСВЕСТИ.

РАТКО ЈАНКОВИЋ

27. новембар 1927.

— Осуђеник Рабахан Харас број 47589...

— Ја.

— Ћелија 27.

Човек је увукао главу до грубог оковратника. Тело је држао право, руке опуштене, пете састављене. — Мирно! Не мрдај! Змија да ти пије очи не мрдај! — Фијук сплетене жиле, ударац, врисак... Мирно!

Црне очи се упише у зид. — Аххххх! — Ветар је долазио од мора. Мирисао је на ширину и таласе, док не покупи прашину са љуспицама песка и постаде непријатан и болан.

Затворско двориште, прогутано високим зидом, у часу прекри жута измаглица. Редови су се, као окамењена шума, кочили у ветру. За њима пси, чувари, четвртасте, ојачане решеткама и кованим вратима, као ковчези, зграде казнионице, зграда управе и болница. Зидови су међили суморан свет чије је тешко трајање почивало на покорности и испаштању.

Одведоше их, после дуге прозивке, према зградама.

— Овде — рече чувар.

Човек, неспретан у грубим ципелама, неодлучно стаде. Угураше га унутра. Потону у густи задах влаге.

Очи су му се привикавале на таму. Ћелија је имала шест корака дужине и четири ширине. Високо на зиду, при таваници, отвор утврђен даскама. Светлост је тињала кроз саставе и блажила тмину. Дрвени кревет, похабано ћебе, кибла...

6. мај 1929.

— Рабахан Харас, број 47589.

Из ходника осветљеног сијалицама, које су као жути плодови висиле на гајтанима, видео се само црни отвор собе 27.

— Излази — нестрпљиво рече први наоружани стражар. Друга двојица се приближише вратима и откопчаше футроле дугих пиштоља.

— Чекајте мало...

Из ћелије се чуло роптање и писка, необични звуци мимо границе до које се ухо свикло да препознаје, сврстава их у љуске, не плаши се.

— Изиђи, Харасе — несигурно прозбори чувар.

Бекства из Казнионице су била ретка и неуспешна. Чувар је знао да у ћелији 27 лежи осуђеник Рабахан Харас, то је писало и на вратима. А, ипак... то нису били људски гласови.

Приметише да нешто долази из мрака. Тромо мицање према излазу. Стењање се појачавало и мукло одзвањало тврдим ходником. Чувари се одмакоше.

Ниско, при дну врата, на углачане плоче тупо удари једна рука, па друга. Изрони глава. Коврџава косла слепљена и мокра. На местима где је била ишчупана, скореле красте или крв. Кожа се утискa у скелет лобање, а шиљате и затегле јагодице искочиле. Лице је било испарано, унакажено дугим ноктима, комадом метала или, можда, кашиком.

— Аааааааа...

Чувари узмакоше. Један извуче пиштољ и нанишани.

— Склањај то, будало!

— Види како гледа!

Харис подиже главу. Очи су му гореле; не искрицама гнева, хладним сјајем мржње или тихом празнином очајника. Из црних зеница је избијао вулкан помаме, ватра која сажиже око себе страхом, јер долази из мрачних, незнаних понора што их крије влажна шупљина људског тела.

Подиже се тешко на колена и обе шаке са нерезаним ноктима зари у лице. Смејао се пискавим испрекиданим смехом.

— Врати га назад — рече један.

Са гађењем приђоше осуђенику. Човек полеже на бетон и првоме од њих обгрли чизме. Љубио их је дуго, док не занемоћа и изгуби свест.

НАПОМЕНА:

8. маја 1929. године, због понашања и душевне неуравнотежености, по савету др Фридриха Шлајха, премештен је из Казненопоправног завода питомац Рабахан Харас. Лечење се предузима због сигурности питомца Хараса и људи који долазе са њим у додир.

Болничка зграда је била уз северни зид дворишта. Није се ишло на рад, чувари су били мекши, а храна боља. Хараса ставише у кревет. Ноге и руке, да не мисле, везаше каишевима. Чекали су да се освести.

Сећање Рабахана Хараса

— Испричаћу ти, Трофимичу. Седи, седи ту на кревет. Овако у тами све је боље. Ноћ олакшава дан. Има доста до јутра.

— Причај, Харасе.

— Довели су ме у болницу. Лежао сам, чини ми се, недељу дана. Снага ми се враћала. Ране су мазали некаквим мастима. Повремено сам раскидао завоје зубима. Нисам смео нагло да се смирим. Требало је издржати до краја, уверити их.

— Седам дана сам непокретно лежао не говорећи ни речи. Јечао сам и затезао каишеве као звер. То ми је било корисно. Мишићи су радили, подносили напор.

— Када си срео ЊЕГА?

— Чекај, полако. Прво су ме ослободили каишева. Тада сам почео да певам. Једнолично и непрекидно. Само када ме сан опхрва прекидао сам песму. Промукао сам од сталног понављања.

— На Синг-Сингу црн се барјак вије,

Умро један робијаш, име му се крије...

Лице ми је зарасло. Преко дана сам, пред очима које лове, смео да одем и до прозора. Гледао је на зид, али видели су се врхови далеког дрвећа. Понекад, и то је довољно.

Лекове које су ми давали, када је било могуће, бацао сам или просипао. Али је лекар био ту, а то је било веома често, морао сам да их пијем. Од њих сам спавао тешким сном.

Два месеца касније, пребацили су ме у заједничку собу. Рећи ћу ти, Трофимичу, то су ми били најтежи дани у животу.

Било нас је двадесет у соби. Нису гонили на рад, нису тукли и злостављали. Сваки од људи из собе живео је у свом бунилу. А све то заједно изједа као рђа, упија се, престанеш да разлучујеш сан од збиље. Постајао сам несигуран у себе. Заправо, окружен и затечен, некада сам им завидео, ругао им се или плакао. Је ли то био мој искривљени свет? Тешко је држати себе у уверењу, као на ланцу, не помислити да си, у ствари, са разлогом ту, веровати да си све сам смислио...

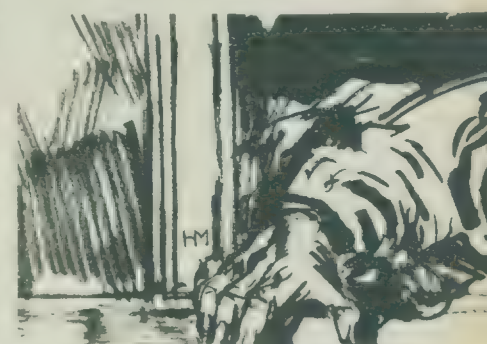
— Али, зашто баш лудница, Харасе?

— Умоболник не одговара за убиство стражара, не повећава му се казна, ретко га туку, контрола је слабија. Дакле, идеално за бег.

— А, реци, када си срео ЊЕГА?

— И најразложнији разговор надзорници и лекари су гледали као одломак неког сулудог бављења које личи на свест. Сећам се добро, био је уторак, августа 1929. У собу су увели Роланда де Х.

Трофимич се наже напред. Трудио се да му не промакне ниједна Харасова тиха реч, промена на лицу, кретња руку.

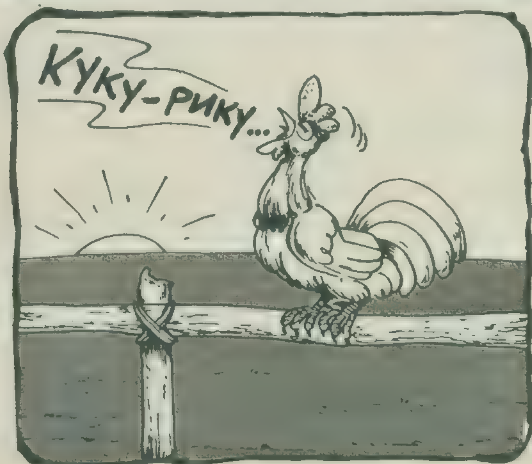

— Стајао је на средини собе. Био је висок, за главу виши од највишег од нас. Имао је благе, дечје црте лица, прозрачну кожу и косу белу, као код оних што због неког страшног разлога оседе за једну ноћ. Соба је, што се никада није раније догодило, потпуно утихла. Ни глас, ни звук. Само напето дисање. Устао сам и довео га до празног кревета поред себе. Рука му је била млитава и хладна.

— Овде — рекох. — Ту лези и одмарај се.

Легао сам и понављао своју бесконачну песму. Чувари, пошто је болесницима попустила пажња и створио се уобичајени жагор, изиђоше напоље.

ШРАФКО

— Ја сам Роланд де Х — рече ми. — А ти?

Трудио сам се да ми поглед буде празан. Плашио сам се да је Роналд један од људи Управе. Убацивали су повремено такве да препознају забушанте и бегунце од тешког рада. Но, већ после недељу дана уходе би одлазиле или почињале, без обзира на нас, пријатељски разговор са чуварима. Било је тешко истрпети то место.

Роландов поглед је продирао у мене као сврдло. Осећао сам да ме проучава, а опет, да унапред све зна.

Рекох: Рабахан Харас.

— Дуго си овде? — упита.

— Дуго.

— Кад мислиш?

— Не знам. Кад се укаже прилика. А ти?

Роланд није остављао утисак умоболника. Лекари су пролазили поред његовог кревета као да је празан, нису му давали лек или га прегледали.

Почели смо да кујемо план. Роланд је познавао околину, зграду и стражу до детаља. Понекад сам мислио да се он крадом и увукао у казнионицу. Када сам, касније, размишљао, његове речи су ми биле познате. Видео сам и ја то за време прозивке, шетње или кроз решеткасти прозор болнице. Али, Роланд је био паметнији од мене,

смирен и промишљен; слика правог човека. Ја сам здепаст, заостао у расту и памети.

Договор је био да бежимо у суботу.

Бекство

Била је лепа септембарска ноћ, а ваздух пун мириса јесени.

Одвојили смо од кревета по једну металну шипку. На предлог Роланда, умотали смо их крпом. Рекао је да хоћемо да бежимо, не да убијамо.

Пажња стражара увек попусти суботом. Пију. Јер, и чувар тамнице је њен сужањ.

Око поноћи врата се отворише. Кључар је вршио обилазак. Ударих једног у потиљак. Паде. Роланд ме задржа да не ударим и други пут.

У соби се нико не помери. Везали смо га каишевима са кревета, а у уста му нагурали крпе.

Прошли смо кроз осветљени ходник, до првог прозора. Ја сам, признајем, дрхтао од страха. Роланд из дубоких џепова извади као нит танку тестеру. Оба савитљива краја је увукао у пљоснату кутијицу, обухватајући шипку. Нит је лако продирала у метал, чуо се само тихи шум. После двадесет минута смо искочили кроз прозор. Сачекали смо смену страже и прескочили зид.

Били смо на обали. Роланд је рекао да ће нас тамо чекати чамац. И, чамац је чекао у таласима.

Веслали смо према пучини. Светлости казнионице су тонуле у измаглицу. Сирена се није чула. Значи, бекство још није откривено.

— Успели смо, Роланде! — викнух. Шумно сам удисао ваздух и квасио лице водом. — Успели смо!

Да ли се то мени чинило због преламања јутарње светлости и комешања воде, тек, Роландово тело се није мицало. Рукама је, са чудесном лакоћом, баратао веслима. Очи су му се упиле у мене, његов поглед је скоро болео.

— Ти се не радујеш, друже мој — рекох збуњено. — Ми смо слободни, слободни...

— Због чега си осуђен, Рабахане Харасе?

Глас ме погодио као ударац у лице. То је било обично питање, а ипак...

— Убиство — храпаво промрмљах.

Није ништа говорио, само ме гледао.

— Од како си ти дошао, почео сам да верујем у бекство, у слободу. Ти си ме спасао — брзо сам говорио.

Истина, Роланд де Х. је увек све знао. Чак и сада, на отвореном мору, оријентисао се на само њему знани начин. Ја сам био сапутник који је могао и да засмета.

— Спасао чега? — необично рече Роланд. — Казне?

— Да, да.

Тада, док је зора још свитала, Роланд поче да клизи према мени. Чамац се умирио, и море се умирило. Што ми је био ближи, постајао је мањи. Почео је да се мења у лицу, поглед му је постајао зао и тврд. Тада сам знао: то лице, поглед, стас... видео сам поноре себе самога. Додирнуо ме ваздушастим телом, упио се у мене и нестао.

— Роланде! — викнух.

Место на прамцу је било празно. Погледах према казнионици. Јасно су се, на светлости сунца која се дизало, видели високи зидови и стражарске куле. Над њом, широким замасима белих крила, летела је птица. Била ми је блиска, некако позната. Моја птица која одлази.

— Слободо моја! — вриснух гледајући птицу. Она је направила неколико кругова над зградама и изгубила се у магли.

Ето, тако је било, Трофимичу... Кључар отвори врата. Светлост је као везано снопље падала кроз решетке.

— Како је, Харасе? Је ли дошло време да скинемо каишеве?

Човек погледа сјајним погледом испред прљавих покривача. Запева напуклим гласом:

— На Синг-Сингу црн се барјак вије,
Умро један робијаш, име му се крије.

— Доводим вам новог друга — рече кључар.

Соба утихну. Незнанац приђе Харасу.

— Ја сам Роланд де Х. — рече. — А ти?

Харас зубима збаци покривач и поче дуго и болно да се смеје.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Мудрошћу се зида кућа, а разумом утврђује. (Соломон)

НАЈВИШИ СИСАРИ — МАЈМУНИ:

1. Човеколики мајмун, храни се биљним плодовима, испушта застрашујуће урлике; 2. Становник Јужне Америке са брадом и репом којим се служи при верању по дрвећу; 3. Мајмун који искључиво живи у Габону; 4. Мајмун са потпуно белом пругом преко чела.

1 2 3 4

АУТОР: ВЕ-МАК	1		ПРЕЖЛАДА / ПРЕВРЕМЕН	ОДРИЦАЊЕ ОД ПРЕСТОЛА	2	РУГОБА	РЕКА У АУСТРИЈИ	НАВОД	СТАРА МЕРА ЗА ТЕЧНОСТ (МН.)
ЖЕНА САРАДНИК									
ЉУБИМАЦ, МИЉЕНИК									
ШАНАЦ, ПРОКОП							ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА / ВРСТА ТКАНИНЕ		
АКИ БУА			БИЛО КАКАВ / ПРИТОКА ЈЕНИСЕЈА						
МЕТАР / ПРОДУЖЕТАК		ОТКРИТИ, ПОКАЗАТИ / ВАЈАРСКО ДЕЛО							
								3	ИТАЛИЈАНСКИ ПИСАЦ ЛОДОВИКО
ЗНАК НЕПТУНИЈУМА			ЗНАК КАЛЦИЈУМА / ПЛОТ			ПЕВАЧИЦА СУМАК / ПРОЖДРЉИВ			
ВРСТА ЛАТИНИЧНОГ ПИСМА							$100 m^2$ / САБЛАСТ (МН.)		
ОЗВАНИЧЕЊЕ, ОВЕРАВАЊЕ	ЈЕДАН МЕСЕЦ / КАНТАР				ПРОШЛЕ ГОДИНЕ				
					МУСЛИМ. М. ИМЕ / СТАРИ СЛОВЕН				
ИМЕ КАРЕЊИНЕ				ПРЕДЊА СТРАНА НОВЦА / О. Н.					
4						РИМСКИ ИСТОРИЧАР ЛИВИЈЕ			
ВРСТА БИЉКЕ						ЈЕДАН ОД МЕЂУНАРОДНИХ ЈЕЗИКА			

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: ФРАНЦ ЛИСТ, риболовац, ахат, сеф, насип, реч, ЦР, цепати, удварати, сви, елиса, каруце, ол, Аг, рисови, нов, тенк, ДЕБИСИ, ће, тренинг, Ј, Д, Данаиде.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурцихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

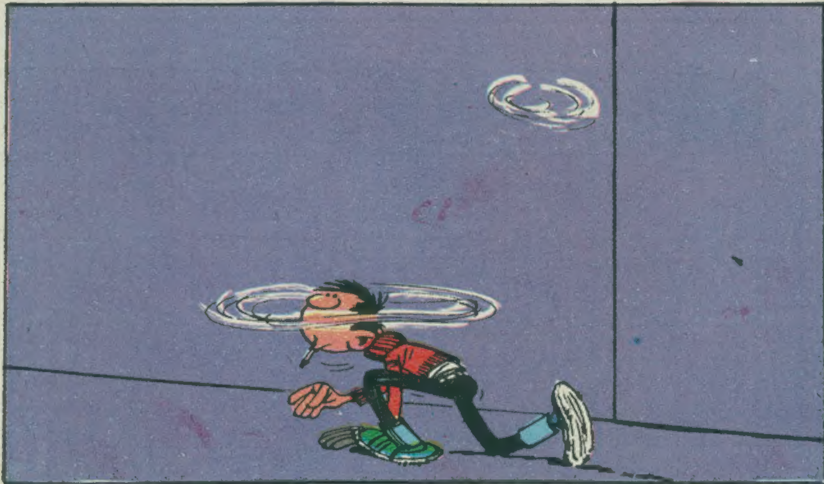
ПРИПРАВНИК ПЕЦА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

МЛАД У БЕСМРТНОСТ

Колико година је имао песник Иван Горан-Ковачић кад је убијен?

Ђорђе Серафимовски,
Урошевац

Рођен 21. марта, на први дан пролећа, 1913 године, Иван Горан--Ковачић је убијен крајем јула 1943. недалеко од Фоче, у Босни. Живео је, дакле, само тридесет година.

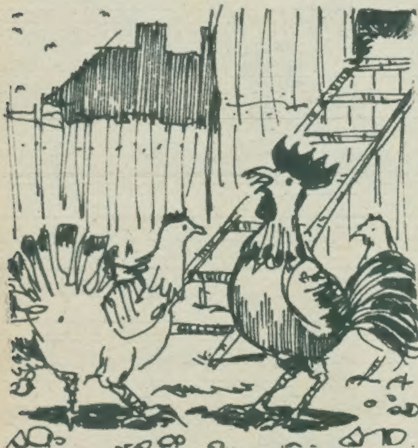

КРИВАЦ БЕЗ КРИВИЦЕ

Осим човјека који је нешто скривао, шта још у нашем народу означава ријеч „кривац"?

Смајо Фазлагић,
Бихаћ

Кривцем у неким нашим крајевима називају црног петла кад закукуриче у било које време сем у зору. По старом народном веровању, на то га наводи ђаво, па се, ни крив ни дужан, такав петао одмах закоље да не би донео несрећу у кућу. Исто тако се назива и ветар који се јави у невреме и са стране одакле обично не дува. Верује се да у крајевима где се јави такав ветар то не слути на добро.

ШТЕТНА ЗА ДРВО, КОРИСНА ЗА ЧОВЕКА

На гранама неких стабала видео сам мале, зелене грмове. Занима ме шта је то?

Игор Вијатов
Бечеј

Нимало није лако дрвећу које у својим крошњама носи те необичне и увек зелене грмове, јер је то полупаразитска биљка из породице имела. Њен округласти грм најчешћи је на белогоричном дрвећу и распрострањен је у целој Европи, северној Азији и још неким деловима света.

Имела има неугледне жућкастозелене цветове. Из женских цветова развијају се беле бобице од чијег се сока прави лепак за хватање птица. Младе гранчице с уским цветовима прерадом дају нарочиту врсту дроге која се одавно употребљава у медицини за лечење артериосклерозе.

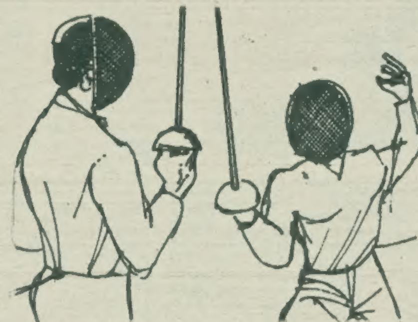
Иако је, дакле, имела (лат. Vascum album) штетна за свако дрво на чији рачун расте и развија се, за човека ипак може да буде корисна.

МАЧЕВАОЦИ, ЗБОР!

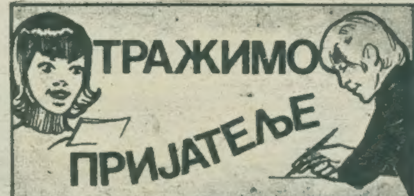
Желео бих да тренирам мачевање, али никако да ми пође за руком да нађем неко мачевалачко друштво. Зато сам решио да се теби обратим за помоћ.

Велибор А. Београд

Па, Велиборе, то и није тако тешко. Требало се само мало више заинтересовати и сазнао би да сваког понедељка, среде и петка од 19 до 21 час два београдска мачевалачка клуба, „Црвена звезда" и „Железничар", одржавају тренинге, и то у суседним салама Градског центра за физичку културу (бивши ДИФ), Делиградска 27/II. Потребно је само поћи, договорити се и почети са првим тренинзима.

Пошто још неки наши читаоци из других места желе да тренирају мачевање, најбоље је да се обрате Мачевалачком савезу Југославије, Страхињића бана 73а, Београд, или на телефон (011) 630-272, сваког дана од 8—14 ч, тражити секретара Марковића.

Жељко Јовић, 59300 Книн, Јове Миодраговића 4 — жели познанство с дечацима од седам до дванаест година који скупљају марке и разгледнице.

• • •

Блага Илова, Кавадарци, Тоде Хаџи Тефов 7а — воли спорт, музику и навија за „Хајдук".

• • •

Митра Тешановић, 11090 Раковица, Миле Димић 80 — воли спорт, забавну музику и скупља постере певача и глумаца.

• • •

Драган Каламнда, 74276 Прибинић — 15 година, скупља значке, а недостаје му значка „Забавника".

• • •

Здравко Ђула, 41000 Загреб, Шимунска 80 — 15 година, скупља значке, навијач „Хајдука" и „Југопластике".

• • •

Лидија Вујаклија, 54550 Валпово, Братства и јединства, 21 — 14 година, хоби јој је скупљање постера и значака воли групе АВВА и КВИН.

• • •

Бериша Амира, 38322 Дечани, ОШ „Братство" — 13 година, навија за „Партизан" скупља салвете, значке и маркице, воли забавну музику

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ

решење загонетке:

СВИ МОЈИ СИНОВИ

Микрофон на подијуму преко којег је инспектор Жеди позвао Режинала био је, као што се на цртежу види, у његовој висини. Ако знамо да је звезда вечери Џони Лејн био висок само метар и шездесет, јасно је да је убица, да би се обратио Режиналу, подесио висину микфорона према својој висини. А од тројице Режиналових синова порастао је на метар и осамдесет само Бади Сонг.

WALT DISNEY
МИКИ

ДОКТОР ЗДРАВИЋ

БИО САМ ТУ У КОМШИЛУКУ...
ДОКТОР ПРИМА

...КАД МЕ ЈЕ НАЈЕДНОМ УХВАТИЛА НЕКА СЛА-БОСТ!

ДОКТОР ПРИМА
Copyright © 1977 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ТОР ИМА

ЈЕДРЕЊЕ

ТОР ИМА

ДОКТОР ПРИМА
8-14

АААА!

ДОКТОР ЋЕ ВАС САД ПРИМИТИ!
НЕМА ПОТРЕ-БЕ...

...САД СЕ ОСЕЋАМ БОЉЕ! ИЗГЛЕДА ДА МИ ЈЕ САМО ОДМОР БИО ПОТРЕБАН!